

74
बौद्धस्तोत्रसंग्रहः

BAUDDHA-STOTRA-SAMGRAHAH

OR

A COLLECTION OF BUDDHIST HYMNS.

VOLUME I

स्रग्धरा स्तोत्रम्

SRAGDHARĀ-STOTRAM

ཐཱ་ཤ་ལ་ཐཱ་ཤ་ལ་ཐཱ་ཤ་ལ་

OR

A HYMN TO TARĀ IN SRAGDHARĀ METRE

BY

BHIKṢU SARVAJÑA MITRA OF KĀSMĪRĀ

WITH

THE SANSKRIT COMMENTARY OF JINA BAKṢITA, TOGETHER
WITH TWO TIBETAN VERSIONS

EDITED BY

MAHĀMAHOPĀDHYĀYA SATIS CHANDRA VIDYABHUSANA,
M.A., PH.D.,

*Professor of Sanskrit and Pali, Presidency College, Calcutta ;
Joint Philological Secretary, Asiatic Society of Bengal ;
and Fellow of the Calcutta University.*

CALCUTTA:

PUBLISHED BY THE ASIATIC SOCIETY OF BEN
AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1908.

BI 166

2943

M ~~079~~ 12.5

(1)

SL no 19385

16111

INTRODUCTION.

The text of the Sragdharā-stotra and the commentary on it printed in this fasciculus, are based on the undermentioned Sanskrit manuscripts and Tibetan block-prints:—

- A. Sragdharā-stotram, No. B. 63, of the Buddhist MSS. collected from Nepal by B. H. Hodgson, Esq., and deposited in the Library of the Asiatic Society of Bengal.
- B. Sragdharā-stotra-tīkā, No. B. 64, of the Buddhist MSS. collected from Nepal by B. H. Hodgson, Esq., and deposited in the Library of the Asiatic Society of Bengal.
- C. Sragdharā-stotra, called in Tibetan: Phreñ-wa-hḍsin-paḥi-ḥstod-pa, extending over leaves 40b—44b of the Tibetan Tangyur, section Rgyud, volume La.
- D. Sragdharā-stotram, called in Tibetan: Me-tog-phreñ-hḍsin-gyi-ḥstod-pa, extending over leaves 44b—48a of the Tibetan Tangyur, Rgyud, La.
- E. Ārya-Tārā-Sragdharā-stotra, called in Tibetan: Hphaggs-ma-ggrol-maḥi-me-tog-phreñ-wa-hḍsin-paḥi-ḥstod-pa, extending over leaves 49a—52b of the Tibetan Tangyur, Rgyud, La.

For the collation of the Sanskrit text included in this fasciculus, I consulted A and B, while for that of the Sanskrit commentary I had to depend on B alone. Of the two Tibetan texts of the Sragdharā-stotra embodied in the fasciculus, the first is mainly based on C, supplemented here and there by D, while the second is entirely a reprint of E. A short notice of A, B, C, D and E has been given below under Nos. 92, 93, 13, 14 and 15 respectively.

The volume La (of the Tangyur, section Rgyud) in which are included C, D and E, was very kindly given as a loan to me by the Government of India, out of the numerous Tibetan books and manuscripts brought down to Calcutta, during the British expedition to Tibet in 1903-4, before they had been distributed

as presents to the British Museum and other important centres of learning in Europe and America. *

I regret I have been able to examine neither the Sragdharā-stotra-ṭippanī nor the vernacular commentary kindly mentioned in a letter¹ to me by Mr. F. W. Thomas, Librarian of the India Office, London.

A List of Tibetan Works on Tārā.

1. सर्वतथायतनार्तिक्षाराद्या विश्वकर्मभवो नाम तन्त्रम्,² Sarva-

Tathāgata-mātus Tārāyā viśvakarmabhavo nāma

Tantram, Tibetan: དེ་བཞིན་གཤམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ཡུམ་སྒྲོལ་མ་ལས་སྒྲུ་ཆོགས་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐུད་—

¹ An extract from the letter dated the 16th June 1905, from Mr. F. W. Thomas, is made here to show how graciously that Tibetan scholar of eminence helped me in my literary pursuits:—

"... I am glad that you have thought to publish the Sragdharā-stotra. As you conjectured, a Tibetan rendering of the Stotra is found in the Tanjur, Bgyud Q. In fact, there are three, apparently different, versions of which I will now write down the colophons. . . . I cannot find any commentary in the Tibetan collection. You are doubtless acquainted with the Sanskrit MSS. mentioned in Professor Bendall's Cambridge Catalogue (two with a vernacular commentary), with the copies in the Royal Asiatic Society's Collection (one with *śikā*, see Cowell and Eggeling's Catalogue) and in general with the copies sent to Europe by Mr. Hodgson. We have two such copies, one of which contains on the outside of its first leaf the end and colophon of a Sragdharā-stotra-ṭippanī."

² The Sanskrit title in the original Tibetan book runs thus:—**सर्वतथायतन-जानबीनार विश्वकर्म भव तन्त्र नाम ।** which does not appear quite correct from the point of view of classical Sanskrit. The Sanskrit title has, therefore, been modified in conformity with the Tibetan title.

(On this point Mr. F. W. Thomas, in his letter dated the 19th April 1907, kindly observes:—

"As regards the Sanskrit titles in the Kanjur and Tanjur, which you often find so imperfect, it seems to me clear that in many cases they have been reconstructed from the Tibetan (or other sources) by persons imperfectly acquainted with Sanskrit. For modern works I can prove this decisively, and unless my memory deceives me, for the Tanjur also..... Hence it is often lost labour to correct the grammar of such titles."

INTRODUCTION.

A Tantra showing how various things originated from Tārā, the mother of all Tathāgatas.

It extends over leaves 457b—480a of the Kangyur, section Rgyud, volume Pha, and begins with an invocation to Mañjuśrī. This Tantra, which had been told by Śākya to Mañjuśrī at Tuṣita heaven (དགའ་ལྷན་གྱི་གནས་), was translated into Tibetan by the Indian sage Dharma-śrī-mitra and the Tibetan interpreter Gelong Chog-kyi-bzan-po.

2. **आर्य-तारा-नामाष्टोत्तर-शतकम्,**¹ Ārya-Tārā-nāmāṣṭottara-

śatakam, Tib: ཇེ་བཙུན་མ་འདབས་མ་སྒྲེལ་མའི་མཚན་

བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་པ་ — One hundred and eight names of the noble Tārā.

It extends over leaves 480a—483a of the Kangyur, Rgyud, Pha, and begins with an invocation to the blessed noble Tārā. The 108 names are stated to have never been renounced by Buddha and to have over been repeated by the mighty Avalokiteśvara.

3. **तारादेवी-नामाष्टोत्तर-शतकम्,**² Tārā-devi-nāmāṣṭottara-

śatakam, Tibetan: ཇེ་སྒྲེལ་མའི་མཚན་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་པ་

བརྒྱད་པ་ — One hundred and eight names of goddess Tārā.

It extends over leaves 483a—487b of the Kangyur, Rgyud, Pha, and begins with an invocation to the great goddess Tārā.

4. **आर्य-अग्र-प्रदीप-धारणी-विद्याराज,** Ārya-agra-pradīpa-dhā-

raṇi-vidyārāja, Tibetan: འདབས་པ་རིག་པུགས་ཀྱི་རྒྱལ་

¹ The Sanskrit title in the original Tibetan book runs thus:—**आर्यतारा अष्टनाम अष्टकम्**। It has been modified in conformity with the Tibetan title.

² The Sanskrit title in the original Tibetan book runs as follows:—**तारादेवी नाम अष्टमशतकम्**।

INTRODUCTION.

It was translated into Tibetan by the Sakya Gelong Rin-chen-grub and Bsod-nams-grub.

7. तारा-साधनम्, Tārā-sādhanaṃ, Tibetan: སྒྲོལ་མའི་སྐབ་

ཐབས—Propitiation of Tārā.

It extends over leaves 1b—8a of the Tangyur, section Rgyud, volume Ia, and begins with an invocation to venerable Tārā. At the end it is stated that Tārā-sādhana, which has sprung from the ocean-like Tārā-tāntṛa, is the work of Ārya Nāgārjuna (འཕགས་པ་རྒྱ་ལུ་). It was translated into Tibetan by the great Indian Paṇḍita Dharma-vajra and the Tibetan interpreter Gelong Dar-ma-rin-chen, and finished by the honourable great kalyāṇa-mitra (དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཆེན་པོ་) named 'Chos-kyi-blo-gros of the monastery of Chos-hkhor-hjo.

8. तारादेवी-स्तोत्रम् एकविंशतिकसाधनं नाम, Tārā-devī-stotraṃ-ekaviṃśatika-sādhanaṃ-nāma, Tibetan: ལྷ་མོ་

སྒྲོལ་མའི་བཞུད་པ་ཉི་ཤུ་མཆོག་པའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བ་

བ—A propitiatory hymn to the goddess Tārā in her twenty-one aspects.

It extends over leaves 8a—11b and begins with an invocation to the blessed Tārā. It is divided into twenty-one small chapters and is the work of the Kāśmīrian Paṇḍita teacher Ravi-gupta (ཉི་མ་སྐུ་པ་). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Mañ-jusri and the Tibetan interpreter Mal-gyo Blo-gros-gyags-pa.

9. [तारादेवीविंशतिकाङ्गसूत्रे संक्षेपः, Tārā-ekaviṃśatikāṅga-sūtre saṃkṣepaḥ], Tibetan: སྒྲོལ་མ་ཉི་ཤུ་མཆོག་པའི་

ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྟུན་པ་—A summary of the discourse on the twenty-one aspects of Tārā.

¹ The Sanskrit title of No. 9 is not given in the original Tibetan book. It is restored here from the Tibetan title.

It extends over leaves 11b—26b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the mistress noble Tārā. It is divided into twenty-one chapters and is the work of the Kāśmirian teacher Ravi-gupta (ཁ་ཆེད་རྒྱུ་དབོན་ཉི་མ་སྤུས་པ་ཞེས་བྱ་བས།) | It was translated into Tibetan by the Indian teacher Mañju-śrī and the Tibetan interpreter Mal-gyo-blo-gros-grags-pa in the very great vihāra of Vikramaśīla.

10. भगवती-तारादेवी-एकविंशति-स्तोत्र-साधनोपायिक,¹ Bhagavati - Tārā - devi - ekaviṃśati - stotra - sādhanopāyika, Tibetan: བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོན་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས—The way of propitiating the blessed goddess Tārā by the twentyone-fold hymn.

It extends over leaves 26b—35b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with a salutation to the feet of the Noble Tārā. This book, which is divided into 21 chapters, was translated into Tibetan by the great Kāśmirian Paṇḍita Śākya-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter Byams-pahi-dpal in the great vihāra of Central Tibet in the plains of Sol-nag-thaṅ-po.

11. आर्य - तारादेवी - स्तोत्र - विम्वर-वृद्धामणि-नाम,² Ārya-Tārā devi - stotra - viśuddha - cūḍāmaṇi - nāma, Tibetan
• འཕགས་མ་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོན་པ་རྣམ་དག་གཙུག་གའི་
ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ - A pure crest-jewel of the hymn to the noble goddess Tārā.

It extends over leaves 35b—39b of the Tangyur, Rgyud, La and begins with an invocation to the great merciful lord Avalokiteśvara (ལྷོན་རས་གཟིགས་དབང་ཡུག།) |

¹ The original Tibetan book has ལོ་ཡིན་ which is, as I am informed by Mr. Thomas, a frequent mistake for ལམ་ལོ་ཡིན་གྱི།

² The Sanskrit title in the original Tibetan book runs as follows:—
आर्यविनायक एकाविंशद् स्तोत्र विम्वर वृद्धामणि नाम । I have modified in conformity with the Tibetan title.

This work came out from the mouth of the great teacher Ravi-gupta (རི་མ་གྲུ་པ་) resident of the great land (ས་ཆེན་པོ་ Kāsmira).

12. **མཱ་ར་ཏཱ་ར་སྐུ་མཆོད་པ་**, Ārya-Tārā-stotram, Tibetan: འཕགས་
ས་སྐྱེལ་མ་ལ་བཞུད་པ་—A hymn to the noble Tārā.

It extends over leaves 39b—40b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavān Mañjughosa (འཇམ་དཔལ་འབྱོར་པ་)!

The author of this work is the Kāśmīrian teacher Ravi-gupta (རི་མ་གྲུ་པ་). It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Sādhukīrti and the Tibetan interpreter Hdan-ma Tshul-khrims-señge, and afterwards revised in the Saṅkya monastery.

13. **སྤྲལ་ཏཱ་ར་སྐུ་མཆོད་པ་**, Sragdharā-stotram, Tibetan: བྲེང་བ་
འཛིན་པའི་བཞུད་པ་—A hymn in Sragdharā metre.

It extends over leaves 40b—44b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ārya-Tārā. The author of this work is the pious monk Paṇḍita Saivajña-mitra (ཐུས་སྤྲལ་མཆོད་པའི་བཞུད་པ་)!

14. **སྤྲལ་ཏཱ་ར་སྐུ་མཆོད་པ་**, Sragdharā-stotram, Tibetan: བྲེང་བ་
འཛིན་གྱི་བཞུད་པ་—A hymn in Sragdharā metre.

It extends over leaves 44b—48b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Blessed Ārya-Tārā. The author of this work is the pious monk Paṇḍita Sarvajña-mitra (ཐུས་སྤྲལ་མཆོད་པའི་བཞུད་པ་). It was translated into Tibetan by the Indian teacher Kanaka-varma and the Tibetan interpreter Tshab-ñi-ma-grags, and afterwards revised by the great Paṇḍita Mañjika-Srijñāna.

15. **आर्य - तारा - स्रग्धरा - स्तोत्रम्**, Ārya-Tārā-Sragdharā-stotra, Tibetan: **འཕགས་མ་སྒྲུབ་མའི་མེད་ལྷེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ**—A hymn to Ārya-Tārā in Sragdharā metre.

It extends over leaves 49a—52b of the Tangyur, Rgyud, La, and is the work of the teacher Sarvajña-mitra (**ཐམས་ཅད་མཁྱིའི་པའི་བཤེས་གཞིན**). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Candra-Kumāra (**འབྲུག་གཞིན་ཀུམ་མ་**) |

16. **तारादेवी-कार्पण्य-देव्य-नाम-स्तोत्रम्**,¹ Tārā-devī-kārpāṇya-dēśana - nāma - stotram, Tibetan: **ཐུ་མོ་སྒྲུབ་མ་ལ་སྒྲེ་སྤྱལ་གྱི་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོན་པ** — A hymn named the bewailing prayer to goddess Tārā.

It extends over leaves 53a—54a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Blessed Ārya-Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Śākya-śrī and the Tibetan interpreter Byang-pa.

17. **[तारा-त्रिरत्न-स्तोत्रम्, Tārā-triratna-stotram]**,² Tibetan: **སྒྲུབ་མ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསྟོན་པ**—A hymn to Tārā of three gems.

It consists of the leaf 54a of the Tangyur, Rgyud, La, and came out from the mouth of the Indian teacher Dipaṅkara-śrī-jñāna. It was translated into Tibetan by the Tibetan interpreter Nag-tsho-tshul-khrims-rgyal-wa in the monastery of Vikramaśīla.

¹ The Sanskrit title of No. 16 in the original Tibetan book runs thus:—**ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ལྟོ་བཤེས་པའི་སྟོན་པ** |

Mr. Thomas's emendation, as communicated to me by himself, is **མཁྱིའི་པའི་མཁྱིའི་པའི་སྟོན་པ** |

² The Sanskrit title of No. 17 has been supplied by me in conformity with the Tibetan title.

[In the 16th volume of the *Klôn-ṛdol-gsun-hbum* it is stated that the Tibetan interpreter *Nag-tshul-khrims-rgyal-wa*, better known as *Nag-tsho-lo-tā-va*, was a Tibetan scholar and traveller who twice visited Magadha and resided for three years at the monastery of *Vikramaśīla* for the purpose of taking *Śrījñāna-Atiśa* to Tibet. While a professor in the monastery of *Vikramaśīla* in Magadha, *Atiśa* visited Tibet in the company of *Nag-tsho* in 1038 A.D.]

18. *Ṣṛagdhara-sādhanam*, *Ṣṛagdhara-sādhanam*, Tibetan: *མེ་དོག་*

ཐུང་འཛོལ་གྱི་སྐབ་པའི་ཐབས་—Propitiation of *Tārā* in the *Ṣṛagdhara* metre.

It extends over leaves 54a—57a of the *Tangyur*, *Rgyud*, *La*, and begins with an invocation to Blessed *Tārā*. The author of this work was the great *Paṇḍita Tathāgata-rakṣita*.

19. *Sūnyatā-bhāvanā*, *Sūnyatā-bhāvanā*, Tibetan: *ཐུང་བཞིན་*

བསྒྲུབ་པ་—Contemplation on nothingness (vacuity).

It consists of the leaf 57a—57b of the *Tangyur*, *Rgyud*, *La*, and begins with an invocation to *Tārā*, the holder of flower-pearlands.

20. *Ku-dṛṣṭi-dūṣaṇa-nirhāra*,¹ *Ku-dṛṣṭi-dūṣaṇa-nirhāra*, Tibetan:

འོག་པར་བཟ་བ་སྔོན་དབྱང་བ་—Removal of wrong views.

It extends over leaves 57b—58a of the *Tangyur*, *Rgyud*, *La*, and begins with an invocation to *Bhṛkuṭi-Tārā* (*བློ་གཅིར་ལྷ་གྱི་*

སྐྱེལ་མ་) |

21. *Cora-bandha*, *Cora-bandha*, Tibetan: *ཆོས་ཀྱན་བཅིངས་པ་*—

Fetters of a thief.

¹ The word *མེ་དོག་* to No. 20 has been added by me in conformity with the Tibetan title which has *དབྱང་བ་* (= *མེ་དོག་*, expulsion) in it.

It consists of the leaf 58a—58b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Aśoka-Tārā (མུ་ངན་མེད་པའི་སྒྲོལ་མ།) |

22. **विद्यावर्धनी**, Vidyā-varḍhani, Tibetan: རིག་པ་བསྐྱེད་པ་—
Generator of sciences.

It extends over leaves 58b—59b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Vidyā-kari Tārā (Veda Tārā ? རིག་བྱེད་སྒྲོལ་མ།) |

23. **मृत्यु-क्षितवः**,¹ Mṛtyu-kitava, Tibetan: འཆི་བ་བསྐྱེད་པ་—
A deceiver of death.

It extends over leaves 59b—60a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Sri-Mahā-Tārā (དཔལ་སྒྲོལ་མ་ཆེན་མོ།) |

The author of this work was the great Puṇḍita Tathāgata-rakṣita. It was translated into Tibetan by the Tibetan interpreter Mya-nan-med-pahi-dpal.

24. **आर्य-तारादेवी-कोत्र-सर्वार्थसाधन-नाम-कोत्रराज**, Ārya-Tārā-devī-stotra-sarva-artha-sādhana-nāma-stotra-rāja, Tibetan: འཕགས་མོ་རྩ་མོ་སྒྲོལ་མའི་བསྐྱེད་པ་ |

དེས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཀླུ་པ་པོ་

A hymn to goddess Ārya-Tārā—the king of hymns accomplishing all objects.

It extends over leaves 60a—62b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the great Lord Avalokiteśvara (ལྷོན་རས་གཟིགས།) |

The author of the work was the teacher Mātr-cetas.

¹ The original Tibetan book has མཁའ་ཁྱེད་. I have substituted བཟུང་བ་ for it, in conformity with the Tibetan title which has བསྐྱེད་པ་ |

25. **आर्य-मायाजाल-कामेखभट्टारिका-तारा-साधनम्,**¹ Ārya-māyājāla - krameṣa - bhattārikā - Tārā - sādhanam, Tibetan : **འཕགས་པ་སྐུ་འབྲུལ་དྲ་བའི་རིས་པས་ཇི་བཅུན་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་བཤམས་** - Propitiation of mistress Tārā the remover of the net of illusions.

It extends over leaves 62b—64a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the mistress Tārā. It was translated into Tibetan by the Indian teacher Mahājāna and the Tibetan interpreter Gshon-nu-ḥod.

26. **आर्य-तारा-मन्त्रविधि-नाम-साधना,** Ārya-Tārā-maṇḍala-vidhi-nāma-sādhanā, Tibetan : **འཕགས་པ་སྒྲོལ་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྐུ་བཤམས་ཆོག་ཞེས་བྱ་བ་** - The method of constructing the magic circle of Ārya-Tārā.

It extends over leaves 64a—65b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to He-vajra (**དགྲེས་པའི་རྩི་ཇི**). It is the work of the great teacher Lhan-cig-skyes-pahi-rol-pa, and was translated into Tibetan by Hbrog-mi-lo-tsa-va.

27. **आर्य-विधीश्वरी-साधना-नाम,**² Ārya-vidhīśvarī-sādhanā-nāma, Tibetan : **འཕགས་པ་གནས་ཀྱི་དབང་ཡུག་མའི་སྐུ་པའི་བཤམས་ཞེས་བྱ་བ་** - Propitiation of noble Vi-dhīśvarī.

It extends over leaves 65b—69b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Vidhīśvarī (**གནས་ཀྱི་དབང་ཡུག་མ**)।

It was extracted from the Guhya-Vajra-tantra (**རྩི་ཇི་གསང་བའི་རྒྱུད་**) by Mkhah-hgro-ma-rdo-rje-ldan-ma, and translated

¹ The original book reads: **कामेख** for **भट्टारिका** तारा ।

² Is it for **वीथीश्वरी** pīthīśvarī ?

into Tibetan by a disciple of Vinitabhadra named Saṅgama-śrī-bhadra¹ and a Tibetan interpreter named Hjam-dpal-ggeg-paḥi-rdo-rje.

28. སྐྱེལ་མཐོག་གི་སྒྲུབ་པའི་སྐྱེལ་པར་རྟོགས་པའི་རིས་སྐྱེལ་གྱི་བྱ་བ། Sri - Oḍiyana-

.Tārā-krama-abhisamaya-nāma, Tibetan : དབལ་ཁྱེལ་

ཀྱེལ་གྱི་སྒྲུབ་པའི་སྐྱེལ་པར་རྟོགས་པའི་རིས་སྐྱེལ་གྱི་བྱ་བ།

བྱ་བ།—The process of clear comprehension of the blessed Tārā of Oḍiyana.²

It extends over leaves 69b—71b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Tārā. It was translated into Tibetan by Siddha-Vinita-bhadra's pupil named Saṅgama-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter named Hjam-dpal-ggeg-paḥi-rdo-rje.

29. སྐྱེལ་མཐོག་གི་སྐྱེལ་པར་རྟོགས་པའི་རིས་སྐྱེལ་གྱི་བྱ་བ། Oḍiyana - Tārā-krama, Tibetan :

ཁྱེལ་ཀྱེལ་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རིས་སྐྱེལ་གྱི་བྱ་བ།—The process of worship of Tārā in Oḍiyana.

It consists of the leaf 71b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Saṅgama-śrī and the Tibetan interpreter Hjam-dpal-ggeg-paḥi-rdo-rje.

30. རྒྱུ་ལྡན་མཐོག་གི་སྐྱེལ་པར་རྟོགས་པའི་རིས་སྐྱེལ་གྱི་བྱ་བ། Maṇḍala-abhiṣeka-vidhi, Tibetan :

རྒྱུ་ལྡན་མཐོག་གི་སྐྱེལ་པར་རྟོགས་པའི་རིས་སྐྱེལ་གྱི་བྱ་བ།—The method of consecration of the magic circle.

¹ The original reads : Saṅghama.. Is it for Saṅgha or Saṅgama ?

² "U-gyan," also written "Oḍiyana," is described as a fabulous country in the north-west of India and frequently represented as a kind of paradise. Some identify it with "Ujain" in Rajputana, while others maintain that it is identical with Sanskrit *Udyāna*, the ancient name of Ghaznee in Cabul.

Mr. F. W. Thomas in a letter to me observes : "Oḍiyana or Oḍḍiyāna is certainly *Udyāna* : it is often named as the country from which came *Padma-sambhava*. On its ancient name *Urdi* see my note in the Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland for April 1906, p. 461."

It extends over leaves 72a—73a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Tārā and Amitābha (འོད་དབག་མེད་). It was compiled by Paṇḍita Parahita, and translated into Tibetan by the Kāśmīrian Paṇḍita Saṅgama-śrī-bhūdra and the Tibetan interpreter Hjam-dpal-gzeg-pahi-rdo-rje.

31. **एकवीर-योगिनी-साधनम्,**¹ Ekavira-yoginī-sādhanaṁ,
Tibetan: **དབང་མོ་གཅིག་པའི་རྣམ་འབྱེར་མའི་སྐུ་བའི་**
ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་—Propitiation of the unique heroine-
ascetic.

It extends over leaves 73b—74b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to mistress Tārā of the great seat (ཞིང་ཆེན་). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Gelong Sex-rab-rgyal-mtshan.

32. **ओद्यानकाम-तामदेवी-साधनो-नाम,** Odyana-krama-Tāra-
devī-sādhana-nāma, Tibetan **འུ་རྒྱན་གྱི་རིམ་པའི་ལྷ་**
སྐུ་མའི་སྐུ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་—Propitiation of goddess
Tārā by the steps prevailing in Odyana.²

It extends over leaves 74b—77b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation* to Bhagavati-Tāra-devī, the presiding goddess of sacred places (གནས་ཆེན་གྱི་དབང་ཕྱགས་མ་). It was preached by the Dākini (རཱ་ཁི་འགྲོ་མ་) named Rdo-rje-ldan-ma, and was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita (a pupil of Mahā-ācārya-Ratna-śrī) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-dge-glon-śeg-rab-rgyal-mtshan.

33. **बलि-अल्पा-विधि,** Bali-alpa-vidhi, Tibetan: **གཏོར་མའི་ཆོ་**
གུང་བྱ་བ་—The concise formula of offering an oblation.

¹ Original **योगिनी** for **योगिनी** ।

² Odyana = Odiyana.

It extends over leaves 77b—78a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the presiding goddess of sacred places (གནས་ཆེན་གྱི་དབང་ལུག་མ་) ।

34. བྱི་ཐོ་མཁའི་ལྷ་སྐུ་ལྷ་མོ་, Pīṭhīśvari-pūjā-krama, Tibetan :
 རྒྱུ་གཤམ་པའི་མཆོད་པའི་རིམ་པ་—The process
 of worship of the presiding goddess of the sacred seat.

It extends over leaves 78a—80b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavati-Ārya-Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Gelong Seṅ-rab-rgyal-utshan.

35. འཇམ་མཁའི་ཀ་རི་ཀ་, Tattva-kārikā, Tibetan : དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་
 ལེན་པ་—Memorial verses on the true principle.

It extends over leaves 80b—82a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Vajrasattva (རྩོམ་མཁས་དབང་). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Nag-tsho-tshul-khring-rgyal-utshan.

36. འཇམ་མཁའི་ཀ་རི་ཀ་-ལུ་པེ་མཁའི་ཀ་རི་ཀ་, Tattva-kārikā-upadeśa-
 vṛtti-nāma, Tibetan : དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ལེན་པ་
 པའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་—Explanatory com-
 mentary on the Tattva-kārikā-upadeśa.

It extends over leaves 82a—87b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Vajrasattva. It is the work of the teacher Sujaya-sri-bhadra and was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita (who touched the feet of the sage Ratna-sri, རིན་ཆེན་དབང་) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-dge-gloñ-seṅ-rab-rgyal-utshan.

37. བྱི་ཐོ་མཁའི་ལྷ་སྐུ་ལྷ་མོ་-རྩོམ་པའི་རིམ་པ་, Pīṭhī-krama-Tārā-devi-stot-
 ram, Tibetan : གནས་ཆེན་གྱི་རིམ་པའི་རྩོམ་པའི་རིམ་པ་

བསྟོན་པ་—A hymn to goddess Tāri ... of sacred
seats.

It consists of leaves 87b—88a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavati Tārā-devi. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Tshul-khrims-rgyal-mtshan.

38. पीठेश्वरी-स्तोत्रम्, ¹ Piṭhisvari-stotram, Tibetan: བེད་པོ་

དབང་ཕུག་མའི་བསྟོན་པ—A hymn to Piṭhāvari or the goddess of the sacred seat.

It consists of leaves 88a—90b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavati Pīthīśvari (ཐིའི་གྱི་དབང་ཕུགས་). The author of it was a Paṇḍita of the very delightful family of the minister. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Ye-śes-rdo-rje (Jñāna-vajra) and the Tibetan interpreter Nag-taho-chen-po.

39. वज्रघण्टाज्ज्ञाप-नाम, Vajraghaṇṭā-lakṣaṇa-nāma, Tibetan :

རྩོམ་སྒྲིལ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྲ་བ་—The characteristic
of a precious bell.

It consists of leaves 906—92a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Buddha (འཇམ་དཔལ་མཆོག་) . It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Ngag-tsho-'dge-slon-'eg-rab-gyal-mtshan.

40. कपालपूजाविधि-नाम, *Kapāla-pūjā-vidhi-nāma*, Tibetan :

ཐོད་པ་སྐྱོད་པའི་ཚེ་གཞིས་བྱེད་—The method of wor-
ship of the skull.

¹ Original पिडोचर which has been changed into पिडोचरो according to the Tibetan title.

It consists of the leaf 92a—92b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Yoginī of the great seat
(ཁི་ཆེན་གྱི་ནལ་འབྱོར་མ།)।

41. स्वप्नतारापिका, Svapna-tāraṇopika, Tibetan: སྤྲྀལ་མ་

སྤྲྀལ་མའི་སྐུ་བ་ཐབས་—Propitiation of Dream-Tārā.

It extends over leaves 92b—94a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Dream-Tārā. The author of the work is Soma-mitra (ལྷ་བའི་བཤེས་གཟིན). It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Sugata-sri and the Tibetan interpreter Byams-pahi-dpal.

42. [सुमूर्धकारिका, Mumūrṣu-kārikā]¹ Tibetan: འཆི་གཤའི་

ཉམས་ཡིན་—A memorial verse for the dying man.

It consists of the leaf 94a—94b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Tārā. It was translated into Tibetan by the Kāśmīrian sage Śākya-sī-bhadra and the Tibetan interpreter Byams-pahi-dpal.

43. आर्य-तारा-साधन-नाम, Ārya - Tārā - sādhanan - nāma,

Tibetan: འཕགས་མ་སྤྲྀལ་མའི་སྐུ་བ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་—

Propitiation of the blessed Tārā.

It consists of the leaves 94b—95a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to blessed Tārā. The author of the work is the great teacher Sarvajñā-mitra (ཐམས་ཅན་མཆིན་བའི་བཤེས་གཟིན)।

44. आर्य-तारा-साधना, Ārya-Tārā-sādhana, Tibetan: འཕགས་

མ་སྤྲྀལ་མའི་སྐུ་བ་ཐབས་—Propitiation of Ārya-Tārā.

¹ In the original book the Sanskrit title is not given. I have supplied it in accordance with the Tibetan title.

It consists of the leaves 95a—96a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ārya-Tārā. The author of the work was the great Kāśmīrian Paṇḍita Sākya-śrī-bhadrā.

45. वज्रवाराही-तारा-स्तोत्रम्, Vajra - vārāhi - Tārā - stotram,
Tibetan: རྩོམ་པ་མོ་སྒྲུབ་མ་ལ་བསྟོན་པ་—A hymn to
Vajra-vārāhi-Tārā.

It consists of the leaf 96a—96b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the blessed Tārā.

The hymn was composed by Paṇḍita Candra-kīrti (པྱ་བ་
གྲགས་པ་)|

46. उत्तारा-स्तोत्र-नाम, Uttārā-stotra-nāma, Tibetan: སྒྲུབ་མ་
ཁྲོམ་པ་ཅ་བའི་སྒྲགས་ཀྱིས་བསྟོན་པ་— Praising the
angry Tārā by the fundamental incantation.

It consists of the leaf 96b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Jo-mo-byin-glabs-can (the blessed goddess).

47. उग्रतारादेवी-साधनम्, Ugra - Tārā - devī - sādhanam,
Tibetan: ལྷ་མོ་ཨ་ག་དུ་རའི་སྒྲུབ་ཐབས་—Propitiation of
goddess Ugra-Tārā.

It consists of the leaves 96b—98a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ugra-Tārā.

The book was composed by the great Paṇḍita of Eastern India named Śrī-vana-ratna. It was translated into Tibetan by the very same Paṇḍita, and the Lotsavā Hjam-dpal-ye-śes in Dpal-hkhor-bde-chen.

48. आर्य-उग्र-तारा-साधन-नाम, Ārya-Ugra-Tārā-sādhanam-
nāma, Tibetan: འདས་གསུམ་མ་སྒྲུབ་མ་དུ་གཞི་འཛིན་སྒྲུབ་ཐབས་
ཞེས་བྱ་བ་—Propitiation of Ārya-Ugra-Tārā.

It consists of the leaves 98a—99a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to goddess Tārā. The book was composed by the teacher Rtag-pahi-rdo-rje (Nitya-vajra). It was subsequently translated into Tibetan by the Lotsava Mañjuśrī in the presence of the great Paṇḍita Vanaratna of Eastern India.

49. རྩམ་ཆུ་མཛུགས་པ་, Eka-jaṭi-sādhanaṃ, Tibetan: རལ་

གཙུག་མཛུགས་—Propitiation of Eka-jaṭi (the single clotted-haired goddess).

It consists of the leaves 99b—100b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Eka-jaṭi.

The work was translated without mistakes from the divine language (Sanskrit) into the symbols of Tibet (the Tibetan language) by the great Paṇḍita of Eastern India named Dāna-śīla at the town of Hon-hdahi-yku [Kāmarūpa ?]

At the end it is stated that the worship of Tārā originated from China, but it is not clear whether this refers to Eka-jaṭi-Tārā alone or to Tārā of all classes.¹

50. [ཀྲོད་མཆོད་པ་ལོ་ཤོ་ལྷ་མོ་, Krodhana-Tārā-gorocanā-vali, Tibetan: སྒྲོལ་མ་གྲོས་པའི་བའིང་གི་བཞེར་མ།²—

The offering of a yellow pigment to Augry Tārā.

It consists of the leaf 100b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with a salutation to the single clotted-haired goddess (རྩམ་ཆུ་མཛུགས་པ་)।

¹ མཆོད་པ་ལོ་ཤོ་ལྷ་མོ་ ॥

འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་མཆོད་པར་འོས་ ॥

ཐུ་མཆོད་པ་ལོ་ཤོ་ལྷ་མོ་ ॥

སྒྲོལ་མའི་སྒྲོལ་པ་ལོ་ཤོ་ལྷ་མོ་ ॥

ཐུ་མཆོད་པ་ལོ་ཤོ་ལྷ་མོ་ ॥

རྩམ་ཆུ་མཛུགས་པ་ལོ་ཤོ་ལྷ་མོ་ ॥

(Tangyur, Rgyud, La, 100b).

.. ² The title is ascertained from the colophon.

It was translated into Tibetan by Paṇḍita Dānaśīla himself (of Eastern India). •

51. Another work on Tārā extending over leaves 101b—102a of the Tangyur, Rgyud, La, and composed by Rtag-pa-rdo-rje (who was well versed in the Sāstra of Nāgārjuna) and the great Paṇḍita Dānaśīla (of Eastern India).

52. སུཀ་འཇམ་ཏི་སྐུ་མཁའ་ལྷ་སྐྱུ་ཐུབ་པ་ལྷ་སྐྱུ་ཐུབ་པ་—*Propitiation of white Ekajaṭi (Tārā).*

It consists of the leaves 102a—103b of the Tangyur, Rgyud, La, and opens with an invocation to Ekajaṭi. The author of the work was the teacher Lalita-Gupta (ལེལ་པ་འཇམ་ཏི་གུཔ་པ་) sprung from Sri-advaya-vajra (དབལ་པ་གཏིས་མེད་རྩེ་ལྷེ་). It was translated into Tibetan by the great Paṇḍita Dānaśīla of Jigatōla in Varendra (Eastern India).

53. རྣམ་འཇམ་ཏི་སྐུ་མཁའ་ལྷ་སྐྱུ་ཐུབ་པ་ལྷ་སྐྱུ་ཐུབ་པ་—*Propitiation of red Ekajaṭi.*

It consists of the leaves 103b—104a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavati-Rakta-Ekajaṭi.

54. རྣམ་འཇམ་ཏི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐུབ་པ་ལྷ་སྐྱུ་ཐུབ་པ་—*Ekajaṭi - adhiṣṭhāna - vidhi, Tibetan: རྣམ་པ་གཏིས་མ་དམར་མའི་བྱིན་བརྒྱབ་པ་གྱི་ཚོག་—The method of blessings bestowed by Rakta Ekajaṭi.*

It consists of the leaves 104a—105a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Rakta-bhagavati. The work was composed by Kṛpā-carya (ཀྣཔ་པ་ལྷ་སྐྱུ་པ་) and translated into Tibetan by Paṇḍita Narendrabhadra (མི་དབང་བཟང་པོ་) and the Tibetan interpreter (shon-nu-śeg-rab).

55. अग्रतारा-एकजटी-उपदेश-साधनम्, *Agra - Tārā - Ekajāti-upadeśa - sādhanam*, Tibetan: མཆོག་གི་སྒྲོལ་མ་རལ་བ་གཅིག་པའི་མན་ངག་གི་བསྐྱབ་ཐབས—Achievement of the instruction of the excellent Tārā Ekajāti.

It consists of the leaves 105a—107a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with salutation to holy Lamas. It was translated into Tibetan from the Andhra-Sanskrit language (འོན་རྒྱ་སང་སྒྲུབ་པའི་སྐད་ལས) by the great Paṇḍita Dānaśīla of Eastern India and the Sākya Gelong Rig-pa-hḍsin-pa-khu-rnal-hbyor-pa.

56. तारादेवी-पञ्च-साधनम्, *Tārā-devi - pañca-sādhanam*, Tibetan: སྒྲོལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱབ་ཐབས—Five-fold propitiation of the goddess Tārā.

It consists of the leaves 107a—108b of the Tangyur, Rgyud, La, was composed by the teacher Nitya-vajra (དྲག་པའི་རྩེ་ཇེ) and translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Ratna-dhṛti and the Tibetan interpreter Rma-ban-chog-hbar.

57. करुणतारा-साधनम्, *Karuṇa - Tārā - sādhanam*, Tibetan རྒྱལ་ས་ཇེས་སྒྲོལ་མའི་སྐྱབ་ཐབས—Propitiation of the merciful Tārā.

It consists of the leaves 109b—111a of the Tangyur, Rgyud, La, and was composed by the teacher Nitya-vajra. It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Amogha-vajra (འོན་ཡོད་རྩེ་ཇེ) and the Tibetan interpreter Mkhas-pa-ba-ri, who were invited to Tibet and completed the translation in the Golden House of Bsḍug-rañ (བསྐྱུ་གྲ་རྒྱ་གཞི་གསེར་ཁང་) ।

58. आर्ष-तारा-अन्तर्बलि-विधि, *Ārya - Tārā - antarbali - vidhi*, Tibetan: ཇེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་ནང་གི་གཏོར་མའི་ཆོག—

The method of (giving) mystic offerings to noble
Tara.

It consists of the leaf 111a—111b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Blessed Tārā. Candra-gomin was the author of the work which was translated into Tibetan in the Jong (ཇོང་) of Nepal (ཡམ་བམ་ཤེ་)।

59. तिज-सति-चक्र, Tilasati-cakra [चसति-चक्र ? तिरस्यति-चक्र ?] Tibetan : ཐུར་སྒྲུབ་པའི་འཁོར་ལོ་ — The circle for expelling (evil spirits).

It consists of the leaves 111b-112a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Noble Tārā. It was composed by the teacher Nityavajra (ནཉ་བཞི་འོ་ཇེ) and translated into Tibetan by the great sage Rma-ban-chog-hbar.

60. तारा-गुह्य-साधनम्, Tārā-guhyā-sādhanaṁ, Tibetan :
 རྒྱལ་མའི་གསང་བའི་སྐུ་ཐབས་—Mystic propitiation of
 Tārā.

It consists of the leaf 112a—112b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Lord Avalokiteśvara.

It was composed by Sri-Nitya-vajra (དགའ་པོ་རྒྱལ་པོ་) and translated into Tibetan by the Indian sage Ratna-dhara and the interpreter Rma.

61. **कारुण-साधनं कर्मविश्वं (?)**, *Karuṇa - sādhanam karma-viśva*, Tibetan : རྒྱལ་པོ་ལས་ལྷན་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ།
स्रवसा—Effectuation of diverse things from the Merciful Tārā.

It consists of the leaves 112b—113b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Tārā.

It was composed by the teacher Nitya-vajra and translated into Tibetan by the great sage Ba-ri-lo-tsa-va.

- 62 [आर्य-तारा-उपदेश-निर्माण-दर्पण,] Ārya-Tārā-upadeśa-
pīrmala-darpaṇa,¹ Tibetan: ཇི་བཅུན་མ་སྒྲོལ་མའི་མན
ངག་སེལ་ངོ་དངས་པ་—A clear mirror of instructions of
Ārya-Tārā.

It extends over leaves 114a—117a of the Tangyur, Rgyud
La.

—o—

A list of Sanskrit works on Tārā.

63. उग्र-तारा-पञ्चाङ्गम्, Ugra-Tārā-pañcāṅgam—A five-limbed
hymn to Ugra-Tārā.

It is included in the Government collection of MSS, in the
A.S.B. No. 5830, and is written in Devanāgarī character. It
consists of 21 leaves and begins with an invocation to Gaṇeśa and
Ugra-Tārā.

Pañcāṅga is thus defined in the book:—

तस्याः पञ्चाङ्गमतुलं पटलं पञ्चतिं तथा ।
वर्म नास्ती लङ्घनम् कोचं पञ्चाङ्गमुच्यते ।

64. तारा-कल्पः, Tārā-kalpaḥ—The ritual of Tārā.

It consists of 12 leaves, and is noticed in Bühler's Catalogue
of Sanskrit MSS. from Gujrat, Fasc. iv., p. 256. A work named
Tārā-kalpaḥ is also mentioned in the Bengal Asiatic Society's
Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

65. तारा-कल्पवृता, Tārā-kalpalatā—A wish-yielding creeper
of Tārā.

The author of the work is Nārāyaṇa Bhaṭṭa. It consists of
211 leaves and is written in Devanāgarī character. An old copy,
very rare and incomplete, is noticed in the Catalogue of Sanskrit
MSS. in N.W.P., part v., p. 24.

66. तारा-कवचम्, Tārā-kavacam—An amulet of Tārā.

¹ The Sanskrit title is added by me in conformity with the Tibetan
title.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Krishna of Lahore, p. 45.

67. ताराक्षोभ-संवादः, Tārākṣobhya-saṁvādaḥ—Colloquy between Tārā and Akṣobhya.

A Tāntric compilation on the adoration of Tārā and anecdotes regarding her.

It consists of 14 leaves written in Bengali character, noticed in Rajendra Lal Mitra's Notices of Sanskrit MSS., Vol. i., p. 204.

68. तारा-तत्त्वम्, Tārā-tattvam—Truth about Tārā.

Siva is the author of the work. It consists of 50 leaves written in Devanāgarī character, and describes the *Prayoga*, worship and *Yantra* of Tārā-devī also called *Dvītyā* or second of the ten Mahāvidyā. This book is rare and the copy seen is old and apparently correct. It is noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. in N.W.P., part i., p. 184.

69. तारा-तन्त्रम्, Tārā-tantram—A mystic treatise on Tārā.

Ritual for the worship of Tārā. It consists of 201 leaves written in Devanāgarī character, noticed in the Bikanir Catalogue, p. 619.

70. तारा-पञ्चकटिका, Tārā-pañcāṭikā—A small bell of Tārā.

The author of the work is Saṅkarācārya. It is quoted in Tantrasāra.

71. तारा-पञ्चाङ्गम्, Tārā-pañcāṅgam—A five-limbed hymn to Tārā.

Another copy of तारापञ्चाङ्गम् (No. 63) in Devanāgarī character. Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B. No. 5882.

72. तारा-पटलम्, Tārā-pāṭalam—A veil of Tārā.

It consists of nine leaves in Devanāgarī character. Copy old, complete and rare, noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. in N.W.P. part x., p. 40.

73. तारा-पद्धतिः, Tārā-pāḍhatiḥ—A ceremonial-manual of Tārā.

The author of the work is Nārāyaṇa Bhaṭṭa. It consists of 38 leaves, written in Devanāgarī character, on the worship of a form of the goddess Durgā called Ugra-Tārā. Noticed in the Bikanir Catalogue, p. 622.

A work of the same name, consisting of 49 leaves written in Devanāgarī character, is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 5886. It begins with an invocation to Gaṇeśa, Śarasvatī and Gurus.

74. तारा-पाराजिका, Tārā-pārājikā—Confession of deadly sins to Tārā.

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

75. तारा-पूजन-वल्ली, Tārā-pūjana-vallī—A creeper of Tārā-worship.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Kṛṣṇa of Lahore, p. 26.

76. तारा-पूजा-न्यास-विधिः, Tārā-pūjā-nyāsa-vidhiḥ—The method of dedicating parts of the body to Tārā at the time of worship.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Kṛṣṇa of Lahore, p. 45.

77. तारा-पूजा-प्रयोगः, Tārā-pūjā-prayogaḥ—The ceremonial form of Tārā-worship.

It consists of four leaves, incomplete and extremely damaged, written in Bengali character, and begins with an invocation to Paradevatā.

It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3399.

78. तारा-पूजा-रसायनम्, Tārā-pūjā-rasāyanam—An elixir of the worship of Tārā.

The author of the work is Kāśī-nātha Bhaṭṭa, son of Jayarāma Bhaṭṭa of Puṇyagrāma. It begins with an invocation to Gaṇeśa and Gurus and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 6540.

It consists of 13 leaves written in Devanāgarī character.

79. तारा-प्रदीपः, Tārā-pradīpaḥ—A lamp of Tārā.

It consists of 70 leaves in Bengali character divided into five *pāṭalas* or chapters. The author's name is Lakṣaṇa-deśikendra. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3373.

80. तारा-भक्ति-तरङ्गिणी-नाटकम्, Tārā-bhakti-taraṅgiṇī-nāṭa-
kam—A drama named the river of devotion to Tārā.

The author of the work is Kāśī-nāṭha-kavi. It consists of 86 palm leaves written in Bengali character and dated samvat 1737. It is an essay on salvation through the medium of worship to Tārādevī. The work was composed under the auspices of Rājā Krishna Chandra of Nadia, whose genealogy and life are briefly given in the first chapter. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 815.

81. तारा-भक्ति-सुधासागरः, Tārā - bhakti - sudhāsaṅgaḥ — The
ocean of nectar of the devotion to Tārā.

The author of the work is Narasiṅha Thākura, a disciple of Gadādhara. It consists of 45 leaves apparently old, written in Bengali character, and divided in five *taraṅgas* or chapters. It was copied in śaka 1697 and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 4187. It begins with an invocation to Sarasvatī.

82. तारा-मूलबोधः, Tārā-mūlabodhaḥ—The fundamental
knowledge of Tārā.

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

83. तारा-रहस्यम्, Tārā-rahasyam—The mystery of Tārā.

The author of the work is Brahmānanda Giri. It consists of four *pāṭalas* or chapters and is included in the collection of the Oriental Library A.S.B., No. II., F. 27. It has been printed in Calcutta under the editorship of Rasik Mohan Chattopādhyaya.

84. तारा-रहस्य-वृत्तिकी, Tārā-rahasya-vṛttikā—A commen-
tary on Tārā-rahasyam, No. 19.

The author of the work is Gauda Saṅkarācāryya. It consists of 121 leaves written in Bengali character and dealing with the directions for the adoration of Tārā. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 221.

85. ताराचँच-चन्द्रिका, Tārācāna-candrikā—The moon-shine (elucidation) of the worship of Tārā.

The author of the work is Jagannātha Bhaṭṭācāryya. It consists of 26 leaves written in Devanāgarī character and begins with an invocation to Gaṇeśa. It deals with the directions for the adoration of Tārā and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 6537.

86. ताराचँच-तरङ्गिणी, Tārācāna-taraṅgiṇī—The river of worship of Tārā.

The author of the work is Śrī Rāma. It consists of 59 palm leaves written in Uriya character, and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 4267.

87. तारावह, Tārāvahaḥ—The ocean of Tārā.

This work is quoted by Narasiṃha in Tārā-bhakti-sudhārava (vide India Office Catalogue, p. 497).

88. तारा-विलासः, Tārā-vilāsaḥ—The pastime of Tārā.

It consists of 24 leaves written in Bengali character and divided in eight chapters called *paśalas*. The name of the author is Vāsudeva Kavikaṅkana Cakravartti. It begins with an invocation to Tārā and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3455.

89. तारा-विलासोदयः, Tārā-vilāśodayaḥ—The origin of the pastime of Tārā.

The author of the work is Vāsudeva Kavicakravartti. It consists of 45 leaves written in Bengali character and divided into ten chapters called *ullāsa*. An incomplete work copied in Śaka 1620 is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 790.

90. तारा-षट्पदी, Tārā-ṣaṭpadi—Six stanzas on Tārā.

This work is quoted by Gauḍa Saṅkarācāryya in *Tārā-rahasya-vṛttikā* (*vide* India Office Catalogue, p. 903).

91. ताराष्टोत्तर-स्रतनाम-स्तोत्रम्, *Tārāṣṭottara-sātanāma-stotram*—One hundred and eight names in the form of a hymn to Tārā.

It consists of one hundred and eight epithets strung together in the form of a hymn to Ekajaṭā Ārya Tārā, or simply Tārā. The hymn is alleged to have been imparted by Avalokita Bodhi, sattu to Vajrapāṇi Bodhisattu, and is intended to be worn as an amulet to avert evils proceeding from thieves, war, fire, lions, water, elephants, tigers, noxious animals generally and other causes to which Bhikṣus were exposed in their peregrinations.

It consists of 70 verses, mostly incorrect, written in Newari character, and is included in the Nepalese-Buddhist MSS. in the Oriental Library of A.S.B., No. B 33. There is another work of the same name in चारदीर्घवच, No. B 65, in the Oriental Library of A.S.B.

92. तारा-सहस्र-नाम, *Tārā-sahasra-nāma*—One thousand names of Tārā.

An incomplete manuscript consisting of six leaves, written in Bengali character, is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 2831.

93. तारा-सूक्तम्, *Tārā-sūktam*—A hymn to Tārā.

A copy of this work consisting of 15 leaves, written in Devanāgarī character, is noticed in the Bikanir Catalogue, p. 619.

तारा-स्तोत्रम्, *Tārā-stotram*—A hymn to Tārā. Same as वज्ररा-स्तोत्रम् ।

तारा-स्तोत्र-टीका, *Tārā-stotra-ṭikā*—A commentary on No. 30. Same as वज्ररा-स्तोत्र-टीका ।

94. तारिणी-पारिजातम्, *Tāriṇī-pārijātam*—The celestial *pārijāta* flower of Tārā,

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

बालार्क-टीका, *Bālārka-ṭikā*—Same as वज्ररा-स्तोत्र-टीका ।

95. **स्रग्धरा-स्तोत्रम्**, Sragdharā-stotram—A hymn (to Tārā) in the *sragdharā* metre.

The name of the author is Sarvajña-mitra, who was a Buddhist monk of Kāśmīra. The work consists of 37 verses written in Newari character. A copy dated *saṃvat* 1881 is contained in the Oriental Library of A.S.B., No. B 63.

96. **स्रग्धरा-स्तोत्र-टीका**, Sragdharā-stotra-ṭikā—A commentary on Sragdharā-stotra, No. 32.

The author of this work is Jina-rakṣita, who was a Bhikṣu of the Mahāvihāra of Vikrama-sīla. A copy dated *saṃvat* 1881, written in Newari character, is contained in the Oriental Library of A.S.B., No. B. 64. The work is also called **वाचार्थ-टीका** ।

—o—

The author of the Sragdharā-stotra.

In the Sragdharā-stotra-ṭikā, Jinarakṣita states that Sarvajña-mitra, the author of Sragdharā-stotra, was a devout monk of Kāśmīra and was renowned for his unbounded charity. Having given away everything he possessed, he left the country and wandered abroad as a mendicant. Once, while he was proceeding to the kingdom of Vajramukuta, he met on the way a poor old Brāhmaṇa, who was in a very pressing need of money for the marriage of his daughter. The Brāhmaṇa, who was going to the place of Sarvajña-mitra himself for help, having learnt that the latter had nothing left except the beggar's bowl and robe, fell into great despair and shed tears. Sarvajña-mitra, however, consoled him saying: "Be not sad, I shall give you what you ask for." At that time king Vajramukuta was told by a certain person that all his desires would be fulfilled if he could wash himself sitting on 100 skulls freshly severed from the trunks. The king who had already secured 99 persons completed the number 100 by purchasing Sarvajña-mitra, who sold his person for its weight in gold, which was given to the poor Brāhmaṇa. The 100 victims were, in a morning, led into the executioner's tank by officers of the king. Sarvajña-mitra, finding no other means of escape, composed and chanted 37 stanzas in praise of Ārya-Tārā, whereupon all the victims were miraculously saved and taken to their respective

homes. Heaps of gold equal to the weight of the victims remained deposited on the edge of the tank. The king, surprised at the miraculous power of the monk, became a disciple of his.

The same story is given in Dr. R. Mitra's "Nepalese Buddhist Literature," p. 288.

A similar story about Sarvajña-mitra is narrated in the Tibetan work called Pagsam-jon-zang. According to this work Sarvajña-mitra, though born in Kāśmīra, was a student of the monastery at Nālanda in Magadha where he became a great master of sciences. The king to whom he sold his person is called Vajra-mukṣa in the Sanskrit *Sragdharā-stotraṭīkā*, while he is called Sarapa in the Tibetan Pāgsam-jon-zang.¹ The story contained in the Pagsam-jon-zang runs thus:—

"A little bastard child of the king of Kāśmīra was carried away by a vulture from the roof of the palace and dropped on the top of the Gandhola (the great central temple) of Nālanda in Magadha. The Pandits of the Vihāra, taking mercy on him, nursed him. As he grew up the child acquired great knowledge and he came a scholar. He propitiated the goddess Arya-Tārā and thereby acquired great wealth. He gave away all his riches in charity, and, when there was nothing left, he started on a journey to the South. Meeting on the way an old blind Brāhmaṇa, who was being led by his son, he inquired where he was going. Being told that the blind Brāhmaṇa, who was very poor, had started on his distant journey to beg help from Sarvajña-mitra of Nālanda, he was overpowered with pity and determined to sell his own body to give gold to the helpless beggar. At this time he learnt that king Sarapa, who, at the advice of his wicked spiritual guide, had undertaken the performance of a Yajña, in which 108 human sacrifices were necessary, was in search of one more victim which was wanting to complete the full number. The king was convinced that if he successfully performed the Yajña he would attain the longevity equal to the sum of the longevity of 108 souls that would be sacrificed in it. Sarvajña-mitra sold himself to the king and paid the gold that he obtained therefrom to the blind Brāhmaṇa. While waiting one night for

¹ Edited by Rai Sarat Chandra Das, Bahadur, C.I.E., Bengal Secretariat Book Depot, Calcutta, p. 102).

death in a dark dungeon, he invoked the goddess Tārā with the utmost concentration of his mind. When fire blazed up from the piled firewood, and all the 108 men were led in chains to the pyre, a heavy shower of rain fell which extinguished the fire within a short time and converted the whole plain where the sacrifice was being performed into a large sheet of water resembling a lake. The king and his ministers hearing that this was due to the mercy of the goddess Tārā, who was invoked by the victim who had sold himself to save others, now acquired faith in the religion of Buddha and, having released all the 108 victims of the unholy sacrifice, sent them to their respective homes loaded with presents. Sarvajña-mitra, before whom the goddess had miraculously appeared, held fast a corner of her celestial robe and was carried to the land of his birth."

The same story is related in Lama Tārānātha's history of Buddhism (*vide* A. Schiefner, p. 168 ff.).

The date of the Sragdharā-stotra.

Neither in the Sragdharāstotra nor in its commentary is there any mention of the date of either of the two works. The Rājatarāṅgi, the well-known chronicle of Kāśmīra, supplies us however, with some data to determine the age of Sarvajña-mitra, the author of Sragdharā-stotra. In book IV., verse 210 of the Rājatarāṅgi, we find that Bhikṣu Sarvajña-mitra, who appeared as another Jina, resided in Kayyavihāra, which had been built by king Kayya. This Kayya is stated to have been a king of Lāṭa or Central and Southern Guzerat, and was subordinate to king Muktāpiṇḍa-Lalitāditya of Kāśmīra. As Lalitāditya is generally held to have lived early in the 8th century A.D., Sarvajña-mitra who resided in Kayyavihāra could not have flourished before that time. As the monastery of Nālanda was destroyed in the 9th century A.D., Sarvajña-mitra, who was educated there, could not have lived after that time. This leads me to suppose that Sarvajña-mitra lived in the middle of the 8th century A.D.

King Vajramukṣa or Śaraṇa has not yet been identified. Vajramukṣa is perhaps identical with Vajrāditya, son of Lalitāditya, King of Kāśmīra in the 8th century A.D.

Calcutta
The 30th January 1907. }

SATIS CHANDRA VIDYABHUSANA.

बौद्धस्तोत्रसंग्रहः ।

स्रग्धरा-स्तोत्रम् ।

ॐ नमो भगवत्यै आर्य्यतारायै ॥

बालार्कलोकताम्रप्रवरसुरशिरश्चारुचूडामणिश्री-
सम्यक्सम्यक्कैरागानतिचिररचितालक्तकव्यक्त'भक्तौ ।
भक्त्या पादैः तवार्य्यै करपुटमुकुटाटोपभुषो'त्तमाङ्ग-
स्तारिण्यापच्छरण्ये' नवनुतिकुसुमस्रग्धराभ्यर्चयामि ॥१॥

स्रग्धरा-स्तोत्र-टीका ।

ॐ नमस्तारायै ।

नत्वार्य्यतारां जगदर्घशरां

धर्माकराद्येषणया समासात् ।

बालार्कमाचक्ष्य करोमि, टीकां

स्रग्धरामहं श्रीजिनरचितः कृतौ ॥१॥

१ B. वक्ति ।

२ B. भक्तौ ।

३ A. चरण्ये ।

बौद्धलोचनसंग्रहः ।

प्रभृतविदेवकृताग्रगण्यः-

स्फुरच्छिखादग्धमुखेन हन्त ।

खलु त्वया सत्सुखदा मनेयं

टीका न दूष्या त्वयि मेऽञ्जलिः सा^१ ॥२॥

तत्र हतौ^२ उपोद्घातम् आदौ प्रख्ययते । इह काश्मीरविषये
बोधिसत्त्वदेशीयो मुनीन्द्रप्रवचन^३रूपपापारावारीणसाङ्गो^४ महा-
करुणाप्रगुणीकृतहृदयात्मा सर्वज्ञमिषो नाम भिक्षुरभवत् । स
चिन्तामणिरिवार्थिनां यथाभिक्षाषितार्थसंपादनाद्वाहत्वेन जगति
विख्यातः स्वयमेव स्वमर्थजातमर्थिभ्यो विसृज्य चौरपात्रविभवो
देशान्तरं ब्रजन् वज्रसुकुटस्थ राज्ञो विषयमगमत् । तत्र जरा-
जर्जरीकृतं परित्यक्तपरिजनं दिजमेकम् अध्वन्यपश्यत् । स कथा-
प्रसङ्गेन एवंविधवार्द्धकेऽपि क्व गन्तव्यं त्वयेति कथयत्कष्टः सन्नाह
“समुत्तापरिणयनार्थमर्थममर्थयितुम्, अपि च सर्वज्ञमिषस्य भिक्षो-
रन्निकम् । अयं स्वविभवजातमर्थिभ्यो विभज्य स भिक्षुर्देशा-
न्तरं^५ गत इति किं न अतम् ? इत्युक्तो वार्द्धककुलिः सुचिर-
मभिनिःसृत्य निश्चेष्ट इव मुहूर्तमवातिष्ठत् । ततस्तमेवंविधं
सकलमनुग्राहयन्तमेव सर्वज्ञमिष इति समासासयन्नुवाच । मैव-
मधौरो भव अहं ते सर्वमभिमतं सत्पादयिष्यामीत्युक्त्वा तमा-

१ Orig. चेष्टे ।

२ Orig. प्रवचना ।

३ Orig. समुत्ता ।

४ Orig. वृत्तौ ।

५ Orig. पान्द्रो ।

६ Orig. भिक्षुर्जोर्देशान्तरं ।

दास वक्षसुसुटस्य नृपतेरभित्तिं सुवर्णेन समीकृत्य सगराक्षोर्विक्रीय
तत्सूक्ष्मं तस्मै प्रदायात्तुनीय प्रक्षाप्य राक्षः पुरतोऽवस्थितः । तस्मिन्
समये तस्य राक्षो वयोऽन्यविषिष्यस्यस्योपेतपुद्गलैकग्रतकर्त्तित-
मक्षकोपरिखानादभिमत्तं चेत्सतीत्युपदिष्टं चेनापि । तद्वाक्यं महता
काशेन यत्नतोऽप्यस्य सुवर्णसमस्तुल्यमेकोनग्रतं पुद्गलाणां क्रीतमाक्षे
जनेनैकेन ग्रतं परिपूर्णमतः कर्त्तितमक्षकोपरि खानं करिष्या-
मीत्यभिधात एनं तत्पथं गत इत्यादिग्रति स । तदादिदृश्यते
तथैव स्यादितम् । पश्चात्तमेकमवक्षोष्य सर्व्व एव ते वक्षपुद्गलाः
प्रातर्हता वयमिति उच्चैराकम्बन्तः साक्षान्मृत्युरथमुपस्थितो सुष्ठु
इत्यारट्नो^१ बोधिसत्त्वेनाभिहितः कक्षादेवमधीरता पूर्व्वमेवं
ज्ञात्वेव किमात्मा विक्रीत इति । तत एतान्तिकातरान् समासाद्य
महाकक्षार्द्रया दृष्ट्वा चावक्षोष्य मातरं विहाय नास्ति कश्चि-
देवामन्यो निक्षारोपाय इति निश्चित्य संयतीभूय स सर्व्वग्रमिषो
भगवतीमार्य्यतारां स्तोतुमारब्धवान् । तत्र लोककतिपयानन्तरं
भगवती स्वयमागत्य वचाकर्त्तव्यमादिश्यानुचिन्तिता चाभितिष्ठ-
न्त्यनर्हिता । ततः स स्ववदः सर्व्वग्रमिषः युष्माभिः सर्व्वैः प्रात-
र्युगपदेव स्नातव्यमित्यादिष्टवान् । प्रातरागत्य राजपुद्गलैस्ते वध्याः^१
सरस्वीरे नीताः सन्तस्तानभिहितवन्तः । सर्व्वैरक्षाभिरेकदेव
स्नातव्यं किं वज्रविद्यमेन इत्युक्त्वा सरसि निमग्ना भगवतीप्रभा-
वात् स्नं स्नं देवमुपजग्मुः । पश्चात्पुनर्नर्हितयानन्तरं यत्नतो-

बौद्धलोकसंग्रहः ।

ऽन्विष्टाः सन्तस्तैर्नोपलब्धाः^१ । तन्मूलासुवर्णं च यथासं रात्रीकृतं
सरस्तीरे परमाशोकितम् । ततस्ते राजपुरुषा भयविशयाकुक्षित-
मनसो राजानि तद्विश्रापयामासुः । तच्छ्रुत्वा स राजा विस्मया-
वर्जितमनास्तस्यैवैकस्य विक्रीतस्य भिक्षोरथं प्रभाव इत्यभिधाष्य
सञ्जाताधिकतरप्रवादस्तमन्विष्टानीथ तच्छिष्यतामुपगत इत्यादि
कथा प्रसिद्धैव नोक्ता ।

श्रीदेव्यै नमः ।

॥ १ ॥ बाह्यार्कत्यादि—

आर्य्ये तारिणि आपच्छरणे तव पादौ भक्ता अभ्यर्चयामि
इति सम्बन्धः । आरात् पापकेभ्यः कर्कभ्यः दूरं गतेत्यार्य्यः ।
विभवगताग्नेषदुःखार्णवाद् महाकदम्बया सर्वाक्षारयतीति तारिणी ।
किंभूता ? आपच्छरणा, आपत्तु अष्टमहाभयादिसकलतीव्रविप-
त्तिषु शरणार्थत्वाद् आपच्छरणा, तस्याः सम्बोधनं हे आर्य्य-
तारिणि आपच्छरणे, तव भवत्याः पादौ शरणौ अभ्यर्चयामि
काथवाङ्मनःप्रसादेन पूजयामि । अहं करपुटमुकुटाटोपशुभ्रो-
त्तमाङ्गः सन्, करपुटं करदयवद्व्याञ्जलिः स एव मुकुट इव मुकुट-
स्तच्छाटोपो हर्षवेगसेन भुग्नं गन्धीभूतम् उत्तमाङ्गं शिरो यस्य
स तथा । काभिः ? नवमुतिकुसुमसङ्गभिः, नवाः सद्योऽभिनिर्जिता
वा नूतनयस्या एव कुसुमानि पुष्पाणि तेषां सङ्गभिर्मासाभिः ।

१ Orig. नो नोपलब्धाः ।

२ Orig. भय ।

किंविशिष्टौ ? वासाकांक्षीकताप्रवरसुरशिरसादभूषामणिश्रीवर्ण-
स्वमर्करागानतिचिररचितासक्तकथ्यक्तभक्तौ, वासोऽभिनवोदितो
वोऽर्कः सूर्यसत्त्वालोकोऽवशावभावसादत्तावा चारुताः प्रवराणां
सुराम्भामिन्द्रादिदेवानां शिरःसु मस्तकेषु चे चारवोऽतिचिरा-
दभूषामणयः शिखाविन्यसरत्नानि तेषां श्रीवर्णत् गोभाववृद्धि-
सत्त्वाः स्वर्गो मिक्षनं तेन यो रागो शौचिहं तेन अनतिचिरम्
चत्यव्यकाशं रचिता गिर्चिता असक्तकथ्य भावकथ्य कथा अति-
सुष्टा भक्तिः विशिष्ययोजना ययोक्तौ । अनेन हतदुःखं भवति
हे मातस्त्वमेव आपच्छरणां तारिणी च अतो मां ह्यापत्-
पतितमुदुर्गुं^१महस्योति कवेरभिप्रायः ।

कथमहमापत्पतित इत्याह

दुर्लभे दुःखवद्भौ विनिपतिततनुर्दुर्भगः कान्दिशौकः
किं किं मूढः करोमौत्यसह्यदपि क्षतारम्भवैयर्थ्यंखिन्नः ।
श्रुत्वा भूयः परेभ्यः क्षतनयन इव व्योम्नि चन्द्रार्कलक्ष्मीम्
आलोकाशानिवद्धः परगतिगमनस्त्वां अये पापहन्त्रीम् ॥
२ ॥

॥ १ ॥ दुर्लभे^२त्यादि—

क्षतनयन इव चतुर्विहीन इव हे मातस्त्वां भगवतीं अये

१ Orig. चारवो अतिचरिग ।

२ Orig. आपच्छरणे ।

३ Orig. महस्योति ।

४ Orig. दुर्लभे ।

संनयामि^१ । किं विशिष्टम् ? पापहर्त्री पापानि दुरितानि
 हन्ति स्फुटयतीति । किन्भूतः ? परगतिगमनः परेषां रागादि-
 क्षोभानाम् अधोना या देवादिवृत्तयस्तासु गमनं यस्य सोऽहम् ।
 इत्थं गतोऽपि आलोकाग्रानिवद्धः । कथम् ? भुत्वा भूयः परेभ्यो
 योषि चन्द्रार्कचक्षीम्^२, अहमयेवंभूतोऽनेन कथमालोकाग्रामीति
 कृत्वा अथ आलोकाय निभायनाय आग्रा अभिसावस्तथ निवद्धो
 निघतलक्ष्यो यः स तथा । परेभ्यस्तदुष्कारिभ्यः भुत्वा भूयो वारं-
 वारं समाकर्ष्य आकाशे चन्द्रार्कयोरिव चक्षीं लक्ष्मणपदम् ।
 अन्तोऽपि किं न सुखौ आदित्याह दुर्लभौ दुःखवज्रौ विनि-
 पतिततनुः, दुःखमेव अतिदुःखत्वाद्वज्रिः अनसः दुःखेन अतिकष्टेन
 अहमितुमतिक्रमितुं प्रव्यते इति दुर्लभत्वाच्च विनिपतिता निमग्ना
 तनुः प्ररीरं यस्य स तथा दुष्टो भगो ज्ञानं यस्य स दुर्मनो
 दुर्बुद्धिर्भाग्यरहित इत्यर्थः किं किं कर्तुमिच्छामीति कां कां दिग्ं
 गच्छामीति कृत्वा कान्दिशीको भवद्भूतः । पुनः कौटुम्भः ? किं किं
 मूढः करोमीत्यवच्छदपि कृतारम्भवैषम्यविषयः, मूढः स्वकार्म्येनभिन्नः
 यन् किं किं करोमीति किं किमाचरामीत्यनेनाकारेणावच्छदपि
 सुन्दरपि कृतो विहितो य आरम्भ उद्योगस्तस्य वैषम्येन नैष्यस्तेन
 विषयः क्लिष्टः उद्विग्न इत्यर्थः अतनयनेऽपि एतद्विषयेष्वं यथावस्थं
 योजनीयम् । इत्थं गतोऽपि अहं कथं नास्तुकस्य इति भावः ।

१ Orig. संनययामि ।

२ Orig. चन्द्रार्कचक्षुः ।

रूपायामर्थारम्भाभावात् कथमनुकल्पयतीत्याशङ्क्याह
 सर्वस्मिन् सत्त्वमार्गे ननु तव कष्टणा निर्विशेषं प्रवृत्ता
 तन्मध्ये तद्गुहेण ग्रहणमुपगतं मादृशस्याप्यवश्यम् ।
 सामर्थ्यं चाद्वितीयं सकलजगदध्वान्ततिग्मांशु^१ विम्बं
 दुःखेवाहं तथापि प्रतपति धिगहो दुष्कृतं^२ दुर्विदग्धम् ॥
 ३ ॥

॥ ३ ॥ सर्वस्मिन्निति—

ननु हे भगवति तव तावत् कष्टणा रूपा निर्विशेषम् अरि-
 मिषोदासीनसाधारणं यथा स्यात् तथा सर्वस्मिन् सत्त्वमार्गे
 अखिललोकवर्त्मनि^१ प्रवृत्ता सत्तारणैकनिष्ठा । अतस्तन्मध्ये सत्त्व-
 वर्त्ताभ्यन्तरे तद्गुहेण तेषां सत्त्वानां संग्रहेण मादृशस्यापि ग्रहण-
 मवश्यं नियमेनोपगतमायातम् । न केवलं सकलजगदसाधारणैक-
 कष्टणैव तव किन्तु सामर्थ्यं चाद्वितीयं^३ शक्तिरप्येकैव^४ अनन्य-
 गामिनी । कीदृशम् ? सकलजगदध्वान्ततिग्मांशु^५ विम्बं, सकलस्य
 अखिलस्य जगतस्त्रिभवस्य यद्वच्च कलुषं तदेव ध्वान्तं गाढं^६ तम-
 स्सतिग्मांशुविम्बसङ्काशमिव । अतोऽनन्यसाधारणयोः कष्टणासाम-
 र्थ्ययोर्विद्यमानयोरपि दुःखेवाहं तथापीति न तवायम् अपराधः

१ B. लोम्मांशु ।

२ B. दुःकृतं ।

३ Orig. लोक वर्त्मनि ।

४ Orig. चाद्वितीय ।

५ Orig. यैवैव ।

६ Orig. लोम्मांशु ।

७ Orig. गाढं ।

किन्तु प्रतपति धिग्धो दुष्कृत^१ दुर्विदग्धं, ममेव पूर्वार्जितदुष्कृत
मनुचितं दुर्विदग्धं दुष्परिपाकं^२ पीडयति घनापयतीति धिग्धो
कष्टमासुर्यं । अनेनात्मनो मन्दभाग्यमावेदितमिति भावः ।

पुनरपि सौत्कर्षगर्भात्मानो निन्दाभावेदयन्नाह

धिग् धिग् मां मन्दभाग्यं दिवसकररुचाप्यप्रणुत्तान्धकारं
तृष्यन्तं कूलकण्ठे हिमशकलशिलाशीतले हैमवत्याः ।
रत्नद्वीपप्रतोल्या विपुलमणिगुहागेहगर्भे दरिद्रं
नाद्यौकत्याप्यनाथं भगवति भवतीं सर्वसौकैकधाचीम् ॥
४ ॥

॥ ४ ॥ धिग्धिगित्यादि—

ये भगवति भवतीं सर्वसौकैकधाचीं सर्वं अपर्यन्तलोकधातु-
स्थिता ये लोका जनास्तेषामद्वितीयानेकां धाचीं परिपाक्षिकां
तां नाद्यौकत्यापि शरणीकृत्यापि ऐश्वर्येण आश्रित्यापि अनाथ-
मश्रवणमिति कृत्वा मन्दभाग्यमल्पपुण्यं मां धिग्धिगिति निन्दा-
भिधानम् । न केवलम् एवं दिवसकरस्य रवेः इक् दौमित्रायाप्य-
परिमितजगदन्धतमोर्ध्वसिकया^३ अप्रणुत्तोऽनपगतोऽन्धकारो यस्य
तं दिवसकरस्येव इक् कान्तिर्यस्याः सा तथा एवंभूतयापि तथा
अनेषकिरणया "अज्ञानतमिस्रोत्सारिकयापि" अविनष्टाज्ञानान्ध-
कारं, किञ्च हैमवत्याः सुरसरितः कूलकण्ठे तीरप्रान्ते । कीदृशे ?

१ Orig. दुःकृतं ।

२ Orig. दुपरिपाकं ।

३ Orig. अज्ञानतमोर्ध्वसिकया । ४ Orig. तमिस्रोत्सारिकया ।

विमल त्वारस्य या शकलशिला खण्डशिला तद्वन्तीतले सर्व-
 कोशपहारिणि । तत्र निषण्णमपि त्वन्तं पिपासाकुलम् उपगत-
 पिपासं त्वार्त्तमित्यर्थः । अथवा हैमवत्यास्तव अभयायाः शकल-
 सत्ताशेषभयविनाशिकायाः कूलकण्ठे अनुकूलभूत्येकदेशे निषण्-
 णमपि रागादिदोषाक्रान्तम् । कूलमनुकूलमुच्यते एकदेशे समुदायो^१
 गम्यते इति न्यायात् यथा सत्यभामा इति । पुनः कौटुम्भम् ?
 रत्नानां दीपे जलान्तर्मणिमयस्यभूभागे या प्रतीली रथा तस्या
 विपुलमणिगुह्यैव गृहं वेष्टा तद्गर्भे स्थितमपि दरिद्रम् अर्थ-
 हीनम् । अथवा बुद्धादिरत्नानां यत् स्थलं स दीपो भवग्रमयो-
 रन्तर्वर्त्तितात्तत्र या प्रतीली मोक्षदारं तस्या विपुलमणिगुहा
 सहस्रसुखस्थानं तदेव गेहं तद्गर्भे तदन्तर्वर्त्तिनि स्थाने^२ । एतज्ज्ञान-
 रत्नशून्यो महाकल्याणसम्पन्नाया अपि भाग्यापराधात् तवाहं विषय
 इति भावः ।

सदोषोद्भावनव्याजेन कथं मां परिभाषये इत्याशङ्क्याह
 मातापि स्तन्यहेतोर्विरुवति बहुशः खेदमायाति पुत्रे
 क्रोधं धत्ते पितापि, प्रतिदिवसमसत्प्रार्थनासु प्रयुक्तः ।
 त्वं तु बैलोक्थवाञ्छाविपुलफलमद्वाकल्पदृष्टाग्रवल्ली
 सर्वेभ्योऽभ्यर्थितार्थान् विस्तृजसि न च ते विक्रिया^३ जातु
 काचित् ॥ ५ ॥

१ Orig. अनुकूल ।

२ Orig. समूदाया ।

३ Orig. नंददि ।

४ A. विज्ञाया ।

॥५॥ मातापीत्यादि—

हे परमचान्मिसम्पन्ने पिशोरपि अधिकतरा त्वम् । कथम् ?
 मातापि पुत्रे तनये स्नान्यहेतोर्दुग्धनिमित्तं वञ्छया अतिरुदति
 आक्रन्दति सति खेदमायाति विषादस्तुपैति । जनकोऽपि असत्प्रार्थ-
 नासु असम्पन्नः असम्प्राप्तिः^१ या वस्तुनो वाञ्छास्तासु प्रयुक्तः प्रति-
 दिवसं प्रतिप्रेरितः श्रृणु क्रोधं धत्ते कोपस्तुदहति । त्वं तु भगवती
 पुत्रः, अतिस्नेहवती, सर्व्वेभ्योऽपरिमितजनेभ्योऽभ्यर्चिता सती अर्चान्
 यथाभिलषितवस्तूनि विसृजसि परित्यजसि । कथं विसृजसि
 इत्याशङ्क्य आह । पैलोक्ष्यानां पैधातुकान्तर्वर्तिनां सत्त्वानां वाञ्छाया
 विपुलं महत्फलं यस्याः सा चासौ, महाकल्पवृक्षस्य सप्तमवाञ्छा-
 तरोरपवल्ली च या सा तथा प्रधानमश्चरौव त्वमित्यर्थः । अत-
 स्त्रैभवद्वान्याया महाकल्पवृक्षीकृतवृक्षायाः अत्यल्पमपि अन्यथात्वं
 विकारभावो न च नैव जातु कदाचिदपि । एतेन आर्त्ताणां
 पदवाभिधानेऽपि भवती न परिशिष्यते इति भावः ।

किञ्च पूर्व्वकृतप्रतिज्ञामपि भगवत्याः स्मरयन्नाह
 यो यः क्षोग्रौघ^२वद्भिज्ज्वलिततनुरहं तारणौ तस्य तस्ये-
 त्यात्मोपपन्नं^३ प्रतिज्ञां कुरु मयि सफलं दुःखपातालमग्रे ।
 वर्धन्ते यावदन्ते पश्यपरिभवाः प्राणिनां दुःखवेगाः
 सम्यक्संबुद्ध्याने प्रसिद्धिभूतधियां^४ तावदेवानुकम्पा^५ ॥६॥

१ Orig. असतो संभवनिगोषे वस्तुनोयं चास्तासु ।

२ A. क्षोग्रौघ ।

३ A. आत्मोपपन्ना ।

४ A. इतिधिया ।

५ A. अनुकम्पा ।

॥६॥ यो य इत्यादि—

हे सत्यवत्सखे त्वया पूर्वमात्मोपश्रं कृता या' प्रतिज्ञा अवश्य-
पाक्षणीया । आत्मनः स्वस्या उपश्रमं अनुरूपं यथा ह्यादिति
क्रियाया विशेषणम् । तां मयि अपि दुःखपाताकर्मणे दुःखमेव
अतिगाधत्वात् पाताकमिव तच्च मग्ने निःशेषैव तत्तं गते वषट्कां
संपूर्णां कुर्वन्निष्पाद्य । कां ताम् ? यो य इति वीक्षायाम् ।
क्लेशानां रागादीनाम् ओघो निवहः य एव अतिदाहकत्वाद्
वर्जित्वाग्रनः तेन प्रज्वलिता प्रदीप्ता तनुः कायो यस्य तस्मात्
तारिणी निवारिकेत्येव । अचान्नरन्यासव्याजेन भगवतीमेव उत्क-
र्षयन्नाह वर्द्धन्ते इति । प्राणिनामेते पुरोवर्तिनो दुःखवेगानां
प्रवाहाः । किष्कुताः ? पश्यपरिभवाः पश्योऽतिमिथुरः परिभवस्तिर-
ङ्कारो वेपु ते तथा । वर्द्धन्ते दृष्टिसुपयानि यावन्नावदेतत्-
पर्यन्तमेव अनुकम्पा महाकरुणा । केषां सम्बन्धमुद्धाने सुगत-
महावर्त्मनि प्रपिधिर्वोधिचित्तम् उत्पाद्य निश्चिन्नचित्तजंगदुद्धरसाय
उद्योगः प्रस्थानचित्तं तच्च धृता निहिता बुद्धिः प्रज्ञा वैकोशम् ।
एतेन एतदुक्तं यावद्यावद् भवदुःखदृष्टिस्तथावद्विधानां परार्थ-
परायणानां महाकरुणापि वर्द्धन्ते । अतो न मासुपेक्षितु-
मर्थवीति भावः ।

देव्याः स्तुतुः समावेद्यापि कदाचिदुत्थं मामावेदितवत्यथं च
 आवेश उपेक्षते इत्याद्योऽथ पुनः कृत्कारणमात्र

१ Orig. कृतया ।

२ Orig. बाज ।

१ Orig. महाकाव्य

१ Orig. ललो ।

इत्युच्चैरूर्ध्ववाहो नदति नुतिपदव्याजमाक्रन्दनादं
नार्हत्यन्योऽप्युपेक्षा^१ जननि जनयितुं किम्पुनर्याहशी
त्वम् ।

त्वत्तः पश्यन् परेषामभिमतविभवप्रार्थनां प्राप्तुकामो
दृष्टोऽसंज्ञेन भूयस्तरमरतिभुवा सन्ततान्तर्ज्वरेण ॥ ७ ॥

॥ ७ ॥ इत्युच्चैरूर्ध्ववाहविति—

हे जननि अन्योऽपि अदयातुः प्रार्थते, अपि इत्यनेन प्रागुक्ता-
भिलाषप्रकारेण उच्चैरधिकतरम् ऊर्ध्ववाहो नदति ऊर्ध्वम् उपरि
वाङ्गं भुजौ यत्नं तस्मिन् उत्क्षिप्तभुजे विव्रति जने आक्रन्दनादं
यथा भवति इति क्रियाविशेषणम् । आ उच्चैः क्रन्देन भयविह्वल-
प्रस्तापेन नादोऽत्युच्चध्वनिर्ध्वजं नदने तमेव पुण्याति । नुतिपदव्याजं
नुतेः पदं शब्दः^२ वाक्यं वा तस्मिन् । उपेक्षाम् अवज्ञाम् अवहेलां
जनयितुम् उत्पादयितुं नार्हति नोचितकारी भवति । किं पुनः इत्या-
क्षर्याभिधानमतिशयेनेत्यर्थः । दृष्टदिग्लोकधात्ववस्थिते निखिल-
जनातिदुःखदुःखानलपरिचाणकारणाध्येषणपरायणा तन्निवारणाय
कहणागुणरमणीयान्तःकरणात्मनोऽहशी माता । किञ्च त्वत्तः पश्यन्
परेषां त्वत्तो भवत्याः सकाशात् परेषां त्वत्तुक्तिपरायणानाम् अन्येषा-
मभिमतविभवप्रार्थनां प्राप्तुकामः पश्यन् अवलोकयन् भूयस्तरम्
अतिशयेन अहं दृष्टे प्रव्यसितो भवामि । अभिमता अभिषङ्गिता
ये विभवा लौकिकलोकान्तराः निषल्लेषां प्रार्थना यात्रा^३ताम् ।

१ नार्हत्यन्योऽप्युपेक्षा ।

२ Orig. omit. ।

३ Orig. वाचा ।

यदा प्राप्तः सिद्धः काम इच्छा यस्य । केन ? यन्मत्तान्ज्वरेण यन्मत्तं
निरन्तरं योऽन्तर्मनसि ज्वरो दुःखदतापक्षेन । अरतिस्तुवा अरतेर-
सुखाद् भवति उत्पद्यते यत्नेन असन्नेन अतिदुःखेन । सकलजन-
मनोऽभिलाषसम्पादिका व्याकन्दत्यपि मयि न तुल्यसीति धिग्
देवमित्यभिप्रायः ।

अधार्मिकं नाम आकलयसि इत्याशङ्क्य चाह

पापौ यद्यस्मि कस्मात् त्वयि मम महती वर्द्धते भक्तिरेषा
श्रुत्या^१ स्मृत्या च नाम्नाप्यपहरसि इठात् पापमेका
त्वमेव ।

त्यक्तव्यापारभारा तदसि मयि कथं कथ्यतां तथ्यकथ्ये
पथ्यं स्नाने मरिष्यत्यपि विपुलरूपः किं भिषग् रोह-
धौति ॥ ८ ॥

॥ ८ ॥ पापौत्यादि—

पापौ यद्यस्मि भवामि, कस्मात् किमर्थं त्वयि अनिर्वचनीय-
माहात्म्यायां मम पापकारिणो भक्तिः अद्वैवा पुरःपरिवर्त्तिनी
स्मृत्यादिरूपा महती धार्मिकेका यतौ^२ वर्द्धते दृष्टिस्तुपैति । नहि
उपचितस्तुग्रसमूहस्य तत्परणोऽभिप्रायोऽतोऽनुमीयते नाहमपुण्य-
वान् । अपरस्य^३ त्वमेव परम् एका अद्वितीया कलुषेन्मगदहना-
त्मिका पापमपहरसि स्तोत्रयसि इठात् क्मात् । कथा ? श्रुत्या

१ Orig. अधार्मिकं ।

२ A. श्रुत्या ।

३ Orig. जाता ।

४ Orig. अपरस्य ।

अनुपदमाकर्षणेन, कृत्या पुनःपुनर्मनसि भावनयापि नाद्यापि तारेति
 संज्ञाबोधनेनापि । सकलजनानाम्, अखिलतीव्रकषुषग्रीवाशनिस्त्र-
 ममपि नातिमन्दपुष्ट इत्यर्थः । मयि त्यक्तव्यापारभारा, तदसि
 मयि कथं त्यक्त उन्मिषतो व्यापारस्य भवदुःखोद्धरणकषणस्य भारो
 गुबलं यथा सा, तथा लक्षरणाग्ररेऽपि मयि कक्षाद्धेतोरसि तदसि
 तत् कथ्यतां तच्चकथ्ये सत्यवादिनि, तच्छब्दोऽव्ययसंज्ञादर्थं तस्मा-
 दभिधीयतामिति, तच्चमवितथं कथ्यं वचनं यस्याः सा । उक्त-
 मपि अर्थम् अर्थान्तरन्यायेन द्योतयन्नाह । पथं ग्लाने मरिच्य-
 त्वपि स्त्रियमाणेऽपि रोगिणि पथ्यमौषधं विपुलरूपे महादया-
 द्रुमना भिषक् वैद्यः किं रोद्धीति किं निवारयति नैवेत्यर्थः ।
 एतेनैतदुक्तं रागादिरोगशकुले दुष्प्रकृतितत्वा^१दमृतकषणं पथं
 दातुमर्हतीति भावः ॥

अस्मत्तन्मतया भगवतीपदं कमलाराधनावकाशं^२ प्रकाशयन्
 प्राशुक्तं कार्यस्याभिधानावैयर्थ्यं च विज्ञापयन्नाह

मायामात्सर्यमानप्रभृतिभिरधमैस्तुल्यकालं क्रमाच्च
 स्वैर्दोषैर्वाद्यामानो मठकरभ^३ इवानिकसाधारणांशः^४ ।
 युष्मत्पादाकपूजां क्षणमपि न क्षमे यत्तदर्थं विशेषाद्
 एषा कार्यस्यदीनाक्षरपदरचना स्यान्ममावन्धकामा ॥६॥

१ Orig. अभिधावताम् । २ Orig. दुष्प्रकृतितत्वाभ्यत ।

३ Orig. "कमलाराधनावकाशस्य" ।

४ B. कर ।

५ B. साधारणांशः ।

॥ ८ ॥ माषेत्यादि—

युक्तपादास्तपूर्वा तव चरणचरोजसपर्यां चणमपि न क्षमे मना-
नपि न साधयामि । कुतः ? खेदीवैस्तुल्यकाशं क्रमाच्च वाङ्मनः,
खेरात्मीयैर्देवैरपराधैः समकाशं यथा येन युज्यमानः । कीदृशो-
ऽयम् ? अनेकसाधारणाग्रः अनेकेषां बहूनां साधारणस्तुल्यः अंशः
भागः यस्य सः । तथा क इव ? मठकरभ इव विहारोऽव इव ।
किं स्वरूपैः ? माया अविद्या, मत्सकाशात् चरतु इति मत्सरस्तस्य
भावो मात्सर्य्यं, माया तु कामनाचक्षणा दृष्ट्या, मानश्चित्तवशुक्तिः
स च सप्तविधः । त एव प्रभृतयः प्रकारा येषां तैः । अधमेवैराकैः
प्रज्ञादृष्टिमात्रमावर्त्तयन् । यत्तदर्थं यद् यस्मादित्यर्थः । अहं पर-
प्रेयोऽतो विशेषादेवा कार्यच्छदीनाच्चरपदरचना एषा 'स्वदुःखावि-
ष्करणरूपा । कृपणस्य वराकस्य अतिदुर्गतस्य भावः कार्यं तस्या-
हीनमतिक्रान्तं पदस्य अचरं येषु तेषां पदानां ग्रन्थानां रचना
यचना । ममावन्ध्यकामा ज्ञानदर्यविशेषात् पुनःपुनर्विज्ञापया
मीति वाक्यशेषः । अवन्ध्योऽनिष्कलः^१ कामोऽभिज्ञावो यच्च सा
तथा । विशेषादतिग्रथेन फलवती यथा स्यादिति वा धोष्या ।
मायामात्सर्य्यमानकेशादिकं^२ निर्जित्य तत्पदारविन्दाराधनेकपरो
यथा स्या तद्विधेहीत्याशयः ।

दुःखमावेद्य इदानीं प्रभावातिग्रथदारेण भगवतो स्तुवन् आदौ
अष्टमहाभयापहरणशक्तिम् अष्टशोकेनाथ

१ Orig. महं ?

२ Orig. स्वदुःखाविष्करणरूपा ।

३ Orig. अविदुषः ।

४ Orig. कोशादिकं ।

कल्पान्तोद्भ्रान्त^१ वातध्रुमितजलचललोलकलोलहेला-
संक्षोभोत्^२ क्षिप्तवेलातटविकटचटत्^३ स्फोटमोट्टाट्टहासा-
त् ।

मज्झि^४ भिन्ननौकैः सकरुणरुदिताक्रन्दनिस्पन्दमन्दैः^५
स्वच्छन्दं देवि सद्यस्त्वदभिनुतिपरैस्तौरमुत्तीर्यते ऽब्धेः^६ ॥

१० ॥

॥ १० ॥ कल्पान्तोद्भ्रान्तः—

हे देवि त्वदभिनुतिपरैरुत्तीर्यते अब्धेस्तौरं मया समुद्रात् पार-
माभायते । मद्यन्तत्तृणादेव । स्वच्छन्दमपराधीनं यथा स्यात्
तवाभितः सर्वतो नुतिरेव परा प्रधाना येषां तैः । भिक्षा विदीर्णा
नौका तरिष्येतां तैः । मज्झिस्तलं प्रविशद्भिः । कीदृशैः ? सकरु-
णेन रुदयद्राविणा अतिदौनेन यद् रुदितं तेन य आक्रन्दनाद
स्तुमुलध्वनिस्तेन ये निस्पन्दास्तेषां शून्या इव मन्दा मृता वयं सर्वे
इत्यनुत्साहा ये तैः । किम्भूतात् ? कल्पान्तः प्रलयः तत्र उद्भ्रान्तः
समुत्थित इव यो वातः समीरणस्तेन भ्रमितानि आवर्त्ती-
कृतानि यानि जलानि तेषां ये चलन्तः समुद्रच्छन्नो लोलाः
कम्पमानाः^७ कम्पोलास्तरङ्गास्तेषां हेलया विलासेन यः संक्षोभो
विह्वलता तस्माद् उत्क्षिप्त उत्कृष्टितो वेलातटो मर्यादाभूमिस्तत्र

१ कल्पान्तोद्भ्रान्तः ।

२ A. संक्षोभोक्षिप्तः ।

३ A. चटास्फोटमुक्ताट्टहासात् ।

४ A. मज्झत्भिः ।

५ A. रुदितैः क्रन्दनिव्यग्रमन्दैः । °

६ A. ते ऽब्धे ।

७ Orig. adds. उत्तमा धनमौभृता ।

यो विकटचटत्स्रोतो भौमनादः स एव मोहः प्रौढोऽङ्गनाभो
विह्वतोच्चैःशब्देन प्रवचनमिव यस्य तस्मात् । चटदित्यनुकरणध्वनिः ।

जलमभिधाय अग्निमाह

धूमधान्ताभ्रगर्भोद्भवगमनगृहोत्सङ्गलिङ्गत्'स्पुलिङ्ग-
स्फूर्जज्वाला'करालज्वलनजवविशद्वेश्म'विश्रान्तशय्याः ।
त्वय्याबद्धप्रणामाञ्जलिपुटमुकुटा गङ्गदोज्ञीतयाच्चाः"
प्रोद्यद्दिद्यद्विलासोऽज्वलजलदजवैरात्रियन्ते' क्षणेन ॥ ११ ॥

॥ ११ ॥ धूमेत्यादि—

हे परपरिचाणपरायणे त्वयि आबद्धप्रणामाञ्जलिपुटमुकुटा
आत्रियन्ते क्षणेन सङ्गच्छन्ते त्वरया परिचायन्ते इति यावत् । कैः ?
प्रोद्यतीनां प्रकर्षेण उद्भवन्तीनां विद्युतां यो विलासः क्रीडा तेन
उज्ज्वलाः^१ अवभासयन्तो ये मेघा जलमुचः तेषां ज्वरतिवेगैः ।
त्वयि मातः यो बद्धः प्रणामाञ्जलिपुटमेव मुकुटः किरौटो यैस्ते ।
गङ्गदेन अव्यक्ताक्षरेण उद्गीता अभिहिता याच्चा'^२ मां निस्तारयेति
प्रार्थना यैस्ते । पुनः किम्भूताः ? धूमानां भ्रान्तं भ्रमणं यत्तदेव
अभाषि जलदास्तेषां गर्भः सन्धिः सङ्गृह्यं तस्मादुद्भवः प्रादुर्भावो
यस्य तदेव गमनं नभस्तदेव गृह्यं^३ तस्योत्सङ्गे कोडे लिङ्गन्त'स्तर-

१ A. रङ्ग । २ A. स्फूर्जज्वाला । ३ A. विशद्वेश्म ।

४ Orig. यांचाः ।

५ Orig. दृश्यन्ते ।

६ Orig. उज्ज्वलाः । ७ Orig. यांचा । ८ Orig. प्रादुर्भावो

गमनं नभस्तस्य यस्य गृह्यस्य । ९ Orig. रिङ्गन्तः ।

ङ्गान्तो ये स्फुलिङ्गाः अग्नेः कणास्तैः^१ स्फुरन्त्य इतस्ततो लहलहा-
यन्थो या ज्वालाः शिखास्ताभिः करास्तोऽतिभौषणो यो ज्वलनो-
ऽनलस्तेन जवेन विशन्तः अभ्यन्तरं^२ परिभ्रमन्तः वेष्मनि^३ ग्रथ्यायां
विश्रान्ताः सुखासीना ये ते तथा । इहतु क्रान्तस्य पूर्वनिपातः
गतयामो भृत्यो यथा ।

करिणं निगदितुमाह

दानाभः पूर्यमाणो^४ भयकटकटकालम्बिलोलम्ब^५ माला
हृङ्कारा^६ ह्वयमानप्रतिगजजनितद्वेषवह्ने^७ र्द्विपस्य ।
दन्तान्तोत्तुङ्गदोलातलतुलित^८ तनुस्त्वामनुस्मृत्य मृत्युं
प्रत्याचष्टे प्रहृष्टः पृथुशिखर^९ शिरःकोटिकोटोपविष्टः^{१०}

॥ १२ ॥

॥ १२ ॥ दानाभ इत्यादि—

हे दुर्गोत्तारिणि त्वाम् अनुस्मृत्य मृत्युं प्रत्याचष्टे भवतीं इदि
विभाव्य मरणं प्रतिक्षिपति । दन्तान्तो दशनाद्यं स एव उत्तुङ्गम्
उच्चतं^{११} दोलातलं प्रेङ्खस्वरूपं हिन्दोलेति प्रसिद्धं तच्च तुलितं^{१२}
तुलीकृता तनुः शरीरं यस्य स तथा । कौटुशः ? पृथुशिखरो^{१३}

१ Orig. omits: ।

२ Orig. omits ' ।

३ Orig. यत्र वेष्मनि तत्र ।

४ A, B. पूर्यमाणो ।

५ A. रोलम्ब ।

६ A. ठुङ्कार ।

७ A. द्वेषवह्ने द्विपस्य

८ A. तुलित ।

९ B. शिखर ।

१० A. कोटोपविष्ट ।

११ Orig. omits ' ।

१२ Orig. तुलितमालीकृता ।

१३ Orig. शिखरो ।

विपुलाचलमलक इव शिरोऽर्थात् तस्यैव दन्तिनः कुम्भस्थलं तस्य
कोटिरपं सैव कोट्टाङ्गस्थानमिव तत्र उपविष्टो निषण्णो यः स तथा ।
प्रहृष्टोऽत्यानन्दितः सन् । कस्य ? दिपस्य करिणः । किम्भूतस्य ?
दानाभ्यो मदजलं तेन पूर्यमाणः समूयमाणः उभयकटः भयेतर-
गण्डस्थलं स एव कटका गिरेरधोभूरिव अतिविस्तीर्णत्वात् तत्र
आलम्बिनां लोलम्बानां भ्रमराणां या माला पङ्क्तिस्तस्या हृङ्गारो
मञ्जुगुञ्जधनिस्तेन आह्वयमानाः समुत्क्षीक्रियमाणा ये प्रतिगजा
विपक्षदन्तिनः तैर्जनित उत्पादितो डेष एव वृद्धिः अनलो यस्य
तस्य ॥

चौरानभिधातुमाह

प्रौढप्रासप्रहारप्रहतनरशिरःशूलवल्गुत्सवायां^१
शून्याटव्यां कराग्र^२ग्रहविलसदसिस्फोटकस्फौत^३दर्पान् ।
दस्सून् दास्ये नियुक्ते^४ समृकुटिकुटिलधूकटाश्लेक्षिताक्षां
श्चिन्तालेखन्यस्त्रिन्स्फुटलिखितपदं नाम धाम श्रियान्ते
॥ १३ ॥

॥ १३ ॥ प्रौढेत्यादि—

हे अभयप्रदे ते तव नाम तारे प्रतारेत्यभिधानम् । दस्सून्
दास्ये नियुक्ते चौरान् भृत्यत्वे नियोजयति । कौटुम्भम् ? श्रियां
धाम निखिल^५सम्पदामालयः । पुनः कौटुम्भम् ? चिन्ता मङ्गल्यः

१ A. शूलवल्गुत्सवायां । २ B. omits one ग्रन् । ३ B. स्फोट ।

४ A. नियुक्ते । ५ Orig. निखिल ।

मेव लेखनौ चानेख्यकाष्ठौ तथा चखिनेन अनायासेन स्पृष्टम्
 अतिव्यक्तं लिखितं दिव्यसं पदं यच्च तत् तथा । किं विशिष्टम् ?
 भृङ्गुटिः परभौषणो य उच्चैर्ललाटसङ्कोचस्तथा सह वर्त्तते कुटिले
 भङ्गुरे ये भ्रुवौ ताभ्यां कटाक्षेण ईक्षितं तिर्यग्वलितेन आल्लो-
 कितं ययोस्ते तथा तादृशे अक्षे चक्षुषी येषां तान् । कौटुशान् ?
 कराययद्वेण मुष्टिनिष्पीडनेन विसमन्तः सकम्पजलजलायमाना ये
 अतिस्फोटकाः खड्गायधारास्तैः स्फोटोऽतिप्रौढो दपोऽहङ्कारो येषां
 तान् । कस्याम् ? शून्याटव्याम् शून्या निर्जना या अटवी कान्तारं
 तस्याम् । किम्भूतायाम् ? प्रौढो यः प्राग्प्रहारोऽतिनिष्ठुरबुद्ध्या-
 घातस्तेन प्रहता ये नरान्तेषां शिरःसु कपालेषु याः शूलवक्त्राः
 शूलयष्टयः ताभिः तासां वा उत्सवो मङ्गलं हर्षो वा यस्या यच्च
 वा तस्याम् ।

सिंहं कथयितुमाह

वज्रक्रूरप्रहारप्रखरनख'मुखोत्खातमत्तेभकुम्भ-
 श्रोतत्सान्द्रासधौतस्फुटविकटसटासङ्कटस्कन्धसन्धिः' ।
 ब्रुध्यन्ना'पित्सुरारादुपरिमृगरिपुस्तौक्ष्णदंघ्रोत्कटास्य-
 स्त्रस्यन्नादृत्य याति त्वदुचितरचितस्तोचदिग्धार्थ-

वाचः' ॥ १४ ॥

१ A. ग्राह ।

२ A. सन्धिः ।

३ A. कुध्येन्ना ।

४ A. द्रोचद्वग्धार्थवाचः ।

॥ १४ ॥ वञ्चेत्यादि—

ये सकलजनवत्सले मृगरिपुस्तस्मादृत्य याति । मृगाः करिणः
पशवो वा तेषां रिपुः सिंहस्तस्य भयमावहन् आरुह्य व्यापाराद्
दूरं पलायते । कुतः ? तस्यैव उचितम् अनुरूपं रचितं निष्पादितं
यत् स्रोत्रं तेन दिग्धो विलिप्तोऽर्थो यस्याः एवंविधाया वाचो
वचनादर्थात् पुरुषस्येति । कौटुम्भः ? तीक्ष्णदंष्ट्रां उत्कटं भौषणम्
आस्यं मुखं यस्य सः । तथा उपयुक्ते कथम् रोषं कुर्वन्, आपितुः
आपनितुमिच्छुः । किम्भूतः ? वञ्चवत् क्रूरप्रहाराणि प्रखराणि
तीक्ष्णाणि नखानां मुखानि अग्रभागास्तेदत्खाताः उत्कीर्णा मत्ता-
नाम् इभानां कुम्भिनां ये कुम्भाः शिरोदेशास्तेषु स्रोतानि स्वानि
साम्द्राणि घनानि यानि अस्त्राणि दधिराणि तैर्धीताः प्रखालिताः
स्फुटविकटा अत्यन्तभौषणा याः सटाः केशरास्ताभिः मद्धटः स्तम्भस्य
धमनेः सन्धिरन्तरालं यस्य स तथा ।

फणिनं वक्तुमाह

धूमावर्तान्धकाराक्षतिविह्वतफणिस्फारफुत्कारपूर-
व्यापारव्याप्तवक्त्रस्फुरदुदरमनारजुकोनाशपाशैः ।

पापात् सम्भूय भूयस्तव गुणगणनातत्परस्त्वत्परात्मा

धत्ते मत्तालिमालावलयकुवलयसग्विभूषां विभूतिम् ॥

१५ ॥

॥ १५ ॥ धूमेत्यादि—

ये विपद्गतजनोद्दोषुष्यरे तत्परात्मा भूयः पुनर्विभूतिं सम्पदं

धत्ते विभर्त्तीति सम्बन्धः । तमेव परं केवलम् आत्मा यस्य स
 तथा । कीदृशः ? तत्र गुणानामणिमलधिमादीनां गणना संख्या
 तत्र तत्परस्तन्निष्ठः । कीदृशीम् ? मत्तालीनां हर्षाद्भेदद्विरेफाणां^१ या
 माला तस्या बलयो वेष्टनं यस्याः कुवलयस्रजः नीलोत्पलमालायाः
 सैव विभूषा अलङ्कारो यस्यास्ताम्^२ । भगवतीप्रभावात् स एव
 उरगस्तथाविधो जात इति भावः । पापाद् अधर्मात् समूय
 आराध । कैः ? धूमानामावर्त्तः परिमण्डलं यचान्धकारे तच्छाकृति-
 राकारो यस्य तस्य विहृतस्य भयानकस्य फणिनः सर्पस्य स्फारोऽति-
 महान् फुत्कारपूरस्फूटतिममूहस्तस्य यो व्यापारः क्रिया तेन व्याप्तं
 यदङ्गं आस्यं तत्र स्फुरन्धौ लेलिहायमाने गुर्व्यौ गुह्यतरे ये रसने
 जिह्वे त एव रज्जवो वरचास्तन्मया एव कीनाग्रस्य कृतान्तस्य
 पाशा इव पाशास्तैः ।

बन्धनमभिधातुमाह

भर्त्तृभूमेदभौतोद्भट^३ कटकभटाकृष्टदुःस्त्रिष्टकेश-

श्चच्चद्वा^४ चाटचेटोत्कटरटितकट^५ग्रन्थिपाशोपगूढः ।

क्षुत्तृट्क्षामोष्ठकण्ठस्यजति स सपदि व्यापदं तां दुरन्तां
 यो यायादार्य्यताराचरणशरणतां स्निग्धबन्धूष्णितोऽपि ॥

१६ ॥

१ Orig. द्विरेफाणां ।

२ Orig. adds एवंविधा स्रगेव विभूषा तस्य विभूषा शोभा तामिति
 समस्तं वा पदम् ।

३ A. भौतोत्भट ।

४ A. चच्चद ।

५ A. पट्ट ।

॥ १६ ॥ भर्त्तृभू इत्यादि—

ये अशेषबन्धविध्वंसिनि, यः पुमान् यायात् गच्छेत् आर्थ-
तारायाः शरणमेव शरणं चाणं तस्य भावस्तन्नाणताम् । स्निग्ध-
बन्धूज्जितोऽपि स्निग्धाः प्रेमाद्रीकृतमनसो ये बन्धवो मित्राणि तैः
उज्जितोऽपि सन्त्यक्त एव सन् । ताम् अनुभूतां व्यापदं विपत्तिं
दुरन्तां दुःसहोऽन्तोऽवसानं यस्यास्तां सद्यस्तत्क्षणदिव त्यजति प्रति-
क्षिपति दूरीकरोतीत्यर्थः । कौदृशः ? भर्त्तुः प्रभोः भूभेदो भृक्षुटिः^१
भुवो भङ्गुरता तस्माद् भीतास्त्वस्ता उद्गटाः प्रसिद्धाः कटके ये
भटाः राजधान्यां प्रेक्षवीरास्तेराकृष्टाः उच्चैर्निष्पीद्या^२ दुःक्षिष्टा^३
इतस्ततौकताः केशा यस्य स तथा । किम्भूतः ? अक्षन्नः इतस्ततः
परिभ्रमन्तो वाचाटाः वावदूका वज्रवल्गिनो ये नेटा दासास्तेषां
यदुत्कटं रटितम् असह्यं प्रक्षपितं तेन कटुपान्धिसौम्रबन्धो येषु
पात्रेषु तैरुपगूढः सुबद्धः स तथा । सुद्^४बुभुक्षा तट् पिपासा ताभ्यां
शामः शुष्क ओठाभ्यां सह कण्ठो यस्य स तथा ।

रक्षोऽभिधातुमाह

मायानिर्माणकर्मक्रमकृतविकृतानेकनेपथ्यमिथ्या-
रूपारम्भानुरूपप्रहरणकिरणाडम्बरोद्गमराणि^५ ।

१ Orig. omits : ।

२ Orig. निःपीद्या ।

३ Orig. adds नीता before it. ४ Orig. क्षत् ।

५ A. डामरो डामराणि ।

त्वत्तन्त्रोद्धार्यमन्त्रस्मृतिहृतदुरितस्यावहन्यप्रधृष्टां
 प्रेतप्रोतान्त्रतन्त्रीनिचयविरचितस्रज्जि रक्षांसि रक्षाम्^१ ॥
 १७ ॥

॥ १७ ॥ मायेत्यादि—

हे महाप्रभावे रक्षांसि राक्षसाः अप्रधृष्टां अचुभिरनभिगम्यां
 रक्षाम् आवहन्ति विदधति । कस्य ? तव तारार्थवादीनि तन्त्राणि
 तेषु उद्धार्या उत्तोलनीया ये मन्त्रास्तेषां कृत्या स्मरणेन हतानि
 दुरितानि पापानि यस्य तस्य । कौटुम्भाणि ? प्रेतानां श्रवानां प्रोत
 उन्मत्तानां अन्त्रतन्त्रीनिचयः अन्त्रगुणनिवहस्तेन विरचिता निर्मिता
 स्रग् माला येनानि । मायेत्यादिना निर्मितानामनुपमवैरवीभ-
 त्यादिरूपादीनां कर्मक्रमः करणस्य परिपाटित्वेन कृतं निष्पादितं
 विहृतम् अतिरौद्रम् अनेकरङ्गविषयं नेपथ्यं प्रसाधनं तदेव मिथ्या-
 रूपं तेषु अलौकाकारेषु य आरम्भो दर्पस्तथालुक्पाणि उचि-
 तानि यानि प्रहरणानि शस्त्राणि तेषां किरणाङ्गमेव प्रभावाति-
 शयेन उद्गामराणि अतिभीषणानि यानि तानि तथा ।

अष्टमहाभयापहारानन्तरं मयामविजयसामर्थ्यं वप्नुमाद्य

गर्जंज्जीमूतमूर्ति-चिमदमदनदीबद्धधारान्धकारे
 विद्युद्योतायमानप्रहरणकिरणे निष्यतद्वा^२णवर्षं ।

१ A. अंजि रक्षांसि रक्षां ।

२ A. गर्जत् ।

३ B. नितपतत् ।

रुद्धः संग्रामकाले प्रबलंभुजबलैर्विद्विषद्विद्विषद्वि-^१

त्त्वदत्तोत्साहपुष्टिः प्रसभमरिमहीमेकवीरः पिनष्टि^२ ॥

१८ ॥

॥ १८ ॥ ^१गर्जदित्यादि—

हे संग्रामोत्तारिणि त्वदत्तोत्साहपुष्टिः सन् एकवीरः पिनष्टि ।
एकोऽसहायः यो वीरः सः । त्वया दत्तापिता उत्साहस्य^३ वीर्यस्य
पुष्टिः बोधणं वृद्धिर्यस्य स तथा । प्रसभं वृष्टाद् अरिमहीं रिपो-
र्भूमिं संवूर्णयति । कौदुग्धः ? रुद्धः सर्वतो वेष्टितः । कैः ? द्विषद्विः
शत्रुभिः विद्विषद्विः विद्वेषमावह^४द्विः । किन्भूतेः ? प्रबलानि अत्यु-
द्विक्तानि भुजानां बलानि शक्तयो येषां तैः । कः ? संग्रामकाले ।
संग्राममेव प्रावृषा निरूपयति । गर्जन्तो मदन्तो ये जीमूता
मेघास्तेषामिव मूर्त्तयो^५ आकारा येषां चिमदानां चिगण्डगलित-
दिपानां तेषां या मदनद्यो दाननिर्घरिष्यन्तासु बद्धाः संलग्ना या
धारास्ताभिः अन्धकारो दुरालोको यत्र तस्मिन् । किन्भूते ? विद्युदिव
द्योतायमावः प्रकाशयन् प्रहरणानाम् अस्त्राणां किरणो यत्र तस्मिन्
निष्पतन्तो वाष्पानां वर्षा वृष्टयो यत्र तत्र । एतेन एतदुक्तं संग्रामा-
ङ्गनसङ्गता अपि लक्षणादात् निस्तरन्तीति भावः ।

महाव्याधिशातनशक्तिमाह

१ A. दिवत्भि

२ B. पिनन्ति ।

३ Orig. omits गर्जदित्यादि ।

४ Orig. adds उत्थमन-वर्णस्य after उत्साहस्य ।

५ Orig. मूर्त्तयो ।

पापाचारानुबन्धोद्धतगदविगलत्पूतिपूयास्त्रविस्र-
 त्वङ्मांसा^१सक्तनाडौ मुखकुहरचलज्जन्तु^२जग्धक्षताङ्गाः ।
 युष्मत्पादोपसेवागदवरगुटिकाभ्यासभक्तिप्रसक्ता
 जायन्ते जातरूपप्रतिनिधिवपुषः पुण्डरीका^३यताक्षाः ॥

१८ ॥

॥ १८ ॥ पापेत्यादि --

हे बाह्याभ्यन्तरव्याधिव्यथितहृदयानां महौषधे युष्मत्पादोपसेवा
 तत्र पदकमलसपथ्याग्निः सैव अगदवरगुटिका न विद्यते गदो रोगो
 यतो वरगुटिकायाः सा तथा सर्वरोगापहरि रसायनमित्यर्थः ।
 तत्र योऽभ्यासो नैरन्तर्येण सेवनं तत्र भक्ता अङ्गया एवमेतन्नाय-
 येत्यात्मना प्रसक्ताः संलग्ना ये ते तथा जायन्ते नवीनतनवः प्रादु-
 र्भवन्ति । कौटुशः ? जातरूपम् अक्षयकाञ्चनं तत्प्रतिनिधि तत्सदृशं
 वपुर्येषां ते । पुण्डरीकम् अक्षोजं तददायतमच्च चक्षुर्येषां ते । पूर्वं
 कौटुशाः ? पापानामाचरणम् आचारस्तत्र योऽनुबन्धः अनुगमः
 नैरन्तर्येण सक्तिः तेन उद्धृताः प्रकुपिता ये गदा महाव्याधयस्तेभ्यो
 विगलद् निष्पतद् यत् पूतिपूयास्त्रं दुर्गन्धपक्ष्मोषिताक्तहृदिरक्तेन
 विस्त्राणि अस्त्रगन्धौनि यानि त्वङ्मांसानि तेषु आसक्ता निबद्धा या
 नाद्यः शिरा नाडीव्रणानि वा तासां मुखकुहरेषु वदनविवरेषु चलन्तः
 स्यन्दन्तो जन्तवस्तदुद्गवाः क्रिमयस्तेजग्धानि खादितानि क्षतानि च

१ A. मांसा ।

२ A. चलज्जन्तु ।

३ A. पुण्डरीका ।

निष्कषितानि^१ अङ्गानि येषां ते तथा । एवंविधमहाव्याधिपला
अपि तत्पादाराधनमहौषधाद् दिव्यकान्तयो भवन्तीत्यद्भुतम्^२ ।

सर्वशास्त्रकलाभिज्ञाज्ञानप्रवाहमाह

विश्रान्तं ओत्र^३पात्रे गुरुभि^४रुपहृतं यस्य नाम्नायभैक्ष्यं
विदद्गोष्ठीषु^५ यस्य^६ श्रुतधनविरहान्मूकता^७मभ्युपैति^८ ।
सर्वालङ्कारभूषाविभवसमुदितं प्राप्य वागीश्वरत्वं
सोऽपि त्वद्भक्ति^९शक्त्या हरति नृपसभे वार्दिसिंहास-
नानि ॥ २० ॥

॥ २० ॥ विश्रान्त्यादि—

हे अप्रतिहतप्रभावविभवे त्वद्भक्तिशक्त्या सोऽपि स एव पुरुषो
वादिनां विपश्चानामन्यतोर्यानाम् सिंहासनानि हरति आच्छिद्य
गृह्णाति । त्वयि एव या भक्तिरभिपसादस्तस्याः शक्त्या सामर्थ्येन
उक्तनृपसभे राजसदसि नृपाणां सभा नृपसभमिति राजादित्वाद्
अदन्तता । किं हत्वा ? वागीश्वरत्वं प्राप्य वाचासैश्वर्यमाप्नुय ।
कीदृशम् ? सर्वे एव अलङ्कारा अशेषा रूपकोपमादयस्तेषां विभ-
वेन शोभासम्पदा समुदितं सम्यगुच्छितं यत् तथा । अथवा
सर्वालङ्कारभूषया विभवेन च उत्तमलक्ष्या समुज्ज्वलम् । पूर्वं

१ Orig. निःकषितानि ।

२ Orig. त्याद्भुतम् ।

३ B. ओढ ।

४ A. गुरुभिरुपहृतं ।

५ A. विद्युत्गोष्ठेषु ।

६ B. यस्य ।

७ A. विरहान् मूकता ।

८ A. भुपत ।

९ A. त्वत्भक्ति ।

यस्यान्नाद्यभैक्ष्यं ओचपात्रे न विश्रान्तम् । आन्नाद्यो गुरुपारमर्त्येण
उपदेशः । स एव भिक्षार्हत्वाद् भैक्ष्यम्^१ । गुरुभिक्षाध्यायप्रभृ-
तिभिः उपहृतं उपहृतैकितम् । यस्य य एव मूकताम् अवच-
नौयताम् अभ्युपेतो गतः, अभ्युपेतौति वा पाठः । कुतः ? श्रुतमेव
धनं निधिरिव रक्षणीयत्वात् तेन विरहो विच्छेदलक्षात् । क ?
विदुषां पण्डितानां गोष्ठेषु सभासु । एतदुक्तं भवति अत्यन्तमूर्खा^२
अपि त्वदात्मिकादा महाविद्वांसो भवन्तीति मतिः ।

अत्यन्तदुःखितजनसम्पत्तिदानशक्तिमाह

भूशय्या^३धूलिधूम्रः स्फुटितकटितटौर्कपटोद्घाटिताङ्गो^४
यूकायुंषि प्रपिंपन्^५ परपुरपुरतः कर्परे तर्पणार्थौ ।
त्वामाराध्याध्यवस्यन्^६ वरयुवतिवहश्चामरस्मेरचाव्वीम्^७
उव्वीं^८ धत्ते मदान्धद्विपदशनं घनामुद्धृतैकातपचाम् ॥

२१ ॥

॥ २१ ॥ भूशय्येति—

हे अग्ररणजनचाणपूडामणे त्वाम् आराध्य उव्वीं धत्ते । अध्य-
वस्यन् उद्योगमावहन् । कौटुम्भीम् ? वरयुवतिभिः उत्तमगायि-
काभिः वहद् विभ्रत् चामरं तेन स्मेरं ईषद्वृक्षितवदना चाव्वीं

१ Orig. adds कर्णात् कायेन संस्थितम् । २ Orig. मूर्खा ।

३ A. भूशय्या । ४ कर्पटोत्घाटिताङ्गो । ५ यूकायुंषि प्रपिंसन्

६ A, B. अध्यवस्यन् ।

७ A. वसन ।

मनोज्ञा या ताम् । पुनः किञ्चुताम् ? दिपानां मज्जकुञ्जराणां
दशनेर्धनां दृढां ग्रन्थुभिरकम्प्यत्वात् सान्द्रावपाताम् । उद्धृतम्
उद्दण्डौकृत्य आरोपितम् एकम् अद्वितीयम् आतपचं रत्नोज्ज्वल-
विचित्ररूपं यच्च ताम् । यः पूर्वमेवम् आसीत् । भूरेव शय्या तस्य
तस्या धूलिभिः सङ्कररेणुभिर्धूसोऽतिमहिनो यः स तथा ।
किञ्चुतः ? स्फुटितः अतिजीर्णत्वाद्* (दाविंशतितमेन 'चुटित्वा
साधारसम्पत्तिलाभः) खण्डौभूतः कटितस्यां निःस्वदेशे यः कर्पटो
जरदसनं तेन उद्घाटितम् व्यक्तीकृतम् अङ्ग देहावयवो यस्य स
तथा । पुनः कौटुशः ? यूकानां देशोद्धृतजलौकादीनाम् आगूँषि
जीवितानि प्रपिबन् विचूर्णयन् । क ? परेषां पुरपुरतो गृह्णातः
कर्परे भग्नभाण्डखण्डे तर्पणार्थी तर्पणम् आत्मनः प्राणधारणार्थं
यापना अत्यल्पपासमात्रं तदेवार्थः प्रयोजनं यस्य अस्तीति स तथा ।
इत्यभूता अपि राजानो भवन्ति भवत्प्रपद्येति भावः ।

परमृत्यानधिष्ठत्याह—

सेवाकर्मान्तशिल्पप्रणयविनिमयोपायपर्यायस्त्रिन्नाः
प्राग्जन्मोपात्तपुण्योपचितशुभफलं वित्तमप्राप्तवन्तः ।
दैवातिक्रामणीं त्वां कृपणजनजनन्यर्थमभ्यर्थ्य भूयो
भूमेर्निर्वान्तचामीकरनिकरनिधौनिर्धनाः प्राप्तवन्ति ॥

२२ ॥

१ Orig. omits^c । २ Orig. त् । ३ Orig. चूटित्य ।

४ A. जमोपात्त । ५ A. कृपण । ६ A. निधौनिर्धनाः ।

॥ २१ ॥ सेवाकर्मैति—

हे कृपणजनजननि त्वामर्थमभ्यर्थ्य धननिमित्तं त्वामाराध्य
निर्द्वेष्टाः सम्पदिकलाः भूयः पुनः प्राप्नुवन्ति । कान् ? भूमेः पृथिव्याः
मकाशाद् निर्वाणा उद्गीर्णाश्चामौकराणां सुवर्णानां निकराः समूहा
यैर्निधिभिस्तान् आसादयन्ति । कौटुम्भीम् ? दैवं नियतवेदनीयं
कर्ष्यं शुभम् अशुभं च तदप्यतिक्रामति उल्लङ्घयति या ताम् ।
पूर्वं कौटुम्भीम् ? वित्तं धनम् अप्राप्नुवन्तोऽलभमानाः । किम्भूतम् ?
प्राग्जन्तानि^१ उपात्तम् उपात्तं यत् पुण्यं कुशलं तस्मादुपचितम्
अतिशयौभूतम् इह जन्तानि यच्छुभं तस्मिन्त्यन्दौभूतं स्वचरितं तस्य
फलं प्रसवो यच्च तत् तथा । किंविशिष्टाः ? सेवा प्रेक्षीभूय
पराराधनं, कर्मान्तः कृषिकर्ष्यं, शिल्पं वित्तादिविद्या, प्रणयो
याज्ञा, विनिमयः परिवर्त्तनं^२ क्रयविक्रयलक्षणम्,^३ उपाय उपागतिः
परानुगमः, अमीषां पर्यायाः प्रकारास्तैः खित्वा आयासिता ये ते
तथा । भाग्यहीना अपि परमसम्यग् भजन्ते तव पदसरमिजसेवया
इत्याश्रयः ।

अगतिकानामपि ऐश्वर्यप्रदानप्रभावमभिधत्ते

वृत्तिच्छेदे विलक्षः क्षतनिवसनया^४ भार्यया भर्त्यमानो^५
दूरादात्मभरित्वात्^६ स्वजनसुतसुहृदभ्युभिर्वर्जमानः ।

१ Orig. प्राजन्तानि । २ Orig. परिवर्त्तनः । ३ Orig. लक्षणः ।

४ A. निवसनयाः । ५ A, B. भर्त्यमानो । ६ A. omits त् ।

त्वय्यावेद्य स्वदुःखं तुरगखुरमुखोत्खातसौम्यां गृहाणा-
मौष्टे स्वान्तःपुरस्त्रीवलयरुणरुणाजातनिद्राप्रबोधः ॥

२३ ॥

॥ २३ ॥ वृत्तिच्छेद इति—

ये दीनानुकम्पिनि त्वयि आवेद्य स्वदुःखं गृहाणामौष्टे । त्वयि
परदुःखासहिष्णौ स्त्रीयं यदुःखम् असुखं तद् आवेद्य विज्ञाय^१
गृहाणां महाप्रासादेषु ईष्टे रमते परमेश्वरो भवतीत्यर्थः । षष्ठी-
सप्तम्योरर्थे प्रत्यभेदात्^२ षष्ठ्या निर्द्देशः । कौटुशाणाम् ? तुरगाणाम्^३
अश्वानां खुरमुखानि नखाद्यभागास्तैकत्वात् : जुषाः मौमानो
मर्यादाभूमयो येषु तेषाम् । कौटुशः सन् ? स्वस्य आत्मनोऽन्तः-
पुरेषु कोष्ठकवेश्मसु यः स्त्रीवलयाः ^४स्त्रियो घोषितस्त्रामां ये वलयाः
कङ्कणालेषां रुणरुणारवेण जात उत्पन्नो निद्रायाः स्वापात् प्रबोधो
ज्ञानं यस्य स तथा । रुणरुणेति शब्दानुकरणम् । प्रागाभीत्
कौटुशः ? वृत्तिवर्त्तनम् आजीविका तस्याच्छेदः खण्डनं तस्मिन्
सति विलक्षः विगतं लक्षणमिव लक्ष्यं गम्यस्थानं यस्य सः अप्रति-
पत्तिमान् ^५वैलक्ष्ययुक्त इत्यर्थः । किम्भूतः ? क्षतम् आत्मन्तस्फुटितं
निवसनम् आवरणवस्त्रं यस्यास्तथा भार्यया पत्न्या ^६भर्त्यमानः
विगृह्यमाणः । किं विग्रिष्टः ? दूरादेव उदीक्ष्य नर्त्यमानो निषिध्य-

१ Orig. विज्ञाय ।

२ Orig. अर्थप्रत्यभेदात् ।

३ Orig. तुरगाणां ।

४ Orig. omits यो ।

५ Orig. वैलक्ष्य ।

६ Orig. भर्त्यमानः ।

मानः । कुतः ? आत्मानमेव केवलं विभर्त्तौत्यात्मभरिस्तस्य भाव-
स्तत्त्वं तस्मात् । स्रजनाः पूर्वोपकृतसेवकाः सुताः पुत्राः सुहृदो
विश्वामिनः प्रिया बन्धवो मित्राणि तैः । एवं दुर्गतिरपि^१ मह-
देश्वर्यमुपाकुर्यादिति लक्ष्मणमणिकिरणाङ्कितसरोरुहचिन्तयेति ।

तच्च चक्रवर्त्तित्वमपि नातिदुर्लभं लङ्काकेषु इति दर्शयन्नाह
चक्रं दिक्चक्रचुम्बि^२ स्फुरदुरुकिरणा लक्ष्मणाङ्किता स्त्री
षड्दन्तो दन्तिमुख्यः^३ शिखिगलरुचिरश्यामरोमा^४

वराश्वः ।

भास्वद्^५ भास्वन्मयूखो मणिरमलगुणः कोषभृत् पूर्ण-
कोषः
सेनानीर्वीरसैन्यो भवति भगवति^६ त्वत्प्रसादांश्लेशात्

॥ २४ ॥

॥ २४ ॥ चक्रेत्यादि—

ये भगवति तत्र यः प्रसादो बलं तस्य शंश्लेशोऽत्यम्पीयान्
भागस्तस्माद् भवति एतत्सर्वमिदोच्यते । चक्रं दिशां चक्रं समूह-
स्तुम्बितुमास्पृष्टुं ग्रीकं यस्य तत् । स्फुरन्तो जाज्वल्यमाना उरवो
महान्तः किरणा दौप्रयो यस्याः सा तथा । स्त्रीरत्नलक्षणैश्चिक्रेः अल-
ङ्कृता भूषिता या सा । दन्तिमुख्यो दन्तिनां नागानाम् अग्रणौः ।

१ Orig. दुर्गतेऽपि । २ A. चंवि । ३ A. षट् ।

४ A. omits : । ५ A. गलकरुचिरश्यामरोमा ।

६ A. भास्वत् । ७ B. भगवतो ।

षट् दन्ता विषाणा विद्यन्ते यस्य सः । वरासः उत्तमतुरङ्गः । शिखिनी
मयूराणां ये गल्लक्षकाः कण्ठचन्द्रकास्तदत् श्यामानि रोमाणि
यस्य सः स्फुरदिन्ननौलनिभ इत्यर्थः । शिखिगल्लक्षितेति पाठे
शिखिकण्ठवद् लक्षिराणि मनोहराणीति योज्यम्, शिखिगल-
लक्षिरिव श्यामानेति वा । मणिः भास्वन्तो देदीप्यमानाः भास्वन्तो
रवेरिव मयूखा कान्तयो यस्य स तथा । अमला विषाद्यपहरणं
गुणा यस्य सः । कोषमृत् भाण्डागाराद्यक्तः पूर्णकोषोऽक्षया निधयो
यस्य सः । सेनानीः सेनायाः समूहः सैन्यं वीराणां सैन्यं यस्य सः ।
एतदुक्तं स्यात् अपरिमितजम्बोपचितोत्तमसुचरितशतसाध्यमपि
चतुर्द्वीपाधिपत्यं तदाराधनामन्त्रांशेन उपजायते गृणामिति भावः ।
अष्टमहाविद्विदानसामर्थ्यमाह

स्वच्छन्दं चन्दनाम्भः^१ सुरभिमणिशिलादत्तसङ्केतकान्तः^२
कान्ताक्रीडानुरागादभिनवरचितातिथ्यतथ्योपचारः^३ ।
त्वद्विद्यालब्धसिद्धिर्मलयमधुवनं याति विद्याधरेन्द्रः^४
खड्गांशु^५ श्यामपीनोन्नतभुजपरिघ^६ प्रोल्लसत्पारिजात्यः^७ ॥
२५ ॥

॥ २५ ॥ स्वच्छन्दमिति—

हे सुगतमातः त्वद्विद्या तव विद्या धरणीमन्त्राद्विद्या लब्धा

१ A. स्वच्छन्दचन्दनाम्भः ।

२ A. संगान्तः ।

३ A. puts: after मरिच ।

४ A. omits: after पारिजात्यः ।

शिक्षिर्धनं च पुमान् विद्याधराणाम् इन्द्रः अधिपतिः सन् याति ।
 मलयस्य चन्द्रनाद्रेर्मधौ वसन्तसमये यद् वनं क्रीडं स्थानं ततो प्रजाति
 सक्तकौकरोतीत्यर्थः । क्लृप्त्वा चन्द्रम् अप्रतिहतप्रभावं यथा स्यात् ।
 क्रीदुग्रः ? खड्गाग्रभिः कृपाणमरोचिभिः श्यामः स्फुरदीपदभिनीलः
 चीनो^१ मांसस्य उन्नतः प्रसन्नो यो भुजः स एव परिघः परिघ
 इव वा बाहुदण्डस्य प्रोक्षयत् प्रखूर्जत्^२ पारिहार्यं^३ यस्य सः ।
 किन्नरः ? चन्द्रनाभोभिः सुरभिः सुगन्धिर्या मणेरमाणिक्यस्य^४ शिखा
 तत्र दत्तः सङ्केतः कान्ताभिर्यस्य सः । तत्र गन्तव्यं तद्येत्यादि वचनम्
 अनुक्रियं चक्षुर्बलकरादिसंज्ञया तदर्थवबोधः संज्ञानं च सङ्केत
 इत्युच्यते । अभिनवं नवीनम् अपूर्व्यं रचितम् उत्पादितं यद्
 आतिथ्यम् आतिथेयं अतिथेरर्हतात् तेन तथ्येन अकपटेन उप-
 चरयसुपचारः परिचर्या यस्य स तथा । अथवा अभिनवरचितम्^५
 आतिथ्यस्य अतिथिसत्कारस्य तथ्यः यथार्थ उपचारो यस्य स इति ।
 कुतः ? कान्तस्य क्षामिन आ समन्ततो या क्रीडा केविसास्य अनु-
 रानः अभिवक्त्रो यस्यस्यात् । कान्तानां कान्ताभि^६र्धः क्रीडायामनु-
 रानस्यस्यादिति यावत् । दिव्यसम्पत्तेरपि नातिदूरता तत्परण-
 पङ्कजपरागधूसरौलसतोत्तमाङ्गानामिति भावः ।

धनविहारमभिधाय सर्वजनसौभाग्यं प्रकाशयन्नाह

१ Orig. चीतो ।

२ Orig. परिहार्यं ।

३ Orig. माणिक्यस्य ।

४ Orig. adds तं ।

५ Orig. omits म ।

६ Orig. omits त् ।

हाराक्रान्तस्तनान्ताः श्रवणकुवलयस्पर्शमानायताब्जो
मन्दारोदारवेणोतरुणपरिमलामोदमाद्यद्द्विरेफाः ।
काञ्चीनादानुबन्धोद्धततरचरणोदारमञ्जीरतूर्या-
स्त्वन्नाथान् प्रार्थयन्ते स्मरमदमुदिताः स्मदरा देव-
कन्याः ॥ २६ ॥

॥ २६ ॥ हारेत्यादि—

हे अगवद्याङ्गि लज्जायान् प्रार्थयन्ते तमेव नाथा स्वामिनौ
येषां तान्, मादराः ससम्भ्रमाः सन्तः अभ्यर्चयन्ते, देवाङ्गनाभिरपेत्य
अभ्यर्चयन्ते^१ उत्पत्य परिभुज्यन्ते^२ इत्यर्थः । काः ? देवकन्याः स्वर्गा-
ङ्गनाः, स्मरमदेन मन्मथदर्पेण मुदिता अतिस्पर्षेण उच्छृङ्खलीकृता
यास्ताः । हारेण आक्रान्तः कञ्चन स्तनयोरनः अन्तरालं यासां
ताः । श्रवणथोर्यत् कुवलयम् इन्दीवरं तत्स्पर्शमाने अभिमानजन्य-
माने आयते विप्रास्ते अचिणौ चक्षुषौ यासां ताः । किञ्चूताः ?
मन्दारेण पारिजातेन उदारा महती वेणौ आयतकेयविन्यासस्तस्याः
तरुणः अतिपुष्टः परिमलोऽतिसुरभिगन्धस्तस्य आमोदेन^३ आघ्राणेन
माद्यन्तो हस्यन्तो द्विरेफा भृङ्गा यासां ताः । पुनः किञ्चूताः ?
काञ्चीनादस्य रसनाध्वनेः अनुबन्धः अनुगमो यत्नेन उद्धततरौ
अधीरौ चरणयोद्धारौ विपुलौ मञ्जीरौ नूपुरौ तावेव तूर्यौ

१ A. मोदमाद्य ।

२ A. बद्धाद्धत ।

३ A. omits : ।

३ Orig. अभ्यर्चते ।

४ Orig. परिभजते ।

४ Orig. आमदेन ।

सुरजौ यासां ताः उद्धततरयोरत्यन्तचपलयोद्धरणयोरिति वा
व्याख्या । तत्पदाधिष्ठितानां सकलमेव अवश्यं वक्ष्यमिति भावः ।

वनविहारं पुनराह

रत्नच्छद्मान्तवायीकनककमलिनौवज्रकिञ्चल्कमाला-

'मुग्धज्जत्पारिजातद्रुममधुपवधूद्धूतधूलौवितानाम्' ।

वीणावेणुप्रवीणामरपुररमणोदत्तमाधुर्यतूर्यां^१

कृत्वा युष्मत्सपर्यामनुभवति चिरं नन्दनोद्यानयात्राम्

॥ २७ ॥

॥ २७ ॥ रत्नेति—

हे निर्मलौकतस्नानसन्तते युष्मत्सपर्यां कृत्वा तव पदस्य पूजां
विधाय अनुभवति चिरम् अनल्पकल्पं नन्दनाभिधानस्य उद्यानस्य
यात्राम् उत्सवम् उपभुङ्क्ते । कौटुम्भीम् ? रत्नेर्वैदूर्यादिभिश्चक्री
व्याघ्रोऽन्तः परिसरो यासां तासु वापीषु क्रीडापुष्करिणीषु
याः^२ कनककमलिन्यः काञ्चननजिन्यस्तासां वज्राणां हौराणां ये
किञ्चल्काः केशरास्तेषां माला यच्च ताम् । उन्मज्जन्त ईषदिक-
सन्तो मञ्जरिता ये पारिजातद्रुमा मन्दारतरवस्तेषु मधुपवधूभिः
भृङ्गाङ्गनाभिः^३ धूताः समुत्तोलिता ऊर्द्धं नीता या धूक्ः परागास्ता
एव वितानानि चञ्चातपा यस्यां ताम् । मधुरमधूद्धूतेतिपाठे
उन्मज्जत्पारिजातद्रुमाणां मधुरेण मनोहरेण मधुना वसन्तेन

१ A. मुग्धज्जत् ।

२ A. मधुरमधूद्धूतधूलौवितानाम् ।

३ B. दूर्या

४ Orig. omits: ।

५ Orig. omits:

उद्धूतधूलौवितानां मधुरं मन्दं कानां वा हृत्वेति वा व्याख्या ।
मधुरमन्दमन्दाकिनौकौडार्थात् पतद्भिरेव मधुभिर्मकरन्दविन्दुभि-
रुद्धूतधूलौवितानामिति नीरसा व्याख्या । किञ्चूताम् ? वीणा-
वेषुषु वक्त्रकोवशेषु प्रवीणाः^१ अमरपुररमणः, सुरनगरसुन्दर्य-
स्ताभिर्दत्ताः प्रहता माधुर्येण मनोज्ञतया तूर्या सुरजा यस्यां
ताम् । दत्तमिति दोऽवखण्डने इति धातोः प्रयोगः^२ । तत्प्रहताः
सुरपुङ्गवा भवन्तीति भावः ।

जलकौडविहारमाह

कर्पूरैलालवङ्गत्वगगुरुनरद'क्षोदगन्धोदकायां
कान्ताकन्दर्पदर्पोत्कटकुचकुहरावर्त्तविश्रान्तवौध्याम् ।
मन्दाकिन्याममन्दच्छट'सलिल'सरित्कौडया सुन्दरीभिः
कौडन्ति त्वज्जतान्तः'करणपरिणतोत्तप्तपुण्यप्रभावाः ॥

२८ ॥

॥ २८ ॥ कर्पूरेत्यादि—

हे अद्वैततत्त्वावबोधदायिनि त्वय्येव गतं यदन्तःकरणम् अन्त-

१ Orig. सुरवीणायाः ।

२ दोऽवखण्डने इति धातोर्दत्त इति पदं कथमपि भवितुं नार्हति यतः
“होबोमाख्यां छिद्यनौ”-इत्यनेन दितएव भवति । अतएवाप्य
दोऽवखण्डने धातोः प्रयोग इति प्रामादिकः पाठः । वस्तुतस्तु दान
सूनौ-इति धातो 'दं'दोऽधः'-इत्यनेन ददादेष्टात् दत्त इति पदं
जातम् इति निष्कर्षः ।

३ A. गजद ।

४ A. मन्दाच्छट । ५ A. सलिल । ६ A. त्वद्वतान्ता ।

रात्मा मानवेन्द्रियं वा तस्मात् परिणताः स्थिरीभूताः उत्पन्नाः
प्रदीप्ताः पुष्पाणां प्रभावाः शक्रयो^१ येषां ते कौडन्ति रमन्ते ।
अमन्दा अधीरा हटा जलपातध्वनिर्येषु सलिलेषु ते यां सरित्-
कौडं जलकेलिक्रिया । अथवामन्दच्छटा सलिलानां सरतीति
सरित् प्रसार इतस्ततो गमनं यस्यां तथा । अथवा सरित्कौडेत्येता-
वान् संज्ञाशब्दो जलकौडेत्यस्मिन्नर्थे वाच्यः । कामिः ? सुरसुन्द-
रीभिः दिव्याङ्गनाभिः । कस्याम् ? मन्दाकिन्याम् सुरदीर्घिका-
याम् । कर्पूर एकाक्षवक्त्रस्त्रक्त् अगुहर्नलदो मांसी । अमीषां
षोडशम्बासूषवासास्तन्मिश्राणि तदासितानि वा उदकानि यत्र
तस्मान् । किम्भूतायाम् ? कामानां रमणीनां कन्दर्पदर्पण मदन-
मदेन उत्कटाः प्रव्यक्ता ये कुषाः पयोधरास्तेषां कुक्षरेषु आवर्त्तनं^२
अन्धसां भ्रमेण विभ्रान्ता सुहृत्तं विलम्बिता वीचयस्तरङ्गा यत्र
तस्मान् । त्र्यपादाजपूतानां न किञ्चिदप्यतिदुर्लभमिति भावः ।

परमैश्वर्यमपि तदवलोकनमात्रया साध्यमित्युपदर्शयन् आह
गौर्व्याणग्रामणोभिर्विनयभरनमन्मौ^३लिभिर्वन्दिताश्चः
स्वर्गोत्सङ्गेऽधिरूढः सुरकरिणि रुण^४द्रूपणोद्गा^५सिताङ्गे ।
शब्दा^६दोर्दामदोलाविरलवलयितोहाम^७रोमाञ्चमूर्तिः
पूतस्त्वद्दृष्टि^८पातैरवति सुरमही^९हौरभिन्नप्रकोष्ठः ॥

२६ ॥

१ Orig. adds शक्रत्वनाभौ ।

२ Orig. आवर्त्तनं ।

३ A. लमन्मौ ।

४ A. रुणत् ।

५ A. भूषणोद् ।

६ A. शब्दा ।

७ A. वलयितोहाम ।

८ A. त्वद्दृष्टि ।

॥ १८ ॥ गीर्वाणेत्यादि—

हे अपरिमितोत्तमपदवरदे लहृष्टिपातेः पूतः तव दृष्टेः पाता
अव'लोकनानि तेः पवित्रोक्ततः सुराणां देवानां महीं वसुधैराम
भवति परिपालयति । कौदुशः ? होरेः वज्रमणिभिः भिजः
प्रस्युटीकृतः प्रकोष्ठः कपोलिच्छन्मथोरनाराचं यस्य वः । किभूतः ?
वन्दिता गिरिषि कृता आशा प्राशनं यस्य वः । केः ? गीर्वाणानां
ग्रामणौभिः सुराणां प्रधानैः विनयभरेण भक्तिभारेण नमन्यो
नमोभवन्मो मौलयः किरीटा येषां तेः । क ? खगल चिद्व्या-
ख्यस्य उत्पन्ने अभ्यन्तरे । पुनः किभूतः ? अधिष्ठोऽतिवाह्य स्मितः ।
क ? सुरकरिणि ऐरावतस्कन्धे । इण्डुभूषणेः रणरणाचमानास-
कारेभ्यश्चितं प्रसाधनीकृतम् अङ्गं यस्य तस्मिन् । ग्रन्था इन्द्राद्या
दोषोर्भुंभ्योर्दामदोका पाशजना तावेव वा दामदोका तथा अवि-
रलं निरन्तरं वस्यितं परिवेष्टितमास्त्रिजितमित्यर्थः यत् तेनो-
द्दामरोमाद्याः प्रव्यक्तीभूतोत्फुल्लतनुदशा मूर्त्तौ यस्य वः । देवाधि-
पत्यमपि तदवलोकनमात्रसम्भं किमन्यत्पदमिति भावः ।

लौकिकसमूहानग्रक्तिमभिधाय इदानीं लोकोत्तरानुत्तरसुख-
दायिनं मूर्त्तिभेदं लोकचतुष्टयेन उद्भावयन्नाह

चूडारत्नावतंसा'सनगतसुगतव्योमलक्ष्मौवितानं
प्राद्यद्दालार्ककोटीपटुतरकिरणापूर्य्यमाख' चिलोकम् ।

१ Orig. repeats लघुष्टेरव ।

२ A, B. दवंद्रा ।

३ A. पूर्य्यमान ।

प्रौढालीढैकपादक्रमभरविनमद्ब्रह्मरुद्रेन्द्रविष्णु
त्वद्रूपं भाव्यमानं भवति भवभयोच्छित्तये जन्मभाजाम्
॥ ३० ॥

॥ ३० ॥ वृद्धारत्नेति—

हे मायाजालाभिसंमोक्षिलाभिनि त्वद्रूपं भाव्यमानं तव मूर्ति-
र्विचिन्त्यमाना जन्मिनां लोकानां भवभयानि संसारसन्नासास्तेषाम्
उच्छित्तये समुत्सृजनाय^१ भवति सम्पद्यते । किञ्चूतम् ? वृद्धारत्नानां
श्रियास्थितमाश्रितानाम् अवतंसः श्रेष्ठरास्त एव आसनानि
विष्टराः तेषु गता अवस्थिता ये सुगता अक्षोभ्यादयस्तेषां
व्योषि नभस्तले या सङ्क्षीः शोभा सैव वितानं यच्च तत् । अथवा
त एव व्योषि आकाशस्य सत्त्वः त्रिय इव वितानानि यच्च
तदिति । प्रोद्यन्त उद्गच्छन्तो ये वाक्कारा उदयगिरिगिरिःस्थिता
दिनमणयस्तेषां कोव्यो^२ सच्चयतानि तेषां पटुतराः अत्युष्ण^३तराः
किरणास्तेजोभि तैरापूर्यमाणं आ समन्ताद् व्याप्यमानं चित्तोक्तं
भुवनत्रयं येन तत् । प्रौढः साटोपो य आलीढेन वाममङ्गोद्यनेनैक-
पादक्रमः पदविन्यासः पदशक्तिर्वा तस्य भूरेण आक्रमणेन निष्पी-
डनेन विनमस्त आनखीभवन्तो ब्रह्मरुद्रेन्द्रविष्णवो यच्च तत् ।
अनेन निर्माणकायः कथित इति भावः ।

पुनर्मूर्तिप्रकारमाह

१ Orig. omits^c ।

२ Orig. सम्पत्तनाय ।

३ Orig. कोव्यौ ।

४ Orig. omits च in अत्युष्ण ।

पश्यन्त्येके सकोपं^१ प्रहरणकिरणोद्गूर्णं^२ दोर्दण्डखण्ड^३-
व्याप्तव्योमान्तरालं वलयफणिफणादारुणाहार्यचर्यम् ।
द्विष्टव्युत्^४चासिहासोडुमरडमरुको^५डुमरास्फालवेला
'वेतालोत्तालतालप्रमदमदमहाकेलिकोलाहलो'ग्रम् ॥

३१ ॥

॥ ३१ ॥ पश्यन्त्येकेति—

पश्यन्ति एके योगिनः तद्रूपं व्यवलोकयन्तीति पूर्व्वेण सम्बन्धः ।
कौटुग्रम् ? सकोपं सकोधम् । प्रहरणकिरणैः आयुधमयूखैः उद्गूर्णाः
प्रभास्वराः सन्त ऊर्द्धम् उल्लासिता ये दोर्दण्डखण्डा बाणदण्ड-
कटकान्तेर्ब्याप्तं क्लृप्तं व्योम्नोऽन्तरालम् अभ्यन्तरं येन तत् । वलयो-
भृता ये फणिनस्तचक्राद्या नागाधिपतयस्तेषां फणास्त्राभिः
दारुणा अतिरौद्रा अहार्या अस्थिरा चर्या चरितं यस्य तत् ।
द्विष्टानां^६ चतुर्भारादिरिपूणां व्युत्चासिनोऽतिभयङ्करा ये हासा
विकटोच्चप्रहसनानि तैः उडुमरा अत्युत्कटा ये डमरुकाः कृपीटा-
स्तेषाम् उडुमारोऽनाकुलो य आस्फालो हतनाटो यस्तस्य या
वेला समयस्तत्र ये वेतालाः प्रेतविशेषास्तेषाम् उत्ताला अत्युच्च-
तरा ये तालाः करयोरास्फोटाक्तेः प्रमदेन अतिहर्षणो यो

१ A. पश्यं ते केशकोपं ।

२ A. किरणोद्गूर्णं ।

३ A. खण्ड । ४ A. omits त् ।

५ A. हासो डमर डमरुको ।

६ A. omits वेता ।

७ A. omits को ।

८ Orig. षटा ।

९ Orig. द्विषाणां ।

मदो दर्पस्तेन. या महाकैकयोऽत्युद्धटविलासास्तेषां कोलाहलेन
अतिकूलकवेन उपमं अतिभोषणं यत् तत् । तत्र एवंविधं रूपं
विभाविनो योगिनोऽचिरेणैव मिथ्यन्तीति भावः ।

पुनरपि मूर्त्तिभेदमाह

केचित् त्वेकैकरोमोद्गमगतगगनामोगभूभूतलस्य-
स्वस्य^१ ब्रह्मेन्द्ररुद्रप्रभृतिनरमहत्सिद्ध^२ गन्धर्व्वनागम् ।
दिक्चक्राक्रामि^३ धामस्थितसुगतशतानन्तनिर्माणचि^४
चि^५ चैलोक्यवन्ध्यं स्थिरचर^६ रचिताशेषभावस्वभावम् ॥
३२ ॥

॥ ३२ ॥ केचिदिति—

केचिद्भावुकास्त्वद्रूपं ध्यायन्ति । किञ्चित्तमं ? चैलोक्यानां काम-
रूपाकूपधातूनां वन्ध्यं नमस्यम् । स्थिराः पृथिव्यादयो भाजन-
रूपा लोकाश्चरा देवादयः सत्त्वलोकाश्च एतत्प्रभृतीनां रचितो
निष्पादितोऽग्रेषाणाम् अपर्यन्तानां भावः स्वभावो येन तत् ।
एतेन उत्पादस्थितिप्रलयकारिणौ त्वं संवृत्तेति भावः । अथवा स्थिर-
चररचिता अग्रेषा ये भावास्त एव स्वभावाः सर्वशून्यता प्रभास्वरं
त्वद्रूपं परमार्थत इति वा व्याख्या । एतेन धर्मकायोऽभिहितः ।
चिचम अनुपमं पृथग्जनश्रावकाद्यवेद्यं महाबोधिसत्त्वानामेव परं
गन्धमनेन सम्भोगकायः प्रतिपादितः । विशेषणद्वयेन निर्माण-

१ लस्यः would harmonise with the Tibetan version.

२ B. विद्ध । ३ A. क्राम । ४ Orig. तरः । ५ Orig. पृथक् ।

कायमाह । एकैकोम्णां प्रतितनूद्वाणाम् उद्गमे जम्बय्याने
गतेषु अवस्थितेषु गगनमिव आभोगः परिणारी विस्तारो यस्तद-
ङ्गस्यां स्थानम् अवकाशो येषु भूतलेषु तच्चस्याः स्तस्या निरुपद्रुता
ब्रह्मोपेन्द्ररुद्रप्रभृतय एवमाद्या नरमरुत्भिर्द्वगन्धर्वनागा यस्य तत् ।
प्रतिरोमकूपं चातुर्दोषकं निर्मितमिति भावः । दिक्चक्रा-
क्रामिषु दशदिशालोकधातुसमुद्भवापि धामसु तेजःसु स्थित-
सुगतानां निषण्णानेकतयागतमहत्ताणामनन्तं संख्यातिक्रान्तं यत्कि-
ञ्चापि सत्त्वाधिमुक्तिभेदेन अनेकं रूपं तेन चित्तं मनोरमं
यत् तत् ।

मतभेदेन पुनर्निर्माणकायप्रकारमाह

लाक्षासिन्दूररागाक्षतरकिरणादित्यलौहित्यमेके
ओमत्सान्द्रेन्द्र'नौलोपलदलित'दलक्षोदनौलं तथान्ये ।
क्षीराब्धिस्तुब्धदुग्धाधिकत'रधवलं काञ्चनाभं च केचित्
त्वद्रूपं विश्वरूपं स्फटिकवदुपधायुक्तिभेदादिभिन्नम् ॥

३३ ॥

॥ ३३ ॥ लाक्षेति—

एके पुनर्योगिनः त्वद्रूपम् आकलयन्ति । लाक्षासिन्दूरयोर्धौ
रागक्षददक्षतरकिरणोऽत्यन्तरक्षचर्य आदित्यसदम् लौहित्यं
यस्य तत् । किञ्चूतम् ? ओमत् ओम्कारिकलोकोत्तरा सन्त वा
विद्यते यस्मिन् यस्य वा तत् । सान्द्रो निविडो मौञ्जोत्पलस्य इन्द्र-

नीलमणेर्दलितः प्रथक् प्रथक् हतो यो दलः खण्डमास्य चोदः तद-
नीलं यत् तत् । स्फुरदिन्द्रनीलचूर्णप्रभमित्यर्थः । चौराभ्यः चुम्बम्
आवर्त्तनतया फेनिलं यत्^१ दुग्धं ततोऽपि अधिकतरं स्थातिरेकतमं
धवलम् अतिशुभ्रं तदेवंविधम् अपरे साधका जानन्ति । काञ्च-
नाभं च उत्तमचामीकरप्रभम् । केचिद् भावुकाः । अतो मात-
स्तावकं रूपं विधम् एकं रूपम् आकारो यच्च तत् । किंवत् ?
स्फटिकवदतिविमलाकोपल इव एकमपि भिन्नम् अनन्तप्रकारम् ।
कुतः ? उपधाभक्तिभेदात् उपधा नौलरक्ताद्युपाधिविशेषस्तस्या
भक्तिर्भजनं युक्तिर्वा योजनं तस्या भेदो नानात्वं तस्मात् । परमा-
र्थतः त्वमदयरूपापि अपरिमेयजनमनोविकल्पप्रभावाद् अपरि-
मिताकारा प्रतिभासये^२ इति भावः ।

भवममाममसुखममहानमामर्थ्यदृष्टान्तमुदीर्य ददानौ खमौ-
द्धत्यमास्यथं च परिहरन्नाह

साव्वंश्च^३ भानदौपप्रकटितसकल^४ ज्ञेय तत्त्वै^५ कसाक्षी
साक्षादेत्ति^६ त्वदौयां गुणगणगणनां सञ्ज्वित् तत्सुतो वा ।
यत्तु व्यादाय वक्त्रं बलिभुजरटितं माहेशो रारटोति
व्याप^७त्सा तौवदुःख^८ ज्वरजनितरुजश्चेतसो हास्य^९ हेतुः ॥

३४ ॥

१ Orig. केनिलयं । २ Orig. प्रतिभासते । ३ B. सावर्ज ।

४ A. सकले ।

५ A. तत्वेक ।

६ A. वेति ।

७ A. व्यात ।

८ A. दुःखं ।

९ A. दास्य ।

॥ २४ ॥ सार्वज्ञेति—

हे अमेयानुपमरत्नाकरे त्वदीयां भवत्सम्बन्धिनीं गुणान्ते अभ्य-
सन्ने श्रेयोऽर्थभिरिति गुणा अणिमादयो दानादयश्च तेषां गण-
गणनां निवहस्य परिमिति^१ साक्षात् प्रत्यक्षतः परं वेत्ति संजानाति
सर्व्ववित् सर्व्वज्ञः तत्सुतो वा तस्य सुत आर्यात्रलोकितेश्वरवागौ-
श्वरप्रभृतिः । किम्भूतः ? सर्व्वज्ञस्य इदं ज्ञानं सर्व्वज्ञज्ञानं तदेव
दीपोऽग्नेषक्लेगे ज्ञेयावरणार्थतमोविध्वंसकत्वात् तेन प्रकटितानि
प्रत्यक्षौक्यतानि सकलानाम् अपरिमेयानां ज्ञेयानां ज्ञातव्यवस्तूनां
तत्त्वानि स्वरूपाणि तेषाम् एकः केवलः साक्षी द्रष्टा प्रमाणं प्रमाण-
पुरुषो यः स तथा । इत्थं हरिहरहरिहरगर्भभावकप्रत्येकबुद्ध-
दशभूमौश्वरान्यतमबोधिमत्त्वानामगम्ये तव गुणमणिगणकणिकांश-
लेगेऽपि, यत्नं व्यादाय वज्रं यत् पुनरुच्चैर्विकाश आस्यं मादृशो
मद्विधो रारटीत्युच्चैर्विरौति किं तद्वलिभुजस्येव रटिगम् । बलि-
भुज इत्येवं रूपम् । अंतमो व्यापदिपत्तिरेव सा हास्याय उपप्लवाय
हेतुः कारणम् । कौदृगस्य तीव्रदुःखमेव श्वरः सन्तापदेन जनिता
एक पीडा यस्य तस्य । एतदुःखितबाधितस्वभावोऽप्यहम् मरावं
यत्प्रकृष्टपामि तदतिवेदनाविह्वलतयेति भावः ।

दशदिग्लोकधातुनिवासित्तत्त्वार्थानां चित्तचरितं प्रतिक्षणं
हरकलितकुवलयदलवदब्धिलमवलोकयन्वा वदभिज्ञतया कथं त्वं
मम दुःखिनोऽभिप्रायं नाकलयामि इत्याशङ्कां परिहरन्नाह

१ Orig. निरहस्येक्यं । २ Orig. त । ३ Orig. इत्येव ।

यन्मे विज्ञप्स्यमानं प्रथमतः प्रमदस्त्वं विशेषेण वेत्तौ
 तद् व्याहारातिरेकश्रमविधिरबुधस्त्वान्तसन्तोपहेतुः ।
 किन्तु स्निग्धस्य बन्धोविषमिव^१ पुरतो दुःखमुद्गीर्य^२ वाचा
 ज्ञातार्थस्यापि दुःखौ हृदयलघुतया स्वस्थतां विन्दतीव ॥
 ३५ ॥

॥ ३५ ॥ यन्म इत्यादि—

ये सर्वदर्शिनि यन्मे विज्ञप्स्यमानम् अभिधास्यमानं^३ प्रथम-
 तः प्रमदः मदिज्ञापनात् प्रागेव इदं विशेषेण अधिकतरं हीनत्वं^४ वेत्तौ
 भवती तज्ज्ञा विदितवृत्तान्ता तस्य व्याहारेण अभिधानेन अति-
 रेकोऽधिकतरो यः श्रमविधिः आयासकरणं सोऽबुधस्य अज्ञानस्य
 यत् स्वान्तं मनः तस्य सन्तोषाय तुष्टये हेतुः कारणं यः स तथा ।
 यद्येवं जानामि कथम् उन्मत्त इव प्रलपसौत्याशङ्काम् अर्थान्तर-
 न्यासेन रूपनयन् आह । किन्तु यद्यप्येवं तथापि द्विग्वस्य बन्धोः
 अतिप्रेमशालिनो मित्रस्य ज्ञातार्थस्यापि विदितकथस्यैव पुरतो-
 ऽपतो हृदयलघुतया अत्यल्पचित्ततया वाचा दुःखम् उद्गीर्य^५
 विषमिव उदस्य स दुःखौ स्वस्थतां विन्दतीव कथ्यताम् आशा-
 दयत्येव । स्निग्धबन्धोरपि अतितरामकारणपरमवत्सलस्रभावा
 त्ममतः तदपतो वाक्दुःखौ भवामीत्यभिप्रायः ।

१ A. तत् ।

२ A. बन्धोविषमिव ।

३ Orig. adds विज्ञप्स्यमानमिति पाठे अलक्ष्यम् ।

४ Orig. illegible.

औदृत्यं परिहृत्य भगवतौ दौनगिरा प्रार्थयन्नाह

कल्याणानन्दसिन्धुप्रकटशशिकले श्रीभरां देहि दृष्टिं
पुष्टिं ज्ञानोपदेशैः कुरु घनकरुणे ध्वंसय ध्वान्तमन्तः ।
त्वत्स्तोत्राभःपवित्रीकृतमनसि मयि श्रेयसः स्थानमेकं
दृष्टं यस्मादमोघं जगति तव गुणस्तोत्रमात्रं प्रजानाम् ॥
३६ ॥

॥ ३६ ॥ कल्याणेति—

कल्याणेन मङ्गलेन य आनन्दो महार्षेः स एव अतिमहत्तात्
मिन्मुक्तास्मात् प्रकटा अतिस्पृष्टा शशिनः कला तेष्वेव या सा ।
अथवा कल्याणाय सम्यक्सम्बोधये ये आनन्दाः सहजाताः षोडश-
लक्षणाः ते एव सिन्धवो महासमुद्रास्तेभ्यः प्रकटाः प्रव्यतीभृता ये
शशिनो मुनिचन्दानेषां कलेन कला चन्द्रिकेत्यर्थः । एवंविधे हे
तारिणि मयि श्रीभराम् अतिस्निग्धमुखां दृष्टिम् अवलोकनं देहि
सम्पादय । किञ्छूते ? तव कोदमेव अक्षो जलं तेन पवित्रीकृतं
परिशुद्धीभूतं मनः हृदयं यस्य तस्मिन् । हे घनकरुणे घना अति-
विपुला करुणा यस्याः सा । पुष्टिं पोषणं ज्ञानोपदेशैः अद्वैततत्त्वप्रका-
शनैः कुरु विधेहि । अन्तर्ध्वान्तं मनोविद्यान्वितारं ध्वंसय स्फोटय ।
यस्मात् प्रजानां लोकानां जगति मंगारे श्रेयसो लौकिकलोको-
त्तरायाः सन्पदः स्थानमात्रेण एकम् अदितीयं दृष्टं मयावगतम् ।

१ A. स्वयमात्रं ।

२ Orig. श्रीभरां ।

३ Orig. omits

अमोघम् अनिष्फलम्^१ । किं तद्वृष्टं लयेत्याह—तव गुणानां स्तोत्रं
प्रशंसा तदेव केवलं स्तोत्रमात्रं यत एवं तस्मादहम् अभ्यर्थये
इति भावः ।

श्रुतिं^२ परिसमाप्य तज्जनितपुण्यं परिणामयन्नाह

संस्तुत्य त्वद्^३ गुणौघा^४ वयवमनियते^५ यत्तमाप्तं मया यत्
पुण्यं पुण्याहं वाञ्छाफलमधुररसास्वादमामुक्तिभोग्यम् ।
लोकस्तेनार्थलोके^६ श्रृंखरचरणतलस्वस्तिकस्वस्तिचिह्ना-
महायायं प्रयायात् सुगतसुतमहीं तां सुखावत्युपाख्याम्
॥ ३७ ॥

इत्यार्थतारायाः^७ स्रग्धरा^८ स्तोत्रं परि^९ समाप्तम् ॥
शुभम्^{१०} ॥

कृतिरियं सर्व्वज्ञमिषपादानां काश्मीरकाणां^{११} तारा-
चरणरेणुधूसराणाम्^{१२} ॥

तारा मार-भयङ्करौ सुरवरेः संपूजिता सर्व्वदा

लोकानां हितकारिणी जयति सा खान्ते च या रक्षति ।

१ Orig. अनिष्फलं ।

२ Orig. omits ' ।

३ A. त्व् ।

४ A. गुणोघ ।

५ A. मणियते ।

६ A. लोकेस्वर ।

७ B. तारा भट्ट रिकायः ।

८ B. स्रग्धरा ।

९ B. omits परि ।

१० B. omits शुभम् ।

११ B. काश्मीरिकानां ।

१२ B. ताराचरणाजधूसराणां ।

कारुण्येन समायुता वज्रविधान् संसारभीरून् जनान्
चाचौ भक्तिमतो विभाति जगतां नित्यं भयध्वंसिनौ ।

॥ ३७ ॥ संस्तुत्येति—

हे भद्रघटोपमे त्वद्गुणौघावयवं तव गुणौघानां गुणमनु-
दयानाम् अवयवम् एकदेशं संस्तुत्य संपूज्य यत्पुण्यं मया प्राप्तम्
आसादितम् । अनियतेयत्तम् अनियता अनिर्द्धारिता इत्यस्या
परिमाणौ संख्या यस्य तत् । किंभूतम् ? पुंष्पार्धवाञ्छा श्रेयो-
ऽभिलाषः सैव फलं तस्य मधुररसास्वादो यच्च तत् । आसुक्तेः
सुक्तिमवधौक्त्य भोग्यं भोक्तव्यम् अचयत्वात् । आसुक्ति मोक्षपर्यन्तं
यथा स्यादित्यर्थः । अयं लोकः सकलमेव इदं विश्वं तेन पुण्येन
ताम् अनुपमां सुगतसुतमहौम् अज्ञाय ग्रीवतरं यायाद् व्रजतु ।
सुखावतौ उपाख्या नाम यस्याः ताम् । किंभूताम् ? आर्याव-
लोकेश्वरचरणतलस्त्रिकक्षिकक्षिप्रविशेषः स एव स्त्रिंशति मङ्गलं चिह्नं
खाङ्कनं यच्च ताम् । स्तुतिसञ्जातेन मम पुण्येन अमो सर्व्व एव
लोकाः सुखावतौ लोकधातुम् आमाद्य सुचिरं तत्परायणा भवन्तु
इत्यभिप्रायः ।

इति आर्य्यताराभट्टारिकायाः सुगंधरास्तोत्रं समाप्तम् ॥

कृतिरियं सर्वज्ञमिचपादानां काश्मीरिकाणां^१ ताराचरणज-
धूसराणाम् ।

विधाय टीकां यदस्मिन् ग्रन्थो
गिरौग्रंथं सङ्काशममीमग्नेभम् ।
शुभं मया तारिणि स्रग्धरायाः
स्तुते जगन्नेन तवास्तु बुद्धम् ॥

श्रीमद्विक्रमशीलदेवमहाविहारौघराजगुरुपण्डितभिक्षु-
श्रीजिनरचितकृता बालार्कस्तुति-
टीका परिसमाप्ता ।

न्याविभेभेन्दु (१८८१) कक्षिते चैत्रे श्यामेभमे^२ तिथौ ।

मङ्गले दिवसेऽलेखत् स्रग्धरास्तुतिपुस्तकम् ॥

A Tibetan Version of Sragdharastotra.

ཕེད་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ་ ।

གྲུ་གར་མྱེད་དུ། སྐབ་རྒྱ་ར་ཞི་དྲི་། བེད་མྱེད་དུ། ཕེད་བ་འཛིན་
པའི་བསྟོད་པ། འབགས་སྐྱེལ་སལ་ཕྱག་འཕེལ་ཡོ།

ཉི་མ་འཕར་ཀའི་སྒྲིང་བ་ལྟར་དཔར་ཆུ་སྟོག་རྣམས་ཀྱི་སགོ་ཡི་

གཙུག་གི་རྟོང་བྱའི་དབལ་།

ཕྱན་ཕྱམ་ཆོགས་པར་དཔར་བ་སྤྱུག་ཅི་གསལ་པོ་དཔར་བཞོད་ཤིན་

དུ་ཡུན་རིང་སའེན་འདྲའི།

¹ *D* reads: མ་འཛིན་ཕེད་འཛིན་ཕེད་པ་ ।

² *Orig.* ར་ ।

³ *Orig.* སྤྱེ།

⁴ *D* adds: མ་བསྟོན་ corresponding to the Sanskrit original भगवत्यै ।

⁵ The Tibetan equivalent for ར་ལ་ is wanting.

⁶ *C* reads: རིང་པ་ ।

འཕགས་མ་བྱིད་ཞེས་དག་ལ་ཐལ་སྤར་ཅོད་པན་གྱིས་མནན་ཡན་
 ལག་མཚོག་བདད་བདག་གིས་ནི།
 གས་པས་སྟོལ་མ་པོངས་སྐབས་བསྟོད་པ་གསར་གྱིས་དོག་ཕྱིང་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་མཚོད་པར་བབྱིད། ༡ །

སྐལ་ངན་ཏུ་བའི་བཞིན་ཐུན་གྱིལ་བར་དཀའ་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་ཅེ་ལ་
 རྩལ་དག་རྣམ་ཐུང་བ་།
 ཅི་དང་ཅི་བྱ་ཞིས་མོངས་ལན་ཅིག་རིན་པའི་ཅོམ་བ་བྱས་ཀྱང་འབྲས་
 དང་ཐལ་བས་སྟོ། ༡ །

¹ Orig. ཐུད which is inaccurate.

² C reads གསར which signifies *gold*, whereas the meaning here is *new* or *fresh* which is correctly rendered by གསར in D.

For ཐུ་བའི་བཞིན་ཐུན ("of sorrowful countenance"), D reads: ཐུ་ལས་ཐང་ཞེས་པ་བཞིན་ཐུན་པ which is an exact Tibetan equivalent for ཀའ་འདྲིམ་གྱི་ཀ: "to what direction shall I adhere, to which region shall I fly or whither shall I turn?"

³ D reads: ཐུང་བ།

⁴ For རྩལ་ (stultified), D reads ཐུན་ཞིང་ (being foolish or stupid) which is perhaps a better equivalent for Sanskrit མྱུཌ།

⁵ For འབྲས་དང་ཐལ་བས་སྟོ, D reads རོམ་མཚེས་པས་ཐལ་བ both of which are equivalents for བེམ་མཚེས།

ལམ་པ་མི་རྒྱའི་དཔལ་རི་གནས་པས་སང་དུ་ཐོས་ནས་བཞུ་བ་རི་
བ་བཅས་གྲུང་པའི།

མིག་ཉམས་གནས་གྱི་འགྲོ་བ་ལྟ་བུར་བདག་རི་མྱིག་འཛེམས་ཁེད་
ལ་གྲུང་པས་བཅེར་བར་བཤིད། ༢།

ཁྱེད་ཀྱི་གྲུག་སྒྲུ་མེས་མས་ཅན་ལས་རྣམས་ཀྱན་པ་བྱེ་བྲག་མེད་བར་
འཇུག་པ་མ་ལགས་སམ།

དེ་དག་བཟང་བས་བདག་འདྲ་ཡང་རི་དེ་དག་ནང་དུ་བཟང་བར་
འགྲུང་པ་གདོན་མི་ཟ།

¹ དཔལ in *C* is an exact equivalent for གསལ་
(beauty). But *D* renders that word by འོད་ (light or
brightness).

² བཞུ་བ་ is rendered in *C* by བཞུ་བ་ signifying
“looking or sight” but in *D* by བཟུང་བ་ which signifies
“light.”

³ For གཞན་ཕྱི་འགྲོ་བ་ (= བརྒྱུད་པ་) *D* reads : གཞན་ཕྱི་འགྲོ་བ་
ཕྱི་འགྲོ་བ་ (= བརྒྱུད་པ་) ।

⁴ *C* reads ལས་ and *D* ལས་ ।

⁵ The text པ་མ་ in *C* is not quite legible. འཇུག་པ་
evidently stands for བརྒྱུད་པ་, and མ་ལགས་པ་མ་ for གན་
(used in interrogation). The readings in *D* seem
better. There གན་ is rendered by ཅས་པར་ meaning
“certainly,” and བརྒྱུད་པ་ by རེ་བཞུགས་པ་ ।

ནུམའི་རྒྱལ་ས་ལན་སང་དག་དུ་ནས་པར་བྱ་བའི་བྱ་ལ་ས་ཡང་སྟོ་
ངར་འབྱུར།

ཉི་མ་སོ་སོར་དམ་པ་ས་ཡིན་དོན་གཉིར་ནས་ས་ལ་རབ་བསྐྱལ་བ་
ཡང་ཁྱོེ་བ་འཛིན།

འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་རིམ་འོད་འབྱས་བྱས་ཡངས་ལྡན་དཔག་བསམ་
གིང་ཆེན་འཁྱིལ་གིང་སེག་ནི་ཁྱོད།

མངོན་པར་དོན་གཉིར་དོན་རྣམས་ཀྱན་ལ་སྟེལ་གྱི་ནས་ཡང་རྣམ་གྲུང་
དེ་དག་ཅི་ཡང་མེད། ཡ་ ॥

གང་ལ་ཉིན་སོངས་ཆོག་ས་ཀྱིས་སེའུར་བྱས་ཅན་དེ་དང་དེ་ཡི་
སྟེལ་སང་ཉིད་ཅེས།

བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས་དམ་ངེས་སྤྱུག་བསྐྱལ་འོག་དུ་བྱིང་བ་བདག་
ལ་འབྱས་བྱ་ལྡན་པར་བཞེད།

¹ བློ་ལམ་འཛིན་ is rendered in *C* by འཛིན་རྟེན་གསུམ་མཉེན་
འོད་ but in *D* simply by འཛིན་རྟེན་གསུམ་འོད་ །

² ལམ་ལམ་གྱི་ལམ་ལྟར་ ། *C* reads མངོན་པར་དོན་གཉིར་དོན་རྣམས་, but
D simply : མངོན་པར་འོད་དོན་ །

³ ལམ་ལམ་ ། is rendered in *D* by འབྱུང་ཡང་ and in *C* by
མི་ཡང་ །

⁴ ལམ་ལམ་ ། *C* ལམ་ལམ་, *D* more literally ལམ་དང་ལམ་ལམ་ །

⁵ ལམ་ལམ་གྱི་ལམ་ ལམ་ལམ་གྱི་ལམ་ is rendered in *D* by ལམ་ལམ་གྱི་
ལམ་ལམ་གྱི་ལམ་ །

⁶ ལམ་ལམ་ = ལམ་ལམ་ ། ལམ་ལམ་ = ལམ་ལམ་གྱི་ལམ་གྱི་ལམ་ །

སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་བསྒྲུལ་གྱི་ཕྱུག་ཅིང་ཟེལ་གཞིན་
འདི་དག་ཐེ་སྟེན་འཕེལ་གྱུར་པ།

ཡང་དག་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཐོག་པར་སྟེན་ལས་སྟོ་སེང་
རྣམས་ཀྱི་བརྟེ་བའང་དེ་སྟེན་ཉིད། ༥ ॥

དེ་ལྟར་བསྟེན་པའི་རོག་གི་ཟོལ་གྱིས་མོ་དེའི་སྒྲུབ་གསང་འཕྱོན་
སྟོགས་ཅིང་ལག་བསྟེང་ལ།

གཞན་དག་གིས་ཁྱེད་བཅུང་སྟོས་སྤྱི་བར་དེས་པ་སྟེན་ན་ཡུས་
གཅིག་ཁྱེད་ཀྱིས་ལྟ་ཡང་ཅི།

གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་སངས་འདོད་འཕྱོར་པ་དོན་གཞིར་འདོད་པ་
ཁྱེད་ལས་ཐོབ་པ་རྣམས་སྟོང་བཞིན་༥ ॥

¹ 'प्रणिघटतर्धयाम्' is rendered in *D* by མཆུ་མཆུ་ལ།

² For किं पुनः यावृथी त्वम् *C* reads ཁྱེད་ཀྱིས་ལྟ་ཡང་ཅི། *D* reads ཁྱེད་འདས་ལྟ་ཞིག་སྟོས་ཅི་འཛིན།

³ *C* reads འཕྱོར་པར།

⁴ The 3rd line in *D* runs thus:— ཁྱེད་ལས་གཞན་དག་
རྣམས་ཀྱིས་མངོན་འདོད་འཕྱོར་པ་དོན་གཞིར་འདོད་པ་སྟེན་ན་ཡུས་ན། The
third line in the Sanskrit original is not quite clear.
The Tibetan version in *C* may thus be retranslated
into Sanskrit:— परेषाम् अभिमतविभवप्रार्थनाकामान् ततः
प्राप्तान् पश्यन् ।

མི་དགེ་ལས་ལྟར་ནང་གི་གདུང་བ་རྒྱན་མཁས་པ་ཆེན་ལྷན་མེད་
པས་ཀྱིན་པར་ཡང་མེད། ॥ ༧ ॥

གཤམ་ཏེ་ཁོ་བོ་ལྷིག་ཅན་ལགས་ན་ཁོད་ལ་གསུང་བ་རེད་པོ་འདྲི་རིམ་
ཡིན་པ་ལྟར།

ཁྱེད་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྐུ་འཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཉི་མོ་དང་ཕྱག་ལཱ་
འབྲས་ལ་མྱིག་པ་མེད་པར་བྱེད།

¹ D མི་དགའི་ས་གནི for བུ་རྒྱལ་མཁོ་བོ།

" *Id* शुक्र दुःखेऽप्य for व्यसह्येन ।

³ For भूयस्तरम् *C* and *D* have पिब'ह'यद'यद' .

* *D* वक्षे for दक्षे ।

³ एका तमेव is rendered in *C* as རྩོད་ཤིང་གཤེག་ཡུ and in *D* as རྩོད་གཤེག་ཁོ་ནས།

⁶ नासा is rendered in C' by मर्कटहृत् ।

7 अथा स्मृत्वा च नास्त्रापि is rendered in *C* as अर्क्षन्नुष्य
 उदन्निर्दक्ष्यन्तुः [by (people) hearing and remembering
 (you) and by (your) name too], in *D* as अर्क्षन्निर्दक्ष्यन्तुः
 उदन्निर्दक्ष्यन्तुः [having proclaimed (your) name and
 also by remembering (it)]. The meaning of उद्गच्छन् (= to
 see, to hear, etc.) is not quite clear here. The read-
 ing in *E* is as follows:—अर्क्षन्निर्दक्ष्यन्तुः [by
 the hearing and remembering of (your) name]. नास्त्रा
 and नास्त्रः both readings are possible.

⁸ इडात् in *C*: अक्षरम् (immediately), and in *D*: कक्षेत्रम् (with urgency).

དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་གི་བྱ་བའི་ཁར་དག་དོར་བ་ཇི་ལྟར་ལགས་ཞེས་
བདེན་གསུངས་མ་ཁོ།

ནད་པ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཡང་སྒྲིམ་པའི་སྟིང་ཇི་སྟེ་ཆེན་པན་པ་འཁོན་
པར་བགྱིད་དམ་ཅིང་། ༥ །

སྐྱུ་དང་སེར་སྒྲིང་སྐྱུ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ཆད་ནས་སྐྱུ་དུས་
སྐྱུ་རིམ་པར་ཡང་།

དུས་དག་གི་ཕུན་མོང་ཆར་གུར་ཆོག་སྐྱུ་ཁང་ཆ་མོ་བཞིན་དུ་བསྐྱོར་
པར་གུར་པས་ན།

¹ तथ्यकथ्ये is rendered in *D* correctly by བདེན་གསུངས་ but in *C* byཔ།

² किं रोचयतीति is rendered in *D* by ཆེན་པན་པ་བཞིན་དུ་མེ།

³ माया ह्यु hypocrisy, मात्सर्यं येन अ् avarice, मान दः प्रिय arrogance.

⁴ क्षुब्धर्देष signifies "envy." The corresponding Sanskrit word does not occur in the original Sanskrit śloka. In the original Sanskrit śloka there occurs the word प्रभृतिभिः which is omitted in *C* but used in *D* where it is rendered by ལ་ལོགས་།

⁵ तुल्यकालं क्रमाच्च (simultaneously and successively) in *C* : ཕྱུ་མགམ་ཤེས་པར་ཡང་ and in *D* : ཤེས་དང་ཕྱུ་མཇེས་།

⁶ अनेकसाधारणांशः is rendered in *C* as : ཕྱུ་མ་དག་གི་ཕྱུན་མོང་ཆར་ཆུར་ (being the common share or property of many) and in *D* as : ཆ་ལས་ཕྱུ་མཇེས་ཕྱུན་མོང་པ་ (the share common to many).

⁷ मठकरमः in *C* : ཆོག་སྐྱུ་ཁང་ཆ་མོ་ (a camel belonging to a meeting-house) and in *D* : འཕྱོན་ཆ་ལས་ཆ་མོ་ (a camel belonging to a guest-house).

ཁྱེད་གྱི་ཞབས་པདྨ་མཆོད་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མ་རྟེན་གང་དེའི་
དོན་དུ་ཁྱད་པར་ལས།

ཐོངས་པས་ཡི་གེ་དམན་པར་ཆོག་འདི་བཀོད་དོ་བདག་གི་འདོད་
པ་དོན་མེད་ས་གྲུ་ར་ཅིག། ༩ །

དུས་མཐའི་རྒྱང་རབ་འབྱུགས་པས་དུགས་པའི་རྩ་མོ་གཡོ་ཞིང་
འབྲུལ་བའི་རྒྱང་འཁོར་རལ་པ་ཅན་།

རབ་འབྱུགས་ཀྱན་དུ་བསྟོད་ཅིང་པ་རྒྱབས་ངོས་བརྟེན་སྐྱེ་གྲགས་
གང་བབྱངས་རན་པོ་སྐྱེགས་པ་ལས།

གྲུ་ཆག་རྩ་རྩིང་རྩེ་བའི་ཆོ་ངོ་དང་ལྷན་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་
ནད་གྲུར་པ་།

¹ བརྒྱལ་འདྲ་ in *C* : རབ་འབྱུགས་པས (being in great agitation or commotion) and more literally in *D* : ཐུན་འཕྲུལ་པས (whirled upwards).

² གཡོ་ is rendered in *C* : འཁོར་བའི་ (waving) and in *D* : མཐུག་པ་ (?).

³ རྩེ་ is rendered in *D* as རྩོལ་པས (amusingly).

⁴ བརྟེན་པོ་བཀོད་ཅིང་ in *C* : རབ་འབྱུགས་ཀྱན་དུ་བསྟོད་ཅིང་ (completely moved in great agitation) and in *D* : དུགས་པས་བརྟེན་པ་ (lifted or run over by agitation).

⁵ *D* reads : ལྷན་གཡོ་བ་མེད་ལྷན་པ་རྩམས་ །

རྩ་སོ་ཁྱིེ་ལ་བསྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲེལ་ལ་རྩ་གཏིར་འབྲས་དུ་
རང་དགའ་ཐོར་བར་འགྱུར་༥ ༡༥ ॥

དུ་བ་འཁྱུགས་པ་སྤྱིར་འབྲེལ་ཞུས་རབ་བྱུང་མི་སྟག་མཁར་
ཁྱིམ་ནང་དུ་རྣམ་བར་གྱུ་༥ ॥

འཕྲོ་ཞིང་རབ་འབར་བྱག་ཤིང་འབར་བྱིད་གྲགས་དག་འཇུག་པའི་
ཁང་བར་སལ་སྟན་ལ་འཁྱིེ་བ་༥ ॥

ཐལ་སྤྱར་ཅིང་བན་ལྡན་པས་ཁྱིེ་ལ་བདུང་བྱས་ལྡན་ལྡན་དག་དུ་
གསེལ་བ་འདེབས་པ་རྣམས་༥ ॥

¹ For གཏིར་ *D* has བ་ཤིང་འབྲས་རྩ།

² ལྟ་ལྟ་ལྟ་ in *C*: རང་དགའ་ but in *D*: རང་དགའ་ཉམས་ཕྱིས་ (with self-delight, rejoicingly).

³ For འཕྲོ་ཞིང་ *D* has བན་ལྡན་པ་༥

⁴ ལྟ་ལྟ་ལྟ་ is rendered in *D* as སྤྱིར་ནང་འཕྲོ་ཞིང་ (proceeding from the inside of clouds), in *C* (proceeding from the cloud-like inside).

⁵ རྩ་གཏིར་འཇུག་པའི་ཁང་བར་སལ་སྟན་ལ་འཁྱིེ་བ་ is rendered in *D* as རྩ་གཏིར་འཇུག་པའི་ཁང་བར་སལ་སྟན་ལ་འཁྱིེ་བ་༥

⁶ རྩ་གཏིར་འཇུག་པའི་ཁང་བར་སལ་སྟན་ལ་འཁྱིེ་བ་ in *D* is thus rendered རྩ་གཏིར་འཇུག་པའི་ཁང་བར་སལ་སྟན་ལ་འཁྱིེ་བ་༥

⁷ རྩ་གཏིར་འཇུག་པའི་ཁང་བར་སལ་སྟན་ལ་འཁྱིེ་བ་ is rendered in *D*: སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་བ་བསྟོན་པ་བསྟོན་པ་ (having uttered the prayer in rather unintelligible tone).

མདུང་རིངས་དྲག་པོ་བསྐྱེད་བསལ་མི་ཡི་མགོ་དང་གསལ་ཤིང་དག་

གི་ཁྲི་ཤིང་དགའ་སྟོན་ཅན།

ནགས་ཚལ་སྟོང་པར་ཆོས་ཀྱན་ལག་གཅོས་རལ་གྱི་གཡོ་ཞིང་བདག་

པར་བཟས་པས་དྲིགས་ཀྱས་པ་།

ཁྲིག་ཉེ་དང་བཅས་སྤྲིན་ཁྲིག་རྒྱར་མིག་གིས་བལྟས་མིག་ཅན་རྣམས་

ནི་ཁྲིད་མཚན་དཔལ་གྱི་གཞི་།

གསལ་པར་འདྲི་བའི་གནས་ལ་བསམ་བཤིག་སྒྲུབ་སྟོན་མེད་རྣམས་

ཀྱིས་བྱན་དུ་སྟོལ་བར་བྱེད། ༡༢ །

¹ For བསྐྱེད *D* reads བསལ (slain) while *C* གསལ་ (concealed). In *C* the word intended seems to be གསེད (slain).

² For མུག (གསལ་མིང་ a pointed stake), *C* reads : གསལ་མིང་ and *D* : གསལ་ཞིང་།

³ For བཟུགས་ *C* reads རྣམས་ཚལ་ and *D* : འཕྲུག་ both meaning "wilderness."

⁴ For བཞིགས་ཀྱང་ *C* reads: བཅོམ་ (smiting), *D* : བུམ་ (turned upside down).

⁵ For བཞིགས་ཀྱང་ *C* : དེགས་ཕྱིས་པ་, *D* : དེགས་པ་ཤས་ཆེན་ (full of arrogance).

⁶ For གསལ་པར་འཕྲིན་ *C* : ཁྲིད་མཚན་དཔལ་ཉེ་གཞི། *D* : ཁྲིད་མཚན་དཔལ་གཞི་ (your name which is the abode of fortune).

⁷ For བསྐྱེད་ཀྱིས་ཁྲིག་ཀྱང་ *C* has : གསལ་པར་འཕྲིན་པར་འཕྲིན་པར་ while *D* : གསལ་པར་འཕྲིན་པར་འཕྲིན་པར་ (in clearly written stanzas).

⁸ For བསྐྱེད་ *C* has : བྱོན་མེད་ (faultless) while *D* more correctly has : བྱོན་མེད་མིང་ (being unwearied).

རབ་ནོ་ཐུང་མའི་ཅི་ན་དེ་ཆེ་ལྟ་བུ་བསྟན་པས་ཐུང་ཆེན་གྱིས་པའི་

ཐུང་འགེམས་ནས་ ॥

ཐུང་མང་རབ་དུ་ཐགས་པས་བཀྲས་པའི་རལ་བ་གསལ་པོ་འཛིགས་

ཐུང་ཡངས་པུག་པ་ཁེབས་ཤིང་ ॥

ཐུང་ཏེ་ཐུང་ནས་ཐུང་དུ་མཚང་འདོད་མཆོ་བ་རྟོག་པོ་གཏོགས་པའི་

ཁ་ཅན་དེ་དགས་དག།

ཐུང་ལ་འེས་པའི་བསྟོན་པ་དོན་ཐུན་ཆོག་དག་བཞུགས་པས་སྒྲགས་ཐུང་

ཐུང་ནས་འགྲོ་བར་འགྱུར། ॥ ༡༧ ॥

¹ For རྒྱལ (head) *C* has ཐུང and *D* ཐུང་།

² For རྒྱལ་འཛིན་ (gushing out) *C* has: ཐུང་མེད་པ་ལྟ་བུ་ and *D*: ཐུང་མེད་པ་ལྟ་བུ་།

³ *C* omits ཐུང་།

⁴ For ཐུང་འགྲོ་བར་ *C* and *D* have: ཐུང་ལྟ་བུ་ (from afar).

⁵ For ཐུང་ཏེ་ཐུང་ནས་ *C* has: ཐུང་དུ་མཚང་འདོད་ (desirous of pressing oneself upon) and *D* has: ཐུང་ཏེ་ཐུང་ནས་ཐུང་ཏེ་ཐུང་ (desirous of seizing on the head).

⁶ For ཐུང་ཏེ་ཐུང་ནས་ *C* has: ཐུང་ཏེ་ཐུང་ནས་ (significant or profitable speech) and *D*: ཐུང་ཏེ་ཐུང་ནས་ (significant and skilful speech).

⁷ For ཐུང་ཏེ་ཐུང་ནས་ *C* and *D* have: ཐུང་ཏེ་ཐུང་ནས་ (turning round, coming back).

གདངས་ཅན་ནས་འགུར་དུ་བ་འདྲིལ་དང་མུན་པའི་དབྱིབས་ཅན་
 གསལ་བར་ཐུང་སྒྲ་དག་གི་ཚོགས་།།
 བྱེད་པ་དང་ཐུན་ཁ་གདངས་འཛིན་ཐག་པ་གཤིན་ཆེའི་ཞགས་འབྲ་
 ཆེ་ཞིང་གཡོ་བ་དག་།།
 སྤྲིག་པ་ལས་བྱུང་སྤར་ཡང་ཁྱེད་སྟོང་བདག་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 རབྱང་བ་རྒྱར་ལེན་པས་།།
 རྩུ་དྲུལ་ཕྱིང་བའི་རྒྱན་གྱིས་འབྱོར་པ་བྱུང་བ་སྟོས་པའི་ཕྱིང་བས་
 དགྲིས་ལྟར་འཛིན་པར་འགུར་།། ཨ་ །།

¹ For བཟུངས་ *C* has དབྱིབས་ཅན (having the shape) and *D* : གན་གས་ཅན །

² For ཐུར་ *C* has རྩེགས་ (accumulation) and *D* : དམང་བར (filled up).

³ Gaping or wide-opened. *C* reads གདངས་ །

⁴ For ལྡིག་པ་ *C* and *D* have : ལྡེན་ཆ་ (god of the dead).

⁵ For ལྡོག་པ་ *C* has : རྩེད་ཐུང་ (ཐུང་ ?) 'བདག (self shut up in or devoted to you), *D* has : རྩེད་པ་ག་ལྟར་ཐུང་པས་ (applying oneself to you).

⁶ For ལྡོག་པ་ *C* and *D* have : ལྟར་ཐུང་ (devoted).

⁷ For ལྡོག་པ་ *C* and *D* have ལྟར་ཐུང་ །

⁸ For ལྡོག་པ་ *C* has : ལྡོག་ཐུང་འབྱོར་པ་ (wealth of ornament). *D* renders it thus : ལྡོག་ཐུང་མཛེས་པ་ (beautified by ornament).

⁹ For ལྡོག་པ་ *C* has : དུལ་ (wrapped), *D* : ལྡོག་པ་ཅན (bracelet).

ཐེ་བོའི་སྒྲིན་ས་བསྟེན་པས་འཛིགས་པ་དག་གིས་མེད་ཅིང་འཕྱར་

བས་བྱངས་ལ་ཙཱ་དོ་གཟིངས།

གཡོ་ཞིང་སྒྲིགས་བྲན་ཁོལ་¹ན་པས་ཀྱིས་རྩལ་པོར་སྒྲི་བྱེད་ཞགས་

པའི་སདུད་པ་དམ་པོས་བཅིངས།

བཀྱས་སྒྲིམ་དག་གིས་ཁ་དང་མགོན་སྐྱམས་གང་ཞིག་འཕགས་མ་

སྒྲིལ་མའི་ཞབས་ལ་སྐྱབས་འགྱོ་བ།

དེ་ནི་བྱམས་པའི་གཉིན་གྱིས་སྤངས་ཀྱང་མཐའ་མེད་གྱུད་པ་དེ་དག་

འཕྲལ་དུ་གཏོང་བར་འགྱུར་། 15

¹ For ཀྱམ C has རྩལ་པོ་ while D more correctly རྩལ་
(a tuft of hair on the head).

² For རེཌ C has : བྲན་ཁོལ་ (servant) and D : མོ་ཁོལ་
(servant in a room). སྒྲི་སྒྲོགས་ = བཟའ་ཏུ།

³ For རྩལ་པོ་ C has བཅིངས་ and D རེཌ་བཅིང་ (bound).

⁴ C reads རྐྱབས་ (praised). D རྐྱངས་ (abandoned or
deserted).

⁵ For མཐའ་མེད་ C and D have འཕྲལ་དུ་ (immediately).

⁶ For མཐའ་མེད་ D has : སྤངས་པར་འགྱུར་ (abandons or dis-
misses).

སྒྱུ་སྒྱུལ་པའི་ལས་ཀྱི་རིས་པས་ནས་པར་འབྱུང་བ་[དུ་མ་]དག་གི་
ཆས་བྱས་ཤིང་¹ ॥

ལོག་པའི་²གཞུགས་ཚུམ་ཇེས་སུ་འཛམ་པའི་མཚོན་ཆའི་འོད་ཟེར་
ཚོགས་ནི་རབ་དུ་མི་བཟད་ལྟ་³ ॥

མི་རོ་ལས་བདོན་⁴ལྷ་མའི་ཐག་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིང་བས་ནས་པར་སྤྲས་
པའི་སྤྱིན་པོ་ནམས་ ॥

ཁྱིད་རྒྱུད་ལས་བདུས་གསང་སྤྲུགས་དྲན་པས་སྤྲིག་པ་སྤྲོགས་པའི་
སྤང་མ་གཞིན་མེད་⁵བྱིད་པར་འབྱུང་ ॥ ༡༡ ॥

¹ The line is too short by two words. To complete the line we may put དུ་མ་ before དག་ for in *D* it is used as an equivalent for ལྟ་ནེཀ།

² ལོག་པའི་ in *C* seems to have been used for སྤྲོག་ (wrong, false, unreal) which is rendered in *D* by བདོན་པ་མ་ཡིན།

³ For ཁྱིམ་ལྷ་ལ་འཛིན་པའི་ལས་ཀྱི་ཕྱིང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ་ *C* has : འོད་ཟེར་ཚོགས་ནི་རབ་དུ་མི་བཟད་ལྟ་ and *D* : འོད་ཟེར་ཚོགས་ཆེན་མོ་བཟད་ཅིང་ (extremely intolerable or terrible by the excessive lustre or power).

⁴ For ཐེན་པའི་ *C* has : མེ་རྩ་ལ་བདོན་ and *D* : མེ་རྩ་བཅུལ་པའི་ (drawn out from a dead body).

⁵ For ལྷ་མ་ *C* has : ལྷ་མ་པའི་ (robbed, taken away) and *D* : བསྟོན་ (cleansed, removed).

⁶ For བཟུང་པ་ *C* has : བཟུང་མེད་ and *D* : བཟུང་མེད་པ་ (unconquerable).

སྤྱི་ལོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་
ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱེང་བ་འཛོལ་པའི་ཕྱི་ལོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་

ལྟོ་ལྟོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་
ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱེང་བ་འཛོལ་པའི་ཕྱི་ལོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་

ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱེང་བ་འཛོལ་པའི་ཕྱི་ལོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་
ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱེང་བ་འཛོལ་པའི་ཕྱི་ལོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་

ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱེང་བ་འཛོལ་པའི་ཕྱི་ལོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་
ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱེང་བ་འཛོལ་པའི་ཕྱི་ལོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་

¹ For ལྟོ་ལྟོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་ (after-joint or subsequent connection), and D : ལྟོ་ལྟོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་ (coming forth in stream).

² For ལྟོ་ལྟོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་ (great or dangerous ulcer), and D : ལྟོ་ལྟོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་ ।

³ For ལྟོ་ལྟོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་ (putrified).

⁴ For ལྟོ་ལྟོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་ (entirely relying on), and D : ལྟོ་ལྟོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་ (propitiating).

⁵ For ལྟོ་ལྟོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་ (medicine).

⁶ For ལྟོ་ལྟོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་ (clinging to with devotion) and D : ལྟོ་ལྟོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་ (greatly rejoicing in with veneration).

⁷ For ལྟོ་ལྟོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་ (fine gold).

⁸ For ལྟོ་ལྟོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་ (similar), D has : ལྟོ་ལྟོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་ (like or similar).

⁹ For ལྟོ་ལྟོ་སྤྱི་དག་གིས་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་མིག་ཚལ་ཅན་དག་ལས་རྣམས་ (white lotus).

གང་གི་རྣམ་པའི་སྒོའི་ན་ལྟ་མ་ ལྷམས་ཀྱིས་བཞད་པའི་མཁའ་གསལ་སྤོང་མོ་
མི་བཀའ་ཤིང་།

ཐོས་པའི་ཉིང་དང་བལ་བས་མཁས་པའི་ཚོགས་རྣམས་དག་དུ་
རྒྱགས་པའི་དུ་ཁས་ལེན་གང་॥

དེ་ཡང་བྱིད་ལ་གྱུ་ས་པའི་རྩིས་པས་གྱུན་རྒྱས་ས་ཐམས་ཅད་སེལ་
བྱིད་འབྱོར་པར་འཆས་པ་ཡི།།

འགག་པའི་ཕུག་ཐོབ་ནས་མི་པད་ཀའ་དུས་སར་གོ་ལ་བའི་སྒྲུའི་
 ཁྱི་པའ་འཕྱོག་པར་ཕྱེ། ༥༠ །

¹ For गृह (' and /) have: स्त्र'अ ।

For आजायमैद्यं (has : अङ्गदशसुदम् (alms of oral instructions). D has : अङ्ग दशसुदम् (सुदम् ? Is it for सुदम् ?).

³ For विद्यमान् *C* has : **अस्मिन्** (existing permanently or adhering to) and *D* **भूतवित्** (falling into)

ས་གཞི་མལ་ལྟན་རྒྱུ་གྱི་ལུས་བསྟོས་¹སྟེང་ངོས་²རས་རལ་³ཡན་ལག་
དག་ནི་རྣམ་པར་མངོན་།།

ཤིག་གི་ཚོད་ག་རབ་གཙོན་གཞན་གྱི་གོང་ཁྱེར་མདུན་དུ་གྱོ་མོར་
ཟས་ནི་དོན་གཉིར་བ་⁴།།

ཁྱོད་བརྟེས་བགྱིད་ལ་⁵བཙོན་པས་ན་རྒྱང་མཆོག་གིས་བཟུང་བའི་ང་
ཡབ་འཇུག་གིས་རབ་མཛེས་ཤིང་།།

ཁྱེས་བས་ལོང་བའི་གཉིས་འབྲུང་སོས་གདམས་གདུགས་གཅིག་
གྱིན་དུ་བདག་པའི་ས་གཞི་འཛིན་པར་འགྱུར་།། ༡2 །

¹ For ལུས་: ལྟེང་ཁྱེས་ (?) , D : ལུས་མོས་ (?) ।

² For ལྟེང་ཁྱེས་ U has : ཐེང་ངོས་, and D : མེང་ངོས་ (edge of the waist).

³ For ཡན་ལག་ U and D have རྩ་རྩ་ (torn cloth).

⁴ For གཙོན་ U and D have : རབ་གཙོན་ (completely cutting off).

⁵ For བགྱིད་ གཉིས་ཀྱི་ U has : ཐུ་མོ་རྩ་ནི་དོན་གཉིས་པ་, D has : མོ་ཆུ་དུམ་ལུ་རྩ་རྩ་དག་ཐོང་པ་ ।

⁶ For ཡལ་ལྟན་ U has བཞེས་བཞིན་ལ་ and D : མཞེས་ ।

⁷ For མལ་ U has : མལ་མ་ (?) and D : འལ་མ་ ।

⁸ For རྩ་རྩ་ U and D have : ཐུ་དུ་བཞེས་པ་ (lifted up).

གཡོག་དང་ལས་མཐའ་བཟོ་དང་དབང་པོ་གསོ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ནམ་

གངས་དྲག་གིས་རབ་སྟོ་ཞིང་།།

སྟེ་བ་སྒྲ་མར་རབ་བསྐྱབས་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་དགེ་འབྲས་

ནོར་ནི་ཐོབ་པར་མ་གུར་པའི་།།

ནོར་མེད་ནམས་ཀྱིས་སྟེ་བོ་བཞེན་པའི་ཡུམ་གྱར་པོངས་ལས་འདའ་

བར་བཅོད་པ་ཁྱིད་ལས་དོན་།།

དོན་དུ་གཉེར་ན་སྤར་ཡང་གསེར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་གདུང་དགས་ལས་

འཕྱོད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་།། २३ །།

¹ For སེལ་ *U* has : གཡོག (service), *D* has : ཞབས་འཁྲེང་ (following as a servant).

² For ལས་མཐའ་ *C* has : ལས་མཐའ་ (end of work) but *D* has : སྦྲིལ་པ་ (husbandry or agriculture).

³ For བསྐྱབས་བསོད་ནམས་ *U* has : དབང་པོ་གསོ་བ་ (gladdening the senses), and *D* : ཐོབ་པ་མཐའ་ཐོང་པ་ (practising and abandoning).

⁴ For རབ་སྟོ་ *C* has : རབ་བསྐྱབས་ (completely achieved) and *D* : རེར་སྟངས་ (got).

⁵ For དེ་མཐའ་ལས་མཐའ་ *U* has : མཐའ་ལས་མཐའ་ལས་མཐའ་ལས་ (causing poverty to be passed over), and *D* : འཕྱུར་ལས་མཐའ་ལས་ (causing censure to be passed over).

⁶ For གསོ་བ་ *C* has : དོན་དུ་གཉེར་པ་, and *D* : གསོ་བ་པ་ལས་པ་.

⁷ For ཡུམ་ *C* has : ཡུམ་པ་ (again), *D* : ཕྱི་ནས་ (from behind).

⁸ For སྦྲིལ་པ་ *U* has : འོང་པ་ (proceeding from) and *D* : འཕྱུང་པ་ (coming out).

ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ-ପଦ୍ୟ-ସଂଗ୍ରହ-
 ୧୫୩-ପଦ୍ୟ-ସଂଗ୍ରହ ॥
 ସଦା-ପ୍ରତି-ପଦ୍ୟ-ସଂଗ୍ରହ-
 ୧୫୪-ପଦ୍ୟ-ସଂଗ୍ରହ ॥
 ପ୍ରତି-ପଦ୍ୟ-ସଂଗ୍ରହ-
 ୧୫୫-ପଦ୍ୟ-ସଂଗ୍ରହ ॥
 ପ୍ରତି-ପଦ୍ୟ-ସଂଗ୍ରହ-
 ୧୫୬-ପଦ୍ୟ-ସଂଗ୍ରହ ॥ ୩୩ ॥

¹ *D* reads ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ, *C* ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ ।

² For ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ: *C* has : ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ-ପଦ୍ୟ-ସଂଗ୍ରହ (completely purified or reproached), *D* has : ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ-ପଦ୍ୟ-ସଂଗ୍ରହ (Is ଲକ୍ଷ୍ମୀ ?) = being scolded.

³ For ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ: *C* has : ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ-ପଦ୍ୟ-ସଂଗ୍ରହ (owing to nourishing one's self alone) and *D* simply : ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ-ପଦ୍ୟ-ସଂଗ୍ରହ ।

⁴ ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ and ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ are respectively rendered by ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ (a companion, fellow-labourer or friend) and ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ (kinsman). Compare ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ: ପିତୃ-ବିଜୟ ।

⁵ For ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ: *C* has : ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ and *D*: ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ ।

⁶ *C* reads ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ, *D* ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ ।

⁷ For ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ: *C* has : , ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ (?), and *D*: ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବିଜୟ (dug out).

འཁོར་ལོ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྟོར་'བྱང་མེད་མཚན་བརྟན་འོད་
 བཟེར་གཡོ་ཞིང་ཆེ་བ་'དང་།
 སྒྲིང་རྩེན་གཙོ་བོ་མཆེ་བ་དུག་ལྡན་དྭ་མཆོག་སྤྱུ་ཁ་སྟོ་སངས་'མ་བྱའི་
 མགྲིན་ལྡར་འཛོར་།
 རོར་བྱ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྡར་གསལ་'ཅི་མེད་ཡོན་ཏན་མཛོད་འཛོན་
 མཛོད་ཁིངས་དང་།

¹ For དེ་ཆ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྟོར་ (*U* has : ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྟོར་ (kissing the points of the horizon), *D* : ཕྱོགས་ཀྱི་ལྗང་ལ་ཕུལ་བའི་ (filling the quarters or points of the horizon).

² For མཚན་པར་མཆོག་ (*U* and *D* have : མཚན་པར་མཆོག་ (adorned with auspicious marks or characteristics).

³ For འོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྟོར་ (*U* has : འོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྟོར་ (emitting great restless ray of light), *D* : འོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྟོར་ (འོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྟོར་ ?) .

⁴ For རྩེན་པའི་ལྗང་ལ་སྟོར་ (*U* has : རྩེན་པའི་ལྗང་ལ་སྟོར་ (having hair of blue colour), and *D* : རྩེན་པའི་ལྗང་ལ་སྟོར་ (having hair of blue colour).

⁵ The 3rd line is too short by two syllables. The length of the line may be made up by putting འོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྟོར་ and adding ལྡར་ after ལྡར་.

⁶ For རྩེན་པའི་ལྗང་ལ་སྟོར་ (*U* has : རྩེན་པའི་ལྗང་ལ་སྟོར་ (bright like the ray of light of the sun), and *D* : རྩེན་པའི་ལྗང་ལ་སྟོར་ (bright and luminous like the sun).

དམག་དཔོན་དཔལ་སྤེལ་ན་པར་བཅོས་ལྷན་འདས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་

བཀའ་རྒྱ་ཆ་གསུམ་ལས་འགྲུར། ༢༥ ॥

ཅན་དན་ཆུ་ཡིས་རྒྱ་ཞིས་མོར་བུའི་དོ་ལ་མཛེས་མས་དུས་བདེ་བ་ཅི་

. དགའ་ལ་ཆགས་པས།

སྤྱ་གུ་མ་ཡི་བདེ་བའི་ཉེར་སྤྱད་མགོན་དུ་བྱ་བ་མཛོན་པར་གསར་བ་

རབ་བསྐྱབས་གིང་། ॥

¹ For ཇེ་གཤེན་ has: དམག་དཔོན (general) and D: བློ་པོ (minister or officer).

² For བོད་ཅེས་ U has: དཔལ་སྤེལ་ (having fortunate or glorious soldiers), and D: རྒྱ་ལོད་དམག་ལྷན་ (having brave soldiers).

³ For མཛེས་ U has: དུས་བདེ་བ, D: དུས་འདུག་ (bond of time).

⁴ For ཇེ་གཤེན་ (has: ཇེ་གཤེན་ (or ཇེ་གཤེན་ = a handsome woman); D: ཇེ་གཤེན་ (?).

⁵ For བདེ་བའི་ཉེར་སྤྱད་ U has: བདེ་བའི་ཉེར་སྤྱད་ and D: བདེ་བའི་ཉེར་སྤྱད་ (cheerful practice or sincere entertainment).

⁶ For མགོན་པོ་གསུམ་ U has: མགོན་པོ་གསུམ་ (completely conspicuous) and D has more correctly: གསུམ་ (new). གསུམ་ in U may be a mistake for གསུམ་.

⁷ In U there is no Tibetan equivalent for ཇེ་གཤེན་ which is rendered in D by: རྒྱ་ལོད་དམག་ལྷན་ (pursuit after or attachment for amusement).

རལ་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྒྲུ་སྒྲུ་མཐོ་དབྱང་བ་གདུན་གིང་དང་འདྲ་
དབྱང་རྒྱན་པོལ་བ་ཅན་།

ཁྱེད་ཀྱི་རིགས་གྲུབ་རིག་འཛིན་དབང་པོ་མ་ལ་ཡ་ཡི་མེ་དོག་ཆལ་དུ་
རང་དག་པ་འགྲོ་། 37 །

ནུ་མའི་ཐོན་འཁོར་དོ་ཤལ་གྱིས་བརྒྱན་མིག་དཀྱུས་རིང་པོ་ན་བའི་
ཁྱུང་ལ་ལ་འགྲན་ཅིང་།

¹ For བའི་རྒྱུ་ལྡན་ *C* and *D* have: དབྱང་ཅན་ (an ornament for the arm).

² For སྒྲུ་སྒྲུ་བ་ *C* has: རིག་པ་ཅན་ (causing to appear), and *D*: ལུ་ལོ་བ་ལྟེ་ (moving).

³ རིག་པ་རྒྱུ་ (six sciences) in *C* is probably a mistake for རིག་པ་རྒྱུ་བ་ (made perfect by sciences, corresponding to the original བཤུགས་ལྡན་པའི་རིག་པ་). *D* has more correctly: རིག་པ་ལྟོ་རྒྱུ་བ་ཐོབ་པ་ལྟོ་ (having attained perfection in sciences).

⁴ For མཐུ་ལྡན་ *C* has: མེ་ཉལ་ཆེན་དུ་ and *D*: མེ་ཉལ་རྒྱུད་ མེ་ཉལ་ཅན་ (park of flowers).

⁵ For བའི་ *C* has: རང་དག་པ་ལྟོ་ (goes at pleasure), and *D*: རང་དག་པ་རྒྱུར་ཏེ་ལྟོ་ (being transformed at pleasure .. goes).

⁶ For ལྡན་ (intermediate space) *D* reads: གསལ་ཆེན་ (beautiful gap, གསལ་ for གསལ་ ?); and *C* གསལ་ལྟོ་ (beautiful circle).

⁷ For བའི་ལྡན་ *C* has: བའི་ལྡན་ (adorned), and *D*: བའི་ལྡན་ (pressed hard).

For བའི་ལྡན་ both *C* and *D* have: དུང་ལྡན་པོ་ (long).

སྒྲ་མོ་ཡིད་འོང་མ་རྒྱ་ར་བ་དང་ལྷན་ཟེའབྲུགས་པའི་དྲིས་སྒྲིམ་
བྱང་བ་ཙན།

དྲིལ་ཆུང་སྒྲ་ཡིས་ཇེས་འབྲེལ་རབ་དུ་གསལ་བར་ཀྱང་གདུབ་⁶
ཡིད་འོང་སྒྲ་སྒྲན་སྒྲིགས་པར་བྱེད།

འདོད་པས་སྒྲིམ་དགའ་གཞིན་ལྷུ་ས་རྣམས་གྲགས་དང་བཅས་པར་ཁྱེད་
མགོན་ལྷན་པ་དོན་དུ་གཉིས་⁷ ॥ 26 ॥

ཇིང་བུའི་ནང་ལོགས་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲས་གསེར་གྱི་པདྨ་ལྷན་ཟེའབྲུག་
རོ་རྒྱུང་བ་ཙན།

¹ For དེབ་ཀྱི་ཡེ་མོ། *D* has : ལྷ་ཡེ་མོ།

² For འདོད་ *C* has : ཡོད་འོང་ (pleasing) and *D* : བཞུངས་པས་ (stretched or extended).

³ For ལྡན་པའི་ *C* has : དྲིལ་ཆུང་ (small bells) and *D* : རྒྱུང་པས་ (girdle).

⁴ For ལྡན་པའི་ *C* has : རྒྱུང་ལྷན་ (close connection) and *D* : ལྷན་ (the flow or stream).

⁵ For ལྡན་པའི་ *C* has : རྒྱུང་ལྷན་པས་ (very conspicuous or distinctly audible), and *D* : རྒྱུང་ལྷན་པས་ (very high).

⁶ For ལྡན་པའི་ *C* has : ལྡན་པས་ (?) but *D* more correctly : ལྡན་པས་ (foot-ring).

⁷ For ལྡན་པའི་ *C* has : ལྡན་པས་ལྡན་པས་, and *D* : ལྡན་པས་ལྡན་པས་ (make a request).

ནང་གི་བྱེད་པ་ཁྱོད་ལ་གཏད་པའི་བསྟན་ནམས་མཐུན་པ་རབ་འབར་
 ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་ཡིས།
 ག་བྱར་ཡེ་ལ་ཡི་གི་ཤུན་པ་ཨ་ཀ་ཅ་དང་ན་ལ་ད་ཕྱིའི་དྲི་ལྷན་ཅུ།
 འདྲོད་པའི་དྲིགས་པས་རབ་འབྱར་བྱད་མེད་ལྷ་སའི་སྤྱབས་སུ་བ་
 འོབས་འབྱེད་ལ་གནས་དལ་འབབ་པ་
 སྒྲན་མིན་ཅུ་ཡིས་ཟེར་མ་དང་ལྷན་ཅུ་ཅེ་མཛོས་མ་དག་དང་ལྷན་
 ཅིག་ཅེ་བར་འགྱུར། ॥ ३༤ ॥

¹ For ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ *C* has: ནང་གི་བྱེད་པ་ (*lit.* an inner doer or instrument, the internal sense-organ); *D*: ལེམས་རྒྱུང་ (mind).

² For བཅིངས་པ་ *C* has: ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་ (completely ripened).

³ For ལྷན་ *C* has: ཤུན་པ་ (bark), and *D*: མེན་ཅི་ (cinnamon).

⁴ For མར་མར་ *C* has: མ་ལ་ད་ and *D*: མཆོད་ལྷན་ (a pretty aromatic composite growing on the higher alps).

⁵ For ལྷན་ *C* has: མ་ལ་ལ་ (wave), and *D*: མ་ལྷན་ wave.

⁶ For བཅིངས་པ་ *C* has: ལྷན་པ་དལ་འབབ་པ་ (slowly flowing and taking rest); and *D* simply: དལ་འབབ་.

⁷ For མཆོད་ལྷན་ *C* has: མཆོད་ལྷན་ and *D*: ལྷན་ལྷན་.

⁸ For ལྷན་ལྷན་ *C* has: རྒྱུ་མ་དང་ལྷན་ (without ray of light).

⁹ For ལྷན་ལྷན་ *C* and *D* have: མཆོད་ལྷན་ (beautiful female ones).

ཚོག་མདའི་གཙོ་བོ་དུལ་བའི་ཁྱད་གྱིས་ཚོད་བན་དུང་བ་ནམས་ཀྱིས་

བཀའ་ལ་ཕྱག་བྱས་ཤིང་།

མཐོ་རིས་སྤང་དུ་ཆུ་ཡི་སྤྱང་ཆེན་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱན་གྱིས་སྤྱད་བའི་ལུས་

ཅན་ལ་ཞེན་དེ།

སྤྱལ་ལོང་རབ་ཀྱིས་ལུས་ཅན་བདེ་སོགས་ལག་བའི་ཐག་པ་ཁྱོགས་

ཀྱིས་ཀྱན་དུ་བསྐྱེལ་གྱུར་བ།

ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱན་རས་ཤོག་བས་དག་བྱས་ལག་བའི་དེ་ཆེ་ལྷན་བས་ཆུ་ཡི་

ས་སྤོང་བྱིད། ༥༩ །

¹ For ཀློག་མདའི་གཙོ་བོ་ཅེས་པ་ *C* has: ཚོག་མདའི་གཙོ་བོ་ (chief of those whose arrows are words); and *D*: ཐུ་ (chief of gods).

² For རྩེ་ལོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་སྤྱང་ཆེན་ཁྱོད་ཁྱོད་ *C* has: ཁྱོད་ཁྱོད་ཅན་ལུས་ སྤྱད་བའི་ལུས་ཅན་ལ་ཞེན་དེ, riding on (the celestial elephant) having a body decorated by ornaments making *khrol khrol* (ringing sounds).

³ For རྩེ་ལོ་ལྷ་མོ་ *C* has: སྤྱ་ལོང་རབ་ཅེས་ (hair standing fully erect); *D*: སྤྱ་ལོང་རབ་ཅེས་པའི་ (hair standing erect in an exceeding measure).

⁴ For རྩེ་ལོ་ *C* and *D*: བདེ་སོགས་ (?) ।

⁵ For རྩེ་ལོ་ *C* has: རྩེ་ལོ་ ।

⁶ For རྩེ་ལོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ *C* has: ལག་པ་རི་རི་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ (arm adorned with diamonds or precious stones) and *D*: ལག་པ་རི་རི་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ (Is ལག་པ་ for ལྷ་མོ་?) arm having diamonds hanging on or decorated with it.

གཙུག་གི་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛན་པའཕྱེགས་བདེ་པར་གཤེགས་པ་

ནམ་མཁའི་དཔལ་འབྱོར་གླ་བྱེ་ཅན་ ॥

ཉི་མ་འཆར་ཀ་⁸ཁྱེ་བ་ལྟ་བུར་རབ་གསལ་འོད་ཟེར་རྒྱས་པས་⁹འཛིག་

དེན་གསུམ་འགྲངས་ཤིང་།།

བདན་པར་⁶གཡས་བརྒྱད་⁷ཞབས་གཅིག་གིས་མཆན་⁸ཁྲ་⁹གྱིས་

ཚངས་དབང་པོ་ཁྱབ་འཇུག་རྣམས་དང་པའི་¹⁰ །

¹ *C* has : ଅକ୍ଷ (pressed) and *D* : ଭରା (filled).

² *D* has : འདྲ་མཁའ་ལྷན་གྱི་རྒྱུ།

^b For ବାଜ U has : ଉଠୁଅ and D : ଉଠୁଅ (rising).

* For *प्रोद्यत्* *C* has: *इयञ्जस्य* and *D*: *हेयञ्जस्य* (shining very much).

⁵ For पट्टर *C* has : शुभ्र (very bright).

⁶ For प्रौढ *U* has : सङ्गमर (firmly), and *D* : ऊङ्गमर (great).

¹ For आजीङ् G and D have : 'अथ' 'मङ्गल' (right leg stretched forth).

⁵ For *काम* *C* has : *अवक* (pressure), and *D* : *अप्रचयस* (the peculiar manner of stepping).

⁹ For *भर* *U* has : *भु* (burden) and *D* : *वर्ध* (for *वर्ध* ? weight or heaviness).

¹⁰ For विषमत् C has : ५५.५२ and D : २५५.५ ।

ཁྱིད་སྒྱུ་བསྟོམས་པ་སྒྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱིས་སྲིད་པའི་འཛིགས་པ་
གཞིན་པའི་སྒྲིད་དུ་འགྱུར། ༥༠ །

ཁྱི་བ་དང་བཅས་མཚན་ཆའི་འདྲ་ཟེར་རབ་འབར་ཕྱག་དབྱུག་ཆ་
ཡིས་ནས་སྐལ་འདོད་ཁྱིངས་དག་ཁྱབ། ༥༡ །

གཏུ་བྱའི་གཏོངས་ཅན་དག་གི་གཏོངས་ཀ་མི་ཟད་མི་འབྲེགས་
སྟོན་ལྟན་སྒྲིང་ནས་སྒྲིག་མཛེད་བཞད་། ༥༢ །

¹ *D* has : ཁྱི།

² *D* adds ལྟན་ཆེ before གཞིན་པ།

³ For བརྟེན་པ་ *C* has : བཞིན་ཆ (for མཚན་ཆ ? weapon), and *D* : ཕྱག་ཆ (implement).

⁴ For འབྲེགས་ *C* has : རབ་འབར་ (fully blazing), and *D* : འབྲེག་བ་ (connected with).

⁵ For འདྲ་ཟེར་ ལྟན་ *C* has : ཕྱག་དབྱུག་ཆ (hand which appears like a piece of stick or club), and *D* simply : ཕྱག་ཚོགས་ (an assemblage of hands).

⁶ For ལྟན་གྱི་ *C* has : གཏོངས་ཅན་ (possessing hood), and *D* : ལྟ་ (serpent).

⁷ *C* reads : ལྟ་།

⁸ For ལྟན་གྱི་ *C* reads མི་ཟད་ and *D* more correctly : མི་བཟད་པ་ (intolerable).

⁹ For ལྟན་ *C* has : བཞད་ and *D* : གད་མོ་ (laughter).

ཅང་དེའུ་བྲག་པོ་ཚླ་བས་ཆེར་བརྒྱངས་པའི་ཆོན་རོ་ལངས་ནྟམས་ནི་
བྲག་པོར་ཕྱག་རྩེ་བཞུགས་ཅིང་།

བག་མེད་ཀླགས་པས་ཅ་ཅོ་ཆེན་པོ་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པའི་བྲག་མོད་
ལ་ལ་དག་གིས་མཐོང་། ॥ ३७ ॥

ལ་ལས་བ་སྐྱ་རེ་རེ་ལས་བྱུང་ནས་མཁའ་ཁྱིལ་གནས་ས་དང་ས་འོག་
དག་ན་གནས་།

¹ For ཅང་མེད་ (' has : ཅང་པོ་ཚླ་བས་ཆེར་ (very violent and D simply : ཅང་པོ་།

² For བྲག་པོ་ (' has : བྲུངས་པ་ (beating), and D བྲུངས་པས་ནང་བསྟོད་ (production of vapour by beating).

³ For བྲག་ (' has : ཕྱག་རྩེ་ (a musical instrument) and D : གལ་མོད་སྒྲ་ཆེན་ (great sound produced by the palms of the hands).

⁴ For བྲག་ (= བྲག་པོ་) (' has : བྲག་མེད་ (careless), and D : བྲུངས་ཅིང་ (yawning, gaping):

⁵ For བྲག་པོ་ (' has : མཐོང་ and D : བྲུངས་།

⁶ For བྲག་པོ་འོག་ཀློང་ལས་ (' has : བྲུ་རེ་རེ་ལས་བྱུང་ (emerging from each hair of the body), and D : བྲུ་ལྗོངས་ (emerging from each hole of the hair of the body, that is, from each pore or passage of perspiration of the body). :

མཐོ་རིས་ལ་གནས་ཚངས་དབང་དྲག་བོ་ལ་སོགས་སེ་དང་མྱ་དང་

གྲུབ་པ་དྲི་ཟ་བྱ།

ཕྱོགས་ཚོགས་ཁྲབ་པའི་འོད་ཟེར་ལ་བཞུགས་བདེ་གཤེགས་བརྒྱ

ཟུག་སྤུལ་པ་མཐའ་ཡས་དགག་སྒྲི།

ངོ་མཚར་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཕྱག་འོས་བདན་གཤོ་བཞེད་པའི་

དངོས་བོ་སྤུལ་ངོ་བོར་རྩ། 23 །

¹ For མཐོ་རིས་ལ་གནས་པ་ (C has : མཐོ་རིས་ལ་གནས་པ་ and D : མཐོ་རིས་ལ་གནས་པ་ (dwelling in heaven).

² For མཐའ་ཡས་ (C and D have : མཐའ་ཡས་ (endless). མཐའ་ཡས་ in the original is evidently a mistake for མཐའ་ཡས་.

³ For བཟོད་པ་ (C has : བཟོད་པ་ (image), and D : བཟོད་པ་ (beautiful).

⁴ For བརྟེན་ (C has : བརྟེན་ (moveable). བརྟེན་ in the original is evidently a mistake for བརྟེན་.

⁵ For བསྟེན་ (C has : བསྟེན་ (constructed), and D : བསྟེན་ (remaining or existing).

⁶ For བཤེད་ (C and D have : བཤེད་ (thing or substance).

⁷ For བཤེད་པ་ (C and D have : བཤེད་པ་ (without exception or remainder).

⁸ For བཤེད་པ་ (C and D have : བཤེད་པ་ (essence, self).

ལ་ལས་ཀྱི་སྤྲུགས་ལི་ཁྲིའི་ཚོན་དང་¹ ཉི་ཞེན་² དམར་བ་ཉིད་ལྟར་³ འོན་.

དུ་དམར་བ་དང་⁴ ॥

དེ་བཞིན་གཞན་གྱིས་སྤྲུམ་ཞིང་འོད་ལྡན་⁵ མཐེན་སྤིང་⁶ རྩོམ་ཅགས་

བདགས་པའི་བྱེ་མ་ལྟར་སྟོད་དང་⁷ ॥

ལ་ལས་འོ་མའི་ཀྱི་མཚོ་བསྐབས་པའི་འོད་ལྟར་⁸ ཆེས་ལྡག་དཀར་

དང་གསེར་འོད་ལྟ་བུ་སྟེ། ॥

ཁྲིད་སྤྲུ་སྤྲོ་ཚོགས་⁹ ང་བོ་ཉེ་བར་བཞག་པ་¹⁰ དང་འབྲེལ་དབྱེ་བས་ཐ་

དང་འཁུ་བཞིན་ནོ། ॥ ༣༣ ॥

¹ *U* has: དང་ (and), and *D*: འདྲ་ (like).

² For ལམ་ལམ་ *U* has: ཉི་ཞེན་ (charioteer of the sun), and *D*: ཉི་མ་གཞོན་ནུ་ (the sun-youth).

³ *D* has: ཆེས་དམར་ལྟ་བུ་ ॥

⁴ *D* omits ཉི་མ་ ॥

⁵ *D* has: དམར་བར་ལྡན་པ་ ॥

⁶ For མཐེན་ *U* has: ལྷ་མཚོ་འོད་ལྡན་ (oily and luminous), but *D* literally: དཔལ་ལྡན་ (glorious).

⁷ For མཐེན་མཐེན་ *U* has: མཐེན་མཐེན་ (the high blue thing), and *D*: མཐེན་མཐེན་ ॥

⁸ For ལྡག་དཀར་ *U* has: ལྡག་དཀར་པའི་འོད་ལྟར་ (?) and *D* more literally: དཔལ་ལྡན་དང་ཞོ་བལ་ (stirred-up milk).

⁹ For བཞག་ *U* and *D* have: ལྷ་ཚོགས་ (of all sorts).

¹⁰ For འཁུ་ *U* and *D*: ཉི་མར་བཞག་པ་ (lit. to make use of, that is, application or imposition).

ཀུན་མཁྱེན་ཡི་ཤེས་སྒྲིན་སེམས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གསལ་བྱས་དེ་ཉིད་^१

དག་གི་དཔང་བཞིལ་བྱ།

ཀུན་རིག་ཉིད་དམ་དེ་ཡི་སྤྲུལ་གྱིས་བྱིང་གྱི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་གྱི་གྲངས་

ནི་སངོན་སྤྲུལ་མཁྱེན།

བདག་འདྲ་གཏོར་མ་སྟོན་པ་སྒྲིགས་པ་ན་བྱར་ཁ་གདངས་ཀྱ་ཙེ་

བར་འདོན་པ་གང་།

¹ For བཟང་ཅིང་ *C* has : མཐའ་ཤལ་ (enlightened or made distinct), and *D* : འཕྲ་ཏུ་མཐའ་བ་ཡི་ (made very distinct).^{*}

² For འཇུག་ *C* and *D* have : དེ་ཉིད་ (that-ness, essence or truth).

³ For མཁྱེན་གྱི་ *C* has : དཔང་ (witness) and *D* : དཔང་ (?)

⁴ For བཟོ་བྱ་བྱ་ *C* has : བྱ་རྟོག་པོ་ (the Omniscient One himself) and *D* : རྟོག་པོ་འདྲ་པོ་འདྲོག་པ་དངོས་ (the real Omniscient One).

⁵ For མཁྱེན་པ་ *C* has : མངོན་ལུས་ (by one's own personal experience).

⁶ For བཟོ་བྱ་བྱ་ *C* has : བཟོ་བྱ་མ་སྟོན་པ་ (that which enjoys strewing-oblations, that is, a crow) and *D* : བཟོ་བྱ་ (a crow).

དེ་ནི་མི་བཟད་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་བས་ཅན་བསྐྱེད་སེམས་ཀྱི་ཚུན་པ་
གཞན་གང་དག་གི་ཚུ། ॥ २८ ॥

བདག་གི་ཞུ་བ་གང་ལགས་དེ་ནི་ནངས་ཀྱིས་དང་པོར་བྱེད་ཀྱིས་བྱེད་
པར་དུ་སྤྱོད་ཏེ།

འོན་ཀྱང་སྤྱུག་པར་དེ་བཞིན་དུ་བའི་སྤྱུག་ཕྱིན་མི་མཁས་པ་དག་
རང་སེམས་ཚིམ་པའི་ཚུ།

དོན་ཤེས་ཟིན་ཡང་གཉིན་འདུན་བྱམས་པའི་མདུན་དུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་
ལྷན་པས་ཚིག་གིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི།

¹ For བཟད *C* has: བཟད་བས (by affliction), and *D*: མིས་མད་དག་ཅིས (by plague or epidemic).

² For ལྟུང་བ *C* has: ལྟུང་པ (decline, fall or calamity), and *D*: ལྟུང (string or cord?).

³ For ལྟུང་བའི་ཚུ *C* has: ལྟུང་བའི་ཚུ་ལྟུང་བའི་ཚུ and *D*: ལྟུང་བའི་ཚུ་ལྟུང་བའི་ཚུ། ལྟུང་བའི་ཚུ་ལྟུང་བའི་ཚུ། in the original is a mistake for ལྟུང་བའི་ཚུ།

⁴ *C* has: ལྟུང་བའི་ཚུ and *D*: ལྟུང་བའི་ཚུ (intrinsically).

⁵ For ལྟུང་བའི་ཚུ་ལྟུང་བའི་ཚུ *C* has: ལྟུང་བའི་ཚུ་ལྟུང་བའི་ཚུ (more than that speech), and *D*: ལྟུང་བའི་ཚུ་ལྟུང་བའི་ཚུ། *C* and *D* have ལྟུང་བའི་ཚུ། The original reading was therefore ལྟུང་བའི་ཚུ and not ལྟུང་བའི་ཚུ།

⁶ For ལྟུང་བའི་ཚུ *C* has: ལྟུང་བའི་ཚུ (act of accomplishing), and *D*: ལྟུང་བའི་ཚུ (manner).

⁷ For ལྟུང་བའི་ཚུ *C* has: ལྟུང་བའི་ཚུ and *D*: ལྟུང་བའི་ཚུ (kinsman or friend). The reading ལྟུང་བའི་ཚུ is to be preferred.

དུག་བཞིན་སྤྱགས་པར་གྱུར་ན་སྤྱིང་ཡང་སེང་ཞེས་བྱེད་ཅིང་ནམ་པར་
གནས་པར་ཚོར་བ་བཞིན། ༡༥ ॥

དག་ལེགས་ཀྱན་དགའི་ཀྱ་སེར་རྒྱ་བའི་ཆ་ཤས་གསལ་ས་བསིལ་
བའི་གཟིགས་པར་སྤྱལ་དུ་གསོལ། ॥

ཡེ་ཤེས་ཉར་བསྟན་དག་གིས་ཀྱས་པར་མཛད་ཅིག་ཕྱགས་རྗེས་སྤྱིག་
ལྷན་ནང་གི་ཐུན་པ་སོལ། ॥

¹ For ལྷ་ལྷ་ལྷ། C has : རྩམ་པར་གནས་པར་ (complete position or rest), and D : ཞིང་དུ་འཁྱུར་ནས་ཆུང་མར་གནས་ (from the state of change dwells in that of rest in the self).

² For བཀའ་ཁྲི་ལྷ་ལྷ་ལྷ། C has : རྒྱ་བའི་ཆ་ཤས་གསལ་པོ་ and D : རྒྱ་བའི་ཆ་ཤས་གསལ་མ་ (a conspicuous digit of the moon). The suffix མ་ is to be preferred as the original is in the feminine gender.

³ For ལྷ་ལྷ་ལྷ། རེ་ཞིང་དུ་ཞིང་། C has : བསྟོད་པའི་གཟིགས་པར་སྤྱལ་
དུ་གསོལ་ (please to grant me your cool sight); and
D : རྩམ་པར་ཆུང་མར་ཞིང་པའི་གཟིགས་ (grant me your gratifying
sight).

⁴ For ལྷ་ལྷ་ལྷ། C has : ཐུན་པ་རྩམ་པར་ (O one pos-
sessing thick mercy), and D : ཐུན་པ་རྩམ་པར་ཆུང་མར་ (O one
possessing mercy in an exceeding measure).

བསོད་ནམས་བགྲ་གིས་འདོད་པའི་འབྲས་བྱ་(དངར་བ་)རོ་སྤང་
 གྲོལ་བའི་བར་དུ་སྤྲངས་བྱ་བ་॥
 བཀ་ཐོབ་དེ་ཡིས་འཛིག་རྟོན་འདི་ནི་འཕགས་པ་འཛིག་རྟོན་དབང་
 རྒྱལ་ཞབས་མཐིམ་བགྲ་གིས་ཀྱི།
 བདེ་ལགས་དྭགས་ཅན་བདེ་གཤེགས་སྤྲས་པོའི་ས་གཞི་བདེ་བ་ཙན་
 ཞེས་བྱ་དེ་སྤར་བཞུགས་ཤོག། ༢༥ ॥

¹ For ཐུགས་འཛིན་པའི་བཞུགས་པ་ (' and D have: བསོད་ནམས་འདོད་པ་ (lucky or blessed desire).

² The second line in verse 37 in C is too short by two syllables: D adds དངར་བ་ meaning "sweet" corresponding to the original མཐུར་ after འབྲས་བྱ་ to complete the line.

³ For བསོད་ནམས་བགྲ་ (' has: ཐོབ་པའི་བར་དུ་ (in the interval of deliverance) and D: མ་ཐོབ་པར་དུ་ (until deliverance).

⁴ For ཐོབ་པའི་བར་དུ་ (' has: སྤྲངས་བྱ་བ་ (to be practised or experienced) and D: རྟོན་པའི་བར་དུ་ (enjoyable).

⁵ For བྱ་བ་ C and D: བཀ་.

⁶ For བསོད་ནམས་བཞུགས་པ་ (' and D: བསོད་ནམས་བྱ་བ་དེ་ཡིས་འཛིག་རྟོན་ (marked with the blessed svastika or lucky configuration).

⁷ For བསོད་ནམས་ C has: ལ་གཞི་ (ground or estate), and D: ཐོབ་ཆེན་ (city).

⁸ For བསོད་ནམས་ C and D: ཐུགས་ (quickly).

Another Tibetan version of
Sragdharastotra.

ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ་ །

གྱ་གར་སྐད་དུ། ཡུའུ་རུ་སྐག་རུ་རུ་མོ་ཨ། བོད་སྐད་དུ།
འཕགས་མ་སྟོལ་མའི་མེད་ག་ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ་།

སྐར་ཤར་ཉི་མ་སྒྲང་བ་དམར།།

ལྷ་མཆོག་སྟེ་གཙུག་ལོར་བྱ་དམར།།

དེ་འབྱར་ཁ་དོག་དེ་ལ་ནི།།

ཚོས་སར་གྲིས་ནི་བསྐྱས་པ་འདྲ།།

འཕགས་མ་བྱེད་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ།།

གུས་པའི་ཐལ་མོ་དབྱ་བྱན་གྲིས།།

དེ་མཛེས་མགོ་ཡིས་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

ཉིས་བྱང་དུས་སུ་སྐབས་ས་མ།།

དེ་ནི་སྟོལ་མ་བྱེད་ཡིན་ནོ།།

བསྟོད་སར་མེད་ག་ཐེང་བ་འདིས།།

མཚོད་ལ་བདག་གིས་ཕྱག་འཚལ་ལོ།། ༡ །

བཀའ་མི་ནུས་པའི་སྤྱལ་བསྐྱེད་མེ།
 དེ་ལ་དྲག་དུ་ལུས་སྤྱུང་བཞུགས།
 སྐལ་བ་མ་ལྷན་འགྲོས་གང་།
 མོངས་པ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ།
 དེ་ལྟར་དྲག་དུ་སྤྱུས་ནས་ནི།
 རོན་མེད་བདག་ནི་སྟོབས་རྩེང་སོང་།
 མཁའ་ལ་ཉི་རྒྱུད་པལ་ལྷན་གྲགས།
 དེ་ནི་གཞན་གྱི་སྤྱོད་བཅོས།
 དེ་ཐོས་ལོང་བའི་སྟོན་པ་ལྟར།
 མཐོང་དེན་འདོད་ཀྱང་གཞན་ཁྲིད་མེད།
 སྤྱིག་པ་འཛོམས་མ་ཁྲིད་ལ་ནི།
 བདག་ནི་སྤྱབས་མཐོང་འདོད་ལགས་སོ། ༡ །
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟོལ་བའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་སྦྱང་ཇི་མི་མཛད་དམ།
 མ་ལུས་པར་ནི་སྦྱང་ཇི་མཛད།
 དེ་ཁོངས་བདག་ལྟ་ཡོད་གྱུར་ན།
 ཁོང་ལ་སྦྱང་ཇི་མཛད་པ་བཞིན།
 བདག་ལ་དེ་བཞིན་མཛད་འཚལ་ལོ།
 བས་པ་མེད་པས་མི་མཛད་དམ།

ཁྱིལ་བཞིན་ནུས་ལ་གཉིས་པ་མེད།
 འགོ་བ་ནས་ས་ཀྱི་སྒྲིག་ཐུན་པ།
 དེ་འཛོམས་པ་ལ་ཉི་མ་འདྲ།
 དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྤྲུག་པ་བདག།
 མི་དགེའམ་ནི་མ་ཚོག་པས།
 ངན་ལས་བྱས་པས་བདག་ནི་འགྱེད། ༣ །

སྐལ་ངན་བདག་ལ་སྐལ་བ་མེད།
 ཉི་མ་ཤར་ཡང་ཐུན་པ་གནག།
 ལ་རྒྱའི་ཚུ་ནི་ཤིན་དུ་བསིལ།
 དེ་ཕྱིར་འགྲམ་དུ་བསྐྱེད་ཀྱང་ནི།
 སྐྱེས་ཡང་བདུང་གྱུ་མ་རྩེད་དོ།
 དེ་ན་ཆེན་སྒྲ་ཚོགས་ཡོད་པའི་གླིང་།
 ཁོར་ནས་ས་ཀྱིས་གང་ཁང་བལ།
 དེར་འདུག་ཀྱང་ནི་བདག་ཐོངས་བས།
 བཅོམ་ཐུན་འདས་མ་ཁྱིལ་ལ་ནི།
 མགོན་འདོད་ཀྱང་ནི་སགོན་མེད་བདག།
 འཛིག་དེན་ཀུན་གྱི་ཡུམ་གཅིག་མ། ༤ །

མ་ལ་དྲག་དུ་བྱས་ནས་ནི།
 ལྷུ་མའི་དོན་དུ་བྱ་སྟོང་ན།
 དེ་ལ་མ་ཡང་སྟོ་བར་འགྱར།
 མི་རྩེད་ཉིན་རེ་སྟོང་གྱར་ན།
 ས་ཡང་བྱ་ལ་སྟོ་བར་བྱེད།
 འཛིག་དྲིན་གསུམ་གྱི་བསྐྱངས་ཀྱང་ནི།
 ཁྱིད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གང་བར་བྱས།
 དཔག་བསམ་གྱིང་གི་ཡལ་ག་མཆོག།
 དེ་ནི་སྟོལ་མ་ཁྱིད་ཡིན་ནོ།
 ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་བྱས་པ།
 སྟོན་པ་ཁྱིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བྱས། ༥ །
 ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་སེ་དེས་ནི།
 བདག་གི་ལྷས་འདི་དྲག་དུ་ཆོག།
 ས་འོག་སྤྱུག་བསྐྱེལ་དེ་ལ་ནི།
 བདག་གི་ལྷས་འདི་ལྷུ་ཙམ་ན།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ནི།
 དྲག་པོ་འཕེལ་བར་གྱུར་ཙམ་ན།
 ཁྱིད་ཀྱི་དམ་བཅས་ཞལ་བཞེས་པ།
 བདག་གི་སྟེང་དུ་གྱུབ་པར་མཛོད།

རྒྱུ་མ་སངས་ཀྱིས་པའི་སྟོན་ལས་ནི།
 བདག་གི་སེམས་ལ་ཤར་བའི་དུས།
 སྟོལ་མ་པན་འདོགས་མཛད་པར་ཞུ། ༩ ॥
 ལག་བསྐྱེད་བསྟོན་པའི་ཚིག་བཛྲོད་ཅིང་།
 དོན་དུ་དག་པོ་བྱས་པའི་ས །
 གནས་ལ་ཉུས་ཀྱང་དོན་འགྲུབ་པོ །
 ཁྱིལ་ལ་བདག་གིས་ཞུས །
 ཀྱི་མ་སྟོལ་མ་ཁྱིལ་གྱིས་ནི །
 བདག་སྤང་པར་ནི་མི་གཤེ །
 ཁྱིལ་གྱི་སྟོན་གྱིས་གཞིགས་ཅས །
 རང་འདོད་ཐམས་ཅད་རྟེན་པར་འགྱུར །
 མི་བདེ་མི་བཟོད་སྟུག་བསྟུལ་ནི །
 ཡང་འགྱུར་དོགས་ནི་མི་འགྱུར་ངོ ། ༡༠ ॥
 བདག་ནི་སྟོན་ཅན་ཡིན་གྱུར་ན །
 དད་པ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་ནས་ནི །
 ཁྱིལ་ལ་དད་པ་སྟེ་མི་གཤེ །
 སིང་ཐོས་པ་འམ་དཔྱད་པ་ཡིས །
 ཁྱིལ་གྱི་སྟོན་པ་དབང་མེད་འཕྱོག །
 བདག་དོན་ཁྱིལ་གྱི་སྤངས་པ་དེ །

བདེན་པར་བདག་ལ་གསུང་བར་ཞུ། ॥
 ཁྱིམ་ནི་བདེན་པར་གསུང་ལྡན་མ། ॥
 སྤྱིང་ཆེ་ཆེ་བའི་སྤྲོད་པ་ཡིས། ॥
 ཅན་པ་མ་གཤིས་བར་དུ་ནི། ॥
 སྤྲོད་པུས་པན་འདོད་ཆེ་བུ་བྱེད། ॥ ༥ ॥
 སྤྱི་མ་སེར་སྤྱིང་བྱུང་སོགས། ॥
 འན་པ་དེ་ནམས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ནས། ॥
 རེ་མོས་ཁྱིམ་བས་དལ་སྤྲོད་མེད། ॥
 བཀྲས་པའི་སྤྱི་ཞོར་རྒྱ་མོ་བཞིན། ॥
 སྤྲོད་ཅིག་དལ་བ་མེད་པས་ནི། ॥
 སྤྱི་ལ་མའི་ཞབས་ཀྱི་བདུ་ལ། ॥
 བདག་གིས་མཆོད་སྤྲོད་མ་ཆེད་དོ། ॥
 དེས་ནི་ཡི་གེ་དུ་ཆོག་འདོན། ॥
 དེ་བདེན་པས་ནི་པན་འདོགས་རེ། ॥ ༦ ॥
 དུས་མཐའ་རྒྱུང་གི་གཡས་སུ་འབྱེད། ॥
 དེས་ནི་གཙུགས་པའི་ཆུ་རྒྱུས་འབྱུང་། ॥
 བཤེ་ཞིང་འབྱུང་བའི་རོལ་བས་འབྱུག། ॥
 དེ་བྱུང་དབང་རྒྱུས་འབྱུག་དུ་ནི། ॥
 བཤེ་བས་པས་སྤྱི་བྱགས་སྤྱི་མཐའ་ཅན། ॥

འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་མཚོ་དེ་ལས་ནི །
 བྱ་ཆག་ནལ་པའི་སྐབས་དེ་ལ །
 མྱིང་ཇི་ཏུ་སྐད་དྲག་པོ་བཞོན །
 སྐད་ཅིག་དྲན་མེད་བཅས་པོར་བྱར །
 ལྷ་མོ་ཁྱོད་ལ་བསྟོད་པ་ཡིས །
 བདེ་བར་ཀྱ་མཚོ་པར་བསྐྱལ་ལོ ། ༡༠ །
 སྤྱིན་ནག་སྟོར་ཞིང་དུ་བའི་ནང་ །
 དེ་ལ་མེ་ལྷག་ཅན་གྱི་མེ །
 སེ་ལྷེ་ཆེར་འབར་ཁྱིམ་དུ་ནི །
 དལ་ནས་སལ་དུ་ཉལ་བའི་སེས །
 ཁྱེད་ལ་རབ་བདུད་ཐལ་མོ་སྤྱར །
 སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གྲོག་བྱང་ནས །
 བྱར་བར་སྤྱིན་ཆར་གྱིས་ནི་བསྟོར ། ༡༡ །
 སྤྱི་བྱེད་སྤྱང་ཆེན་འབྲས་གཉིས་ལ །
 འཛིག་པའི་ཆུ་ལ་རེག་ནས་ནི །
 བྱང་བའི་ཐེང་བ་བཞིན་དུ་ཐལ །
 དེ་ནས་ས་ཀྱིས་ནི་རྒྱ་སྤྱོད་ལས །
 སྤྱི་དེ་ཐོས་ནས་ཞེ་སྤྱད་ལས །
 སྤྱང་ཆེན་འབྲས་དུ་བྱང་མཚོ་ནས །

ཁྲོས་ནས་མཆེ་བས་མི་བདག་ནས ॥
 འོད་ལི་ལ་ནི་བསྐྱད་པ་བཞིན ॥
 ཁྲིད་བྱ་ཙམ་གྱིས་འཆི་བ་བཞེས། ॥
 ཡར་ལོག་བཀལ་ནས་རིན་ཆེན་རྟེན ॥
 དེ་སྟོང་མཁར་དུ་བསྐྱད་དུ་ཕྱིན ॥ ༡༢ ॥
 མི་མེད་སྟོང་པ་ནགས་གསེབ་དུ ॥
 ཤིན་དུ་རྩོམ་པའི་མཚོན་རྣམས་ཀྱིས ॥
 བརྒྱབ་ནས་ཡོད་པ་མི་རོའི་མགོ ॥
 དེ་ཤུ་ལ་ལ་གསལ་དེ་རོ་མང་ ॥
 དེ་འདྲ་ནགས་གསེབ་ཕྱིན་ཙམ་ན ॥
 རལ་གྱི་བྱ་བ་དང་གཟུང་ནས་ནི ॥
 མདའ་གཞུ་བཀའ་ནས་བྱང་བ་རྣམས ॥
 ཟུར་མིག་ལྟ་ཞིང་ཁྲོས་ནས་བྱང་ ॥
 གོལ་ནས་བཞེས་དུ་བྱང་ཙམ་ན ॥
 ཁྲིད་བསམས་སྟོལ་མེད་རྩུ་གསུ་བྱིས ॥
 ཁྲིད་མིང་གསེལ་པོར་བྱིས་མ་ཐག ॥
 དཔལ་ལྷན་ཁྲིམ་དུ་བསྟན་ཕྱིན་ནོ ॥ ༡༣ ॥
 ཀྱང་པ་སོར་མོ་རབ་རྩོབས ॥
 རོ་རྩེ་ལྟ་བུས་རབ་དུ་བཞོས ॥

མྱོ་བྱེད་ཐུང་ཆེན་སྟོན་ཐུང་ ॥
 འཛིགས་བྱེད་སྟོན་ཐུང་ཙམ་ན ॥
 བྱེད་པོས་བསྟོན་པ་བཟོད་པ་ཡིས ॥
 བྱེད་ནས་སྟོན་ལོག་ནས་ཐམ ॥ ༡༥ ॥
 ཏུ་བ་འཁྲུལ་བ་འཛིགས་པའི་གཟུགས ॥
 འཛིགས་བྱེད་གཏོངས་བྱེད་ཀྱི་དུ་འབར ॥
 ཏུ་བ་བྱེད་ཐུང་ཁ་གཏོངས་པ ॥
 རྩེ་ཆེན་ཐོན་པ་སྟུལ་ཐོབ ॥
 ག་ཀྱི་ཆེན་ནགས་པས་བསྟོན་པའི་སི ॥
 རྩེ་ག་པའི་དབང་གིས་དེ་ཆར་བྱུང་ ॥
 དེ་དུས་བྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟུགས ॥
 བྱས་པར་དད་པར་བྱེད་པ་བྱས ॥
 སྟུལ་དེ་ཙམ་དུ་བྱེད་པར་བྱུང་ ॥
 སེ་དོག་མཆོད་པའི་སི་ཤེས་ཐོབ ॥ ༡༦ ॥
 དཔོན་གྱིས་སིག་མཆོས་མགུལ་དོགས་ཀྱིས ॥
 དེས་བྱེད་དམག་དཔོན་རིམ་པ་ཡིས ॥
 ཐག་པས་བསྟོན་ནས་སྟུགས་དུད ॥
 ཏུ་བ་མོས་བཀལ་ནས་བྱེད་ཙམ་ན ॥
 ཁོལ་བའི་དེ་ནི་ན་ཚ་ཆེ ॥

ཅ་ཅོསྟེ་བ་གཏོང་འདོད་ནས །
 ཉེ་བ་གཉིན་ནམས་ཀྱིས་ནི་བོར །
 རྟོགས་ནས་སྒོམ་ནས་མཆུ་སྐྱམས་པ །
 སྟུག་བསྐལ་མཐའ་མེད་བྱང་ཅམ་ན །
 བཀང་གིས་སྒྲོལ་མའི་ཞབས་ལ་སྦྱབས །
 སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གྲོལ་ནས་ཐར ། ༡༩ །
 སྦྱོ་མ་བྱས་པའི་གཞུགས་མི་ལོགས །
 མི་རོའི་རྒྱ་མ་བྱས་པ་དེས །
 ཕྱིང་བ་མང་བས་སྒྲེལ་བཅགས །
 སྟུས་ཀྱང་དགག་དུ་མི་ནས་པ །
 དེ་བྱང་དུས་སྟུ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱབས །
 དེ་བཞིན་ཅམ་གྱིས་ཐྲིག་པ་དག །
 སྟིན་པའི་དུན་པ་མེད་ཅམ་ན །
 དེ་ནམས་ཀྱིས་ནི་སྤང་བར་བྱེད ། ༢༠ །
 འབྲུག་བྱང་བ་ཡི་སྟིན་གྱི་གཞུགས །
 ང་རྒྱལ་འཛིགས་པ་རྩང་པོ་གསུམ །
 དེས་ནི་སྟན་པ་གནག་པ་ལ །
 སྟོག་བཞིན་མཚན་ཆ་སྤང་བ་ཡིས །
 མཐའ་ཡི་ཆར་བ་བྱང་ཅམ་ན །

འཕམ་པའི་དུས་སུ་བསྐྱོར་ནས་བཀའ། ॥
 ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་ངག་རྣམས་ཀྱིས། ॥
 ཁྱོ་ཞིང་བདེག་དུ་བྱང་ཙམ་ན། ॥
 སྟོལ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྟོབས་བྱིན་པས། ॥
 དཔའ་བོ་གཅིག་གིས་དེ་རྣམས་བཅོམ། ॥
 རས་རིས་རྣམས་ནི་རང་དབང་བས། ॥ ༡༥ ॥

སྟོག་པས་གང་བ་མཛོ་པོ་འེ་གཟུགས། ॥
 ལུས་པོ་སྦངས་ནས་རྣག་དང་ཁྲག། ॥
 ཅུ་སེར་དེ་རྣམས་འཛག་པ་ནི། ॥
 ཙ་ཤ་སྟགས་པ་ཕྱག་པ་ནས། ॥
 འབྲུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཟོས་པ་ན། ॥
 སྟོལ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཞབས་བརྟེན་ནས། ॥
 ཉག་དུ་ཁྱེད་ལ་སོས་གས་བས། ॥
 མོས་གས་དེ་རང་སྟོན་དུ་གུར། ॥
 གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལུས་གུར་ནས། ॥
 བདྲ་དཀར་པོ་རྒྱས་པའི་སྟུན། ॥
 དེས་ནི་གཟུགས་བརྗང་ལུས་ཐོབ་པོ། ॥ ༡༦ ॥
 སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དེ་ལ། ॥
 ར་བ་སྟོན་དུ་མ་བྱང་བས། ॥

ཐོས་པའི་ནོར་ནི་ཐོངས་པར་གྱུར །
 བཤེས་གཉེན་གསེབ་དུ་སྐྱབས་པ་དེ །
 ཁྱོད་ལ་མོས་གསུམ་བསྟོད་འགྲིས་པས །
 གསུང་ལྡན་སང་ཁྱིའཕོག་པར་བྱེད །
 དེ་འཕྱོགས་པ་ཡང་ཀྱལ་པོའི་མདུན །
 བྱུ་ཆ་སྒྲ་ཚོགས་བདགས་ནས་ནི །
 གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་སང་ཁྱི་སྟོད ། ༤༠ །
 ས་ལ་ཉལ་བས་རྒྱལ་མས་ཁེངས །
 ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་དུ་བར་གྱུར །
 དུག་པོ་གོས་ཀྱི་ལུས་ས་བྱབ །
 ཉག་དུ་ཤིག་དང་སྟོམ་གསོད །
 གཞན་གྱི་མདུན་དུ་ཐོར་གོག་འཛིན །
 ཉག་དུ་སྟོངས་མོ་བྱེད་པ་དེ །
 སྟོམ་ས་ཁྱིའལ་སྐྱབས་ཙམ་ན །
 དེས་པར་མཛེས་མ་ཚོད་པས་ནི །
 ར་ཡབ་མཛེས་པས་གཡབ་པར་བྱེད །
 སྟོབས་ཆེན་ཁྲིང་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས །
 བདག་པོར་གྱུར་ནས་གདུགས་གཅིག་པ །
 རས་རིས་ཙམ་གྱིས་ཀྱལ་པོར་གྱུར ། ༤༡ །

གཞན་གཡོག་ལས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ ॥

ཚོང་དང་ཐབས་ཀྱིས་ནོར་ཚལ་བ་ ॥

ཚོ་སྡེ་ས་ཡིས་དག་བའི་ནོར་ ॥

ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ནོར་མེད་པ་ ॥

སྤུ་ལ་བསྐྱངས་ཀྱང་ཆེད་བ་མེད་ ॥

ཀྱེ་ས་ཁྱེད་ལ་བསྐྱངས་ཙམ་ན་ ॥

ས་གསེབ་དུ་ནི་ནོར་ཆེད་ནས་ ॥

མི་དེ་ཕྱག་བོར་བྱར་བར་བྱང་ ॥ ༥༩ ॥

འཚོ་བ་མེད་པས་ངོ་ཚ་རེ་ ॥

གོས་མེད་པས་ནི་རྩང་པས་བཞུལ་ ॥

ཐོངས་པ་ཡིན་པས་གཉིས་གྲིས་བོར་ ॥

རྩར་དགོས་ས་ནོན་ས་ཐག་རིངས་སུ་ ॥

ཀྱེ་ས་སྒྲོལ་ས་ཁྱེད་ལ་ནི་ ॥

རང་གི་སྤྱུག་བསྐྱལ་བསྟན་ཅས་ན་ ॥

དྲ་ནམས་རྒྱིག་པ་ས་ལ་བཞོེ་ ॥

དེ་བཞོས་ས་ཡང་ཁྲིས་བསྐྱོར་ནས་ ॥

རང་ཡིད་འོང་བ་གྲིལ་བོའི་ཁབ་ ॥

ཁྲིས་དེར་གཉིད་ནི་ལོག་པ་ལས་ ॥

མཛེས་མ་རྣམས་ཀྱི་ལག་བརྒྱན་གྲགས།
 དེས་ནི་གཉིད་ལོག་སད་པ་རྟེན། ॥ ༣༢ ॥
 ཕྱོགས་བཅུར་གྱུར་པའི་འཁོར་ལོ་ནི།
 ཤིན་དུ་འོད་ཟེར་ལྡན་པ་དག།
 མཚན་ཉིད་ལྡན་པའི་བྱད་མེད་དང་།
 མཆེ་བ་དུག་ཡིད་གྲང་པོ་ཆེ།
 མ་བྱའི་སྒྲིལ་ཁ་དོག་ལྡན།
 དེ་ལྟར་སྒྲིལ་བ་དུ་བཟངས་དང་།
 རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཉི་མའི་འོད།
 རྒྱུ་མེད་པའི་གཏོར་གྱིས་བཀང་།
 དམག་གི་དཔའ་བོ་མང་བ་དང་།
 སྒྲོལ་མ་ཁྲིད་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱུ་གྱིས།
 འཁོར་ལོས་སྒྱུར་པའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར། ॥ ༣༣ ॥
 མ་ལ་ཡ་ཡི་ལྷ་མ་ར་བྱ།
 རོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་དོ།
 དེ་ལ་ཅན་དན་ལ་སོགས་བསྐྱས།
 ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱང་འཛོགས་བྱས།
 འགྲོན་སར་མཆོད་པ་བྱས་པ་བཞིན།
 ཤིན་དུ་ཆགས་ནས་ཅེད་མོ་བཅེས།

སྟོལ་མ་བྱིད་ཀྱི་རིག་པ་གུབ །
 རིག་པ་འཛོལ་བའི་ལྷ་དབང་པོའི །
 རལ་གྱི་འོད་ཟེར་ལྡང་གསལ་ནི །
 ལག་བཟང་དེ་ལ་པོག་པ་དེ །
 ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསོར་བྱེད་བ །
 གཟུགས་བཟང་ལྷ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར ། ༡༥ །
 ཟུ་དྲིག་ཐུང་བས་མཛོས་པར་བཏགས །
 དེ་བཏགས་ནུ་མའི་བར་དུ་བྱུང་ །
 རྣ་བར་ཨ་དལ་བཏགས་པ་དེ །
 མིག་དང་གང་ཟག་འབྲས་པ་འདྲ །
 ཐོར་ཚུགས་མཐར་པ་བཏགས །
 དྲི་ཞིས་བྱང་བས་པོར་ས་ནུ །
 རྟེན་པར་གཡེར་ཁ་མཛོས་པར་བཏགས །
 ཞབས་གཉིས་ལེགས་པ་དེ་ལ་ནི །
 སིལ་སིལ་སྒྲ་དང་གཡེར་ཁ་བཏགས །
 སྟོལ་མ་བྱིད་ལ་བསྐྱབས་ཙམ་ན །
 འདོད་པའི་ལྷ་ལ་དགའ་བ་ཙམ །
 དེ་ཕྱད་ལྷ་མོ་བསྟེན་བྱུང་བྱེད ། ༡༦ །

རྫོང་འགལ་འིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བསྟོར །

གསེར་གྱི་བརྒྱ་དེ་ལ་ནི །

གེ་སར་རྩོུ་ཐུ་པ་ལས་འབར །

པ་ར་ཐུ་ཏའི་ཤིང་དེ་ནི །

ཐུང་ཟད་བཀུག་པ་དྲི་ཞིས་དམར །

དེས་ན་ཐུ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད །

ཏམ་བྱ་ར་དང་ར་ལ་སོགས །

ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱབས །

སྒྲོལ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་གྱིས །

ལྷ་ཡི་ལྷས་རར་ཡུན་རིང་ས་རྩེས །

བདེ་བ་ཤིན་དུ་ཉམས་སུ་སྤོང་ ། ༥༧ །

གཤུར་དང་ནི་ཀ་ཀོ་ལ །

ཨ་ཀ་ཅ་དང་སྒྲོལ་དང་དྲི །

དེ་རྣམས་བཏགས་ནས་ཐུར་བསྐྱེས་པས །

དྲི་ཞིས་ཐུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྟེན །

ལྷ་སོའི་རྣ་མ་བཞིས་ཀྱི་བར །

ལྷ་ཡི་གཙང་པོ་ཐུ་མགྲོགས་དེས །

པར་རྟེན་ཐུར་རྟེན་ཐུར་མོ་བྱེད །

ལྷ་སོ་སངས་པ་དེ་རྣམས་དང་ །

ཁྱོད་གྱི་བཀའ་རིན་བསྟོན་ནམས་གྱིས།
ལྷ་ཡུལ་དུ་ནི་ཅེད་མོ་སྤོང་། ༣༠ །

མཐོ་རིས་གནས་པའི་ལྷ་ནམས་གྱིས།
གུས་པས་བཀའ་ཞི་སྤྱི་བོས་ལེན།
དེ་ལེན་ཕྱག་ནི་བྱས་ནས་སུ།
སྤང་བོ་ཆེ་ལ་ཞེན་པ་ལ།
གྱུན་ཆ་བདགས་པའི་གསལ་ཆེ་དེས།
ལག་པ་གཉིས་ལ་གདུབ་བྱ་བདགས།
དེས་ནི་ལྷ་ལི་བསྟོངས་ཙམ་ན།
བཀག་མི་ནས་པ་བ་སྤྱུ་རྩེ་།
རྩེ་ཆེ་པ་ལས་ལག་བསྟན་བདགས།
ཁྱོད་གྱི་སྤྱད་གྱིས་གཞིགས་ཙམ་ན།
ལྷ་ལི་དབང་བོ་བསྟོན་ཕྱིན་ཐོབ།
ལྷ་ལི་ས་རིས་བསྟོང་བ་བྱེད། ༣༡ །

སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དེ་ལ་ནི།
རིན་ཆེན་པོ་དོག་སྤྱི་བོར་གནས།
ནམ་མཁའ་དཔལ་གྱི་ལྷ་རིས་ཁྲབ།
ཉི་མ་ཤར་ཀའི་འོད་འབྱེད་བ།

དེས་ནི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་བཀང་ ॥
 གཡོན་བསྐྱུས་གཡམས་བརྒྱང་ཞབས་གཅིག་གིས་ ॥
 དེ་མཉན་བཀུག་པ་ཚངས་པ་དང་ ॥
 དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་བྱུང་འཇུག་གོ་ ॥
 བྱིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་བསྐྱོས་སེམས་བཀྲིས་པས་ ॥
 སྤྲིད་པའི་འཛིགས་པ་ཕྱིས་མི་འབྱུང་ ॥
 སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཆད་ནས་ཡོད་ ॥ ༣༠ ॥
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་འདི་ལྟར་མཐོང་ ॥
 ཉགས་ཚལ་ཕྱག་གྲིས་མཚོན་ཆས་བཟུང་ ॥
 འིན་དུ་འཛིགས་པ་སྟོབས་པོ་ཆེ་ ॥
 ཉམས་མཁའ་བྱུང་པར་ལག་གཏུང་བུ་ ॥
 དེ་ནས་སེམས་ཆེ་སྦྱུལ་དུ་མཐོང་ ॥
 ཀྱེ་མའོ་ཁྲིས་ནས་སྐྱག་པར་བྱེད་ ॥
 རོད་པའི་སྐྱེ་ནི་འིན་དུ་འཛིགས་ ॥
 མ་ཐུངས་པ་ཡི་སྟོན་པ་བྱེད་ ॥
 རོ་ལངས་དྲིང་དྲིང་ཤག་ནི་བརྟུང་ ॥
 འཛིགས་ཆེན་ཅེད་མོ་སྐྱེ་ཆེན་སྐྱག་ ॥ ༣༡ ॥
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མཐོང་བ་ལ་ ॥
 སྦྱོལ་མའི་བ་སྐྱེ་རེ་རེ་ལས་ ॥

འཇིག་རྟེན་པ་དེ་འཛོ་བར་བྱེད །
 བདེ་བར་གནས་པ་ཚངས་པ་དང་ །
 ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྟུན་དང་ །
 དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཁྲུལ་སོགས །
 ལྷ་དང་མི་དང་གྲུབ་ཐོབ་དང་ །
 ཇི་ཟ་གཞོན་སྦྱོན་སྦྱེལ་ནས་ས་དང་ །
 ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་བའི་འཁོར་མོ་ཡང་ །
 ཐ་སེད་བདེ་གཤེགས་ཁྲིམ་དེར་གནས །
 གྲུ་མ་རབ་དུ་རྩུ་འདྲུལ་ཆེ །
 འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་བྱས་པ །
 གྲུ་མ་འགལ་ནི་འགལ་གནས་པ །
 ལྷ་ཚོགས་ལྷ་སེད་དངོས་པོ་ནི །
 གྲུ་མ་སྦྱོལ་མ་ཁྲིད་ཡིན་ནོ། ། ༣༩ །
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྟོང་བ་ལ །
 རྒྱ་སྟེགས་དང་ནི་སྟོན་དུ་ར །
 དཀར་དམར་ཁ་དོག་ཉི་མི་ལྟར །
 དཔལ་ལྡན་ཨིན་ནི་ལ་འདྲ །
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྟོང་བ་ལ །
 འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་དུབས་དཀར་འདྲ །

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གསེར་འདྲ་མདོག་།
 ཁྱིད་ཀྱི་གཞུགས་ནི་སྤྲོ་ཚོགས་མཐོང་།
 ཤེལ་དང་འདྲ་བར་གང་འདོད་གཞུགས་། ༣༩ །
 ཡེ་ཤེས་མར་མོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་།
 དེས་ནི་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་མཐོང་།
 དེ་ཉིད་མཁྱེན་པ་དབང་པོ་གཅིག་།
 རེས་པར་ཁྱིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་།
 གངས་ལས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཤེས་།
 ཡང་ན་དེ་ཡིས་སྤྲོས་ཀྱིས་མཁྱེན་།
 བདག་གིས་ཁ་གདངས་བྱས་ནས་ནི་།
 བྱ་རོག་ཁ་འདྲའི་སྒྲ་དང་ནི་།
 རྒྱག་བསྐྱེད་ཚད་པས་བྱས་ཅས་ན་།
 དེ་སྒྲིམ་ན་ཚ་བྱང་ཅས་ན་།
 བདག་གིས་པོ་རོག་སྒྲ་བཞིན་བདོན་།
 གཞན་གྱི་སེམས་ལ་གཞན་གང་རྒྱ། ༤༠ །
 བདག་གིས་ལྷས་པའི་དོན་འདི་ནི་།
 མ་ལྷས་གོང་དུ་རྒྱག་པར་མཁྱེན་།
 ཁྱིད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ་ལ་ནི་།
 བདག་གིས་ལྷ་བ་དོན་མཛད་གླང་།

འོ་ནའང་རང་སེམས་དགའ་བའི་དོན།
 ཉེ་བའི་གཉེན་གྱི་སདུན་དུ་ནི།
 དུག་དག་སྐྱལ་པ་སྐྱལ་པ་བཞིན།
 སྐྱལ་བསྐྱལ་དོན་དེ་གིས་ཀྱང་ནི།
 རང་སྤྱིང་ཡང་ཞིང་བདེ་བ་བཞིན། ༥༡ །

ཕན་འདོགས་དགའ་བ་གྱུ་མཐོ་ཉིད།
 རབ་དུ་གསལ་བ་རྒྱ་བའི་རྒྱ།
 ཀྱེ་ས་རེས་སེམས་འཛིགས་པར་བྱ།
 གད་པས་ངག་ཡི་གེས་གནང་བར་བྱ།
 སྤྱིང་ཆེ་ཆེན་སོ་བྱིང་ཉིད་ཀྱིས།
 སུན་ནག་སེམས་ནི་གསལ་བར་སྤྱོད།
 བྱིང་གྱི་བསྟོད་པའི་ཚུ་རེས་ནི།
 བདག་གི་སེམས་ནི་གཙང་བར་བཀྱས།
 ཕན་ནས་བྱང་ས་གཅིག་སྟེད་དོ།
 བསྟོད་པ་འདིས་ནི་འགྲོ་བའི་དོན།
 འཇམ་བྱ་ཐོབ་པ་ཡོང་བར་སྤོང་། ༥༢ །

རབ་དུ་བསྟོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ།
 བདག་གིས་བསོད་ནམས་བཤད་མི་གིས།

བསོད་ནམས་དེ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི།
 འཇིག་རྟེན་པ་ཀུན་དོན་གྱུ་བ་ནས།
 གོལ་པའི་བདེ་བ་སྤང་བར་ཤོག།
 སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ།
 དེ་ཡི་མཚན་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས།
 དེ་བཀང་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི།
 བདེ་བ་ཤེགས་སྤྲུམ་ཀྱི་ས་རིས་ཡིན།
 བདེ་ནས་བདེ་ཅུ་འགྲོ་བ་ཀུན།
 སྤར་བར་སོང་ནས་བདེ་བར་ཤོག། ༣༧ །

མེ་དོག་ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་བ།

སྟོབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་མཛད་པ་

རྫོགས་སོ།

NOTE.

Page	for	read	
୧୩	ସ୍ତ୍ରୀ	ସ୍ତ୍ରୀ	।
୧୩	ଧ୍ୟାନ	ଧ୍ୟାନ	।
୧୭	ସଦସ୍ୟ	ସଦସ୍ୟ	।
	ସାଦ	ସାଦ	।
	ଫସଲି	ଫସଲି	।
୬୦	ଧ୍ୟାନ	ଧ୍ୟାନ	।
୬୨	ବିଷୟ	ବିଷୟ	।
୬୩	ଦିବ୍ୟ	ଦିବ୍ୟ	।
୬୫	ବିନ	ବିନ	।
	ସାଞ୍ଜାଣ୍ଡ	ସାଞ୍ଜାଣ୍ଡ	।
୭୦	ସଞ୍ଜ	ସଞ୍ଜ	।
୭୧	ସିନ୍ଧ	ସିନ୍ଧ	।
	ସଦେ	ସଦେ	।
୭୭	ସାଧା	ସାଧା	।
୮୧	ସାଧାରଣ	ସାଧାରଣ	।

TRANSLATION.¹

1

Reverently bowing my head weighed down already by the coronet formed by my joined palms, O noble Saviouress, refuge of the distressed, do I worship both thy feet which seem just dyed as it were with lac by reason of the gleam arising from their contact with the glorious splendour of the lofty gods' crest-jewels resembling in their ruddy brightness the light of the infant sun.

2

Hapless that I am, with my body inextricably plunged in the fire of misery, utterly at a loss to know whither to turn, afflicted in my folly on account of the futility of my frequent attempts to do something or other, I who have oftentimes heard of thee from others, now, following another's lead, take refuge in thee who destroyest sin, linked as I am to the hope of regaining my light, even as a blind man turns his face towards the sky to behold the splendour of the sun and the moon.

3

Thy mercy flows in sooth to all creatures without distinction, and I too am assuredly included

¹ I am under a great obligation to my esteemed friend Mr. Hari Nath De, M.A., M.R.A.S., accomplished Librarian of the Imperial Library, Calcutta, for collaborating with me in the preparation of the English translation of the difficult and obscure Sanskrit original.—S. C. VIDYABHUSANA.

therein, being numbered among them. Unequalled is thy might even as the orb of the radiant sun, dispelling the darkness of the sins of all this universe. Nevertheless, I indeed am miserable, fie on me! whose evil actions have ripened into such evil results.

4

Fie! fie on me! unfortunate that I am, whose darkness is not dispelled even by the brightness of the sun, I who am thirsty even on the edge of the bank of the Himalaya-born stream which is as cool as a piece of ice, who am penurious even (when placed) in the depth of the cavern of gems situated in the vicinity of the high road in the Island of Gems, and am helpless even though I have chosen thee, who art the sole upholder of all the universe, for my helper.

5

Even a mother feels vexed at a son repeatedly crying to be suckled, even a father is worried at prayers for unworthy objects made to him daily, but thou who art the principal shoot of the great wish-yielding tree whose mighty fruit is the desire of the three worlds, thou, I say, grantest to all beings the boons that they crave without ever being altered in feeling.

6

"Whosoever is scorched by the torrent flames of misery, his Saviouress shall I be"—this determination, of thine do thou fulfil in my case, plunged as I am in the abyss of misery.

As long as the miseries of living beings increase, being difficult to remove, so long indeed flows thy mercy on those whose minds are rapt in meditation of the vehicle of the Perfectly Wise.

7

Upon one thus crying with raised hands for succour, through pretext of uttering a hymn in thy praise, even an outsider would not think it proper to look down with indifference, much less would one like thee, O mother. Seeing the success of other suitors, I am filled with desire to obtain from thee fulfilment of my request for a desired boon, while I am greatly burning with an unbearable and ceaseless internal fever which has been brought on by sorrow.

8

If I am a sinner whence increases this great devotion of mine for thee? Thou alone forcibly removest all sins by the fact of thy name being heard or uttered or meditated upon. So tell me, O truth-telling one, wherefore in my case thou shirkest thy task of removing sins? Say, does a doctor, who is very kind-hearted, refuse treatment to a patient even though the latter be sure to succumb?

9

Since it does not fall to my lot even for a moment to worship thy lotus-like feet, for that reason especially let this humble, sorrow-laden, poetical composition of mine ensure fulfilment of my longings, seeing that I am one carried away simultaneously or suc-

cessively by my own wicked faults, such as duplicity, envy, pride, etc., even as a camel belonging to a monastery is the common drudge of many persons.

From the monster-laugh in the form of the loud noise on the shore, caused by the dashing of the raging surge which agitates itself as it moves on, whirled by the storm raised by the world-ending deluge, forthwith, O Goddess, the shore of the ocean is reached with ease by shipwrecked passengers bowing to thee when they are in imminent peril of drowning, wailing piteously and emitting futile cries of despair.

They who rest on their beds in a house in which has entered with speed a conflagration, terrible with the blaze of sparks which rise in waves high up to the interior of the mansion of the sky that is formed by the contact of clouds, which are conglomerations of smoke—even those in such a plight are saved in a twinkling by thee with the rapidity of a lightning-flash illumining the clouds with its rapid play, when with folded palms raised to their heads in token of humble prayer, they supplicate to thee with voice choked with tears.

He who is swung about in the cradle formed by the two rising tusks of an elephant filled with the fire of hostile rage excited by rival elephants whom he challenges with loud roars, while bees string them-

selves into a garland round his two valley-like cheeks that overflow with streams of ichor—even one in such a plight, thinking of thee, defies death cheerfully as if he were seated on the top of a castle built on a huge mountain summit.

Thou compellest to thy service even brigands that have terribly frowning glances and are puffed up with pride as their hands brandish sharp-edged swords in lonely forests fraught with the dire festivities of lances and heavy maces smiting human heads. Thy name is the abode of luck written as it is legibly and unmarked with the pen of cares.

One, who utters a worthy hymn fraught with meaning in thy praise, is avoided in fear by a lion of sharp fangs and terrible jaw, even though it be about to pounce on him with anger—a lion whose dire neck-joints have their terribly bristling mane washed with the blood issuing from the head of mad elephants mangled by the teeth and sharp nails of the lion striking as hard as thunder.

A serpent whose form is as black as a curling mass of smoke, whose terrible mouth is dilated through the act of constant hissing, whose huge vibrating tongue is as it were the noose of the god of death—even such a serpent renounces its evil nature and yearns to recount thy excellences over and over again,

and with its mind devoted to thee attains the beauty of a garland of blue lotuses, each of which is encircled with a row of bees delirious with delight.

16

! Whoever has his hair dishevelled at the hands of royal military officers frightened of their master's frown, or is bound in the hard fetters of unbearable slanders noised abroad by babbling servants rushing up and down, his throat and lips being parched with hunger and thirst, forthwith doth he rid himself of that dire calamity by taking refuge at the noble feet of Tārā, what though he be forsaken by his dearest friends!

17

Terrible with the excessive splendour of thy resplendent weapons which are of power to quell the pride of the manifold false decorations effected by a series of works brought into existence through power of magic, the demons wearing garlands made of masses of entrails from dug-up corpses, confer on him whose sins have been removed by the recollection of the charms derived from thy Tantras, a protection which no foe can take away.

18

In the field of battle darkened by streams of ichor flowing in rivers from the cheeks and forehead of elephants whose forms are like those of rumbling clouds—the field which is brightened by the splendour of weapons which flash like lightning—the field where showers of arrows are constantly raining, the single-handed warrior hemmed in on all sides by the

mighty arms of mortal enemies, suddenly crushes his world of foes, if he is filled with courage by thee.

19

Of those who are faithfully attached to the service of thy feet, like patients making use of medicinal drugs, the limbs become resplendent as gold and the eyes dilated like lotuses even though their bodies are eaten up by vermins moving about the interior of their mouths and in their entrails or attached to their flesh and skin, melting with pus and horrible impurities, the effect of diseases consequent on a life of wickedness.

20

He in whose bowl of hearing the mendicant dole of learning imparted by teachers has not found a resting place, and who is reduced to speechlessness in the assemblies of the learned through his lack of the wealth of instruction received—even such a one, having obtained, through the might of his devotion to thee, the mastery of speech elevated by the wealth of embellishments in the shape of figures of speech of all sorts, dethrones his adversaries in royal courts.

21

He who is embrowned by dust through sleeping on the ground, whose body is bare owing to the rag that covers his loins being tattered, who for the sake of a morsel of food in a potsherd squeezes out the lives*

* The allusion is to the custom of employing low-class men to kill lice and other vermins to be found in bedsteads, which are generally placed out of doors for this purpose. In up-country the cry *Khatmal khilaoge* is well known.

of lice in front of another man's house—such a one, strenuously worshipping thee, becomes lord of the earth, which is hardened by the tusks of rut-blinded elephants whose charming smile is indicated by the waving chowries borne by noble damsels and on whom is raised one sole royal umbrella.

Worn out by a frequent recourse to the ways and means of service, agriculture, artisanship, flattery and barter, unsuccessful in obtaining wealth which is the auspicious fruit of merit acquired in a previous birth, paupers become again and again masters of wealth in the shape of store of gold disgorged by the earth if they pray for wealth to thee who transcendest fate and art the mother of the hapless.

One who is disconcerted through discontinuance of service, chidden by his wife whose dress is reduced to tatters, avoided from a distance through selfishness by his own kinsmen, sons, friends and relatives, as soon as he acquaints thee with his misery, becomes lord of edifices, the precincts of which are worn out by edges of horses' hoofs and is awakened from sleep by the tinkling of the armlets of the women of his seraglio.

Through a particle of thy grace, O Blessed One, he becomes possessor of a (chariot the) wheel (of) which skims the circle of the quarter, of a spouse emitting

as it were, the canopied beauty of the sky where the Sugatas are seated on seats formed of crest-jewel ornaments, which fills the three worlds with bright rays from myriads of uprising suns, and which makes Brahmā, Rudra, Indra, and Viṣṇu bend down with the weight of one foot doubled up in proud martial attitude.

31

Some see thy form as full of anger shrouding the interspaces of the sky with a portion of thy arm resplendent with the rays emitted by weapons (held thereby), having restless and terrible hooded serpents for thy armlets, fearful on account of the tumult of horror-striking sports prompted by the intoxication of the joy produced by the loud clappings of Vetālas at the time of their terrific dance, and terrible drum-beatings and foe-disconcerting laughter.

32

Some see thy form which commands the reverence of the three worlds as endowed with an infinity of natures made out of moveable and immoveable constituents, as possessed of diverse aspects owing to its creation of innumerable hundreds of Sugatas stationed in an abode encircled by the wheel of the quarters, and as having serpents, Gandharvas, Siddhas, men and gods such as Brahmā, Indra, and Rudra, undisturbed, either abiding on the surface of the earth or in the expanse of the sky springing up from the pores of every hair of thine.

Some see thy form as red like the sun or as redder than gleam of vermilion or lac dye; similarly others see it as green-like fragments of leaves pounded by a bright and thick sapphire stone, while others again see thy universal form diversified by a difference of condition as like crystal or like gold or whiter than milk churned from the milk ocean.

The sole realiser of all knowable truths demonstrated to him by the lamp of omniscience or the all-knowing offspring of such a one, realises face to face the tale of thy excellences, whereas the lament which one like me pours forth with opened mouth like the cry of a crow—that lament is for the purpose of solacing a mind afflicted with the pain brought on by the fever of sharp misery.

What I intend to tell thee, that is well known to thee beforehand; the excessive labour to relate it is merely for the purpose of satisfying my foolish mind; but by pouring forth one's sorrow in words as though it were a poison before an affectionate friend, though he be already aware of it, a miserable man obtains ease by unloading his heart.

O thou who art the lunar digit, shining on the sea of the joy of bliss, deign thou to cast a glorious glance

of thine; grant thou, O thou of deep mercy, nurture through instructions of wisdom; destroy thou mental darkness, seeing that my mind being washed by the water of thy praises, there has been seen (by me) a place of bliss whence the mere praising of thy excellence in this world becomes an infallible remedy for mankind.

In virtue of the merit acquired by me through hymning a portion of thy multitudinous excellences—a merit the quality of which is immeasurable, which is sweet of taste owing to its rendering fruitful the desire for the attainment of virtue and which is to last till salvation is attained—may this world forthwith reach that land of Sugata's sons which bears the name of Sukhāvati and is characterised by the auspicious *svastika* mark imprinted on the sole of the feet of the revered Lokēśvara.

INDEX

OF

TIBETAN WORDS WITH THEIR SANSKRIT EQUIVALENTS.

Words.			Page
ཀུའི་ཆེ་བར་འདོན་པ་ ຄາດໂຕນີ	LV
ཀུན་ ສລັ	V
ཀུན་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་ ອວຍໂຍ	VI
ཀུན་དགའ་ ພາບນ	LV
ཀུན་མཁུན་ ສາລັຍ	LV
ཀུན་རིག་ཉིད་ ສລັບິດ	LV
ཀུན་ལ་ ສລັບິດ	V
ཀུན་ལ་ ສລັບິດ	V
ཀུང་ ພິ	...	V, V, V, V, V	
ཀྱི	...	V, V, V, V, V, V, V	
ཀྱིས་	V, V, V, V, V, V, V, V, V, V, V		
ཀྱིས་ ພາ	V
ཀྱང་ ກຸນ	V
ཀྱ ພາ	V
དག ພາ	V

Words.

Page

བསྐྱེད་ བཟུང་	49
བསྐྱེད་པ་ མེད་	54
རྒྱ་ཁྱེད་ བཟུང་	55
རྒྱ་ཁྱེད་ པད་	51
རྒྱ་ཁྱེད་ བཟུང་	50
རྒྱ་ཁྱེད་ བཟུང་	52
རྒྱ་ཁྱེད་ བཟུང་	17
རྒྱ་ཁྱེད་ བཟུང་	12
རྒྱ་ཁྱེད་ཀྱི་པ་ བཟུང་	51
རྒྱ་ཁྱེད་ བཟུང་	54
རྒྱ་ཁྱེད་ བཟུང་	13
རྒྱ་ཁྱེད་ བཟུང་	12
རྒྱ་ཁྱེད་ཀྱི་པ་ བཟུང་	12
རྒྱ་ཁྱེད་ བཟུང་	17, 12
རྒྱ་ཁྱེད་ བཟུང་ (image)	12
རྒྱ་ཁྱེད་ བཟུང་	50
རྒྱ་ཁྱེད་ བཟུང་	51
རྒྱ་ཁྱེད་ བཟུང་	12
རྒྱ་ཁྱེད་ བཟུང་	51
རྒྱ་ཁྱེད་ བཟུང་	12

Words.

Page

སྐྱེ་བཤུ་	...	712
སྐྱེ་བཤུ་པར་གྱུར་ན་ ཕྱི་ལོ་	...	17
སྐྱེ་དགུ་ བྱ་	.	22
སྐྱེ་བ་ གཞུ་		27
སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ གཞུ་མཁུ་		27
སྐྱེ་བོ་ གཞུ་	...	27, 28
སྐྱེ་ཆུ་ ཕྱི་ལོ་	...	27
སྐྱེ་ཆུ་		22
སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་ གཞུ་,		22
སྐྱེ་བར་ ཆེན་		22
སྐྱེ་བྱེད་ གཞུ་	...	22
སྐྱེ་བ་ གཞུ་	...	22
སྐྱེ་བེད་ གཞུ་		22
སྐྱེ་བ་མེད་ གཞུ་	...	22
སྐྱེ་བ་མེད་ གཞུ་	...	22
སྐྱེ་བ་མེད་ གཞུ་	...	22

ཁ

ཁ་ གཞུ་		22, 23
ཁ་ གཞུ་	...	22
ཁ་ གཞུ་	...	22

Words.			Page
सिन्'दहुम विष्णु	८०
सिन् गृह	५०
सिन्'सम अन्तःपुर	७३
सिन् तद्	५५, ५३, ८१, ८२
सिन् ते	५३
सिन् तम्	१७
सिन् तव	१३
सिन्'ग्री युष्मत्	१७
सिन्'ग्री तव	१३
सिन्'ग्री त्वं	८५
सिन्'सर्वे'द्वयं तन्नाथ	१५
सिन्'य त्वयि	५०, ११
सिन्'य त्वां	१३
सिन्'यस्य त्वत्तः	१५
सिन् कृटिल	५१
सिन्'स्य दोगा	५१, ७३
सिन् तम्	११, १५
सिन् त्वां	५१, १०
सिन् भवती	१७
सिन् युष्मत्	७७

Words.			Page
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	50, 70, 72, 73 44
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	44
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	50, 44
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	50
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	44
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	52
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	44
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	50
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	50
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	44
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	52, 54
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	50
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	52
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	52
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	44
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	70
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	52
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	50
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	44

Words.

Page

ଆମର କୌତୃ	୬୭
ଆମରାଂଦନସ୍ତୁ ବିବରଣ	୧୭
ଆମରାଂସ ବିବରଣ	୬୭
ଆମରାଂସ ବ୍ରହ୍ମ	୮୬
ରାଜିବଂସରାଂସସ୍ତୁ ଶିବସ୍ତୁତି	୧୮
ରାଜିବଂସେନା	୮୧
ରାଜିବଂସେ ବେନୀ	୮୬
ରାଜିବଂସ ବିଜ୍ଞାନ	୬୦
ରାଜିବଂସେ ବଜ୍ର	୧୨
ରାଜିବଂସେନା ଶିଳା	୧୭
ରାଜିବଂସେ ଆବର୍ଣ୍ଣ	୬୭
ରାଜିବଂସେନା ଆବର୍ଣ୍ଣ	୧୮
ରାଜିବଂସେ ବଜ୍ର	୧୧

ସା

ସାମୁଦ୍ର କର୍ମୁର	୧୮
ସାଂସ୍ତ	୧୭, ୮୭
ସାଂସ୍ତ	୧୪, ୬୦
ସାଂସ୍ତ	୮୧
ସାଂସ୍ତ ବଜ୍ର	୬୭

Words.				Page
གང་ཕྱིར་ བསྐུལ་	୮୮
གང་པ་ ཕུལ་མཇུག་	୫୭
གང་ཞིག་ བ་	୫୧
གང་ལགས་ བུ་	୮୫
གངས་ ཇམ་	୫୭
གངས་ཙན་ལས་ཀྱང་བུ་གྲུག་ རིམ་བུ་	୧୭
གད་ རམ་	୧୯
གཡ་དེ་ བའི་	୧୧
གྱི་	୧୭, ୧୫, ୧୮, ୫୭, ୫୮, ୫୯, ୬୫, ୭୦, ୭୧, ୭୭			
གྱིས་	...	୧୨, ୧୫, ୫୭, ୫୮, ୬୧, ୬୮, ୭୦, ୭୧, ୭୨		
གྱས་ མཆོག་	୫୮
གྱས་དང་བཅས་པ་ མཇུག་	୭୫
གྱས་པ་ མཆོག་	୧୭, ୫୭
གྱས་པས་ མཆོག་	୧୨, ୧୩
གྱོ་ལོ་ རེ་	୫୧
གྱོས་པ་དང་ཀྱང་ མཇུག་	୫୮
གྱོས་ བའི་	୭୨
གྱི་	୧୨, ୧୩, ୧୭, ୧୮, ୫୮, ୭୦, ୭୧, ୭୫, ୭୭			
གྱིས་	୧୨, ୧୭, ୧୫, ୧୮, ୫୭, ୬୦, ୭୧, ୭୮, ୭୯			
གྱར་	୭୭

Words.				Page
གུར་ཅིང	22
གྱིན་དུ་བཏོག་པ་ བཟུམ	110
གྱིན་འཁུམས་པ་ བཟུམ	110
གྱོ་མོ་ ཀལྟར	20
གྲགས་ བཅུན	110
གྲངས་ནི་ མཇུག་	111
གྲ་ གྱི་ཀ་	112
གྲུབ་པ་ མཇུག	112
གྲོགས་པོ་ བཟུམ	111
གྲོང་ བཟུམ	110
གྲོང་ཁྱིམ་ བཟུམ	110
གྲོས་པར་གྲུབ་པ་ བཟུམ	111
གྲང་ཆེན་ ཀལྟར	112
གྲང་ཆེན་ མཇུག	112
གྲང་ཆེན་ བཟུམ	112
གྲང་ཆེན་ལྷོ་ བཟུམ	111
གྲང་ཆེན་ལྷོ་ལྷོ་ བཟུམ	111
གྲང་ བཟུམ	112
གྲོང་ བཟུམ	111

Words.			Page
སྒྲིང་བུ་ བེལ།	77
སྒྲོག་ བེལ་བུ་	57, 51
དགང་པར་ ཕུར་	52
དགའ་ མུ་ཤིང་	15
དགའ་པོའི་ འཕྲུལ་	17
དགའ་པོ་ རྒྱུ་ལྡན་	111
དགའ་པོའི་ རྒྱུ་ལྡན་	51
དགའ་ རྒྱུ་	77
དགའ་པོའི་ རྒྱུ་ལྡན་	121
དགའ་པོའི་ རྒྱུ་ལྡན་	122
དགའ་ རྒྱུ་	52
དགའ་ རྒྱུ་	57
དགའ་པོ་ རྒྱུ་ལྡན་	57
དགའ་པོ་ རྒྱུ་	51
དགའ་པོའི་ རྒྱུ་ལྡན་	122
དགའ་པོའི་ རྒྱུ་ལྡན་	117
དགའ་པོའི་ རྒྱུ་ལྡན་	52
དགའ་པོའི་ རྒྱུ་ལྡན་	77
དགའ་པོའི་ རྒྱུ་ལྡན་	52
དགའ་པོའི་ རྒྱུ་ལྡན་	122
དགའ་པོའི་ རྒྱུ་ལྡན་	122

Words.			Page
ସକ୍ରନ୍ଦଶଃକେନ୍ଦ୍ରଂ ମୋହ	୧୭
ସକ୍ରନ୍ଦ ଆଜ୍ଞାନ	୧୪
ସକ୍ରନ୍ଦ ଅବଗତ	୧୩
ସକ୍ରନ୍ଦଂସ ପ୍ରୋତ	୫୫
ସକ୍ଷିଷ୍ଟ ସ୍ଫୁଟିତ	୧୦
ସକ୍ଷିଷ୍ଟଶଂସ ଶାସ୍ତ୍ରମାନ	୮୭
ସକ୍ଷିପ୍ତଶଂସଂସି ଦଶମାଧ୍ୟାୟ	୧୧
ସକ୍ଷିପ୍ତଂସ ଓଷ୍ଠ	୧୫
କ୍ଷମାଂସ ଗୋଳ	୧୭
କ୍ଷମା ଶିରଃ	୧୧, ୫୧, ୫୨
କ୍ଷମାଂସ ଉପରି	୫୩
କ୍ଷମାକ୍ରନ୍ଦଂସ ନାଥୋକ୍ତବ୍ୟ	୧୮
କ୍ଷମାକ୍ରନ୍ଦଂସକ୍ଷିଷ୍ଟଶଂସ ଅବାଧ	୧୮
କ୍ଷମାକ୍ରନ୍ଦ କରଣ	୫୪
କ୍ଷମାକ୍ରନ୍ଦ ଗଳ	୧୩
କ୍ଷମାଂସ ଗୋଳ	୧୭
କ୍ଷମାଂସ ବଳତ୍	୫୮
କ୍ଷମାକ୍ରନ୍ଦଂସିନି ଆଧୁର୍ବମାନ	୮୦
କ୍ଷମାକ୍ରନ୍ଦଂସ ଶୋଭତ୍	୫୩
କ୍ଷମାଂସି ଶୋଭାବମାନ	୫୧

Words.				Page
कुंयन	४७
कुंठे विग्रह	४८
कुंठे अन्ति	८७
कुंठे सिन्धु	८७
कुंठेवाष नाका	८७
कुंठेवाष मर	८३
कुंठेवाष प्रमर	८३
कुंठेवाष आरात्	८३
कुंठे विभूषा	८७
कुंठे उद्भव	७८
कुंठे अलङ्कार	८७
कुंठे अवतंस	८७
कुंठेवाषमर अवतंस	८७
कुंठे पूर्वमात्र	८७
कुंठेवाष अन्ति	८३
कुंठेवाष मरुतर	८७
कुंठेवाष अन्ति	८७
कुंठे वेतु	८७
कुंठे अन्ति	८७
कुंठेवाष वेतोः	४४

Words.				Page
ཡུན་ བསྐྱོད་	55
ཡུན་ མཁའ་	51'
ཡུན་ཆུ་མཁའ་ བསྐྱོད་	71'
ཡུན་ཆུ་མཁའ་ ཡུན་མཁའ་	56
ཡུན་ཆུ་ ཡུན་མཁའ་	110
ཡུན་ཆུ་ ཡུན་མཁའ་	56
ཡུན་ཆུ་ ཡུན་མཁའ་	51
ཡུན་ མཁའ་	72
ཡུན་ མཁའ་	55
ཡུན་ཆུ་ ཡུན་མཁའ་	70
ཡུན་ མཁའ་	75, 76
ཡུན་ མཁའ་	70
ཡུན་ཆུ་ ཡུན་མཁའ་	57
ཡུན་ཆུ་ ཡུན་མཁའ་	115
ཡུན་ཆུ་ ཡུན་མཁའ་	57
ཡུན་ཆུ་ ཡུན་མཁའ་	55
ཡུན་ཆུ་ ཡུན་མཁའ་	75
ཡུན་ཆུ་ ཡུན་མཁའ་	70
ཡུན་ཆུ་ ཡུན་མཁའ་	72
ཡུན་ཆུ་ ཡུན་མཁའ་	72

Words.

Page

སྒྲོགས་སྒྲོགས་ བཟོ་མཁོ	20
སྒྲོགས་ བྱེད་	24
སྒྲོལ་མ་ བཟོ་	17, 54
སྒྲོལ་མ་ བཟོ་མཁོ	12, 14

50

ང་ཉིད་ ལམ་	14
ང་ལྟུང་ མཚན་	16
ངག་གི་དབང་ཕྱུག་ བཟོ་མཁོ	50
ངན་པས་ ལུ་འཁྲུག་	10
ངམ་པ་ ལམ་	25
ཅུ་པ་ ལམ་	10
ཅུ་པའི་འཁྲུག་ ལམ་	10
ཅེས་པར་ ལམ་	12
ཅོ་པ་ ལམ་	22
ཅོ་པར་ ལམ་	22
ཅོ་པར་ ལམ་ (wonderful)	22
ཅོ་པར་ལམ་ཅོ་པར་ ལམ་	112
ཅོ་པར་ ལམ་	50
ཅོ་པར་ ལམ་	10

Words.				Page
ངོས་ཀྱི་ཆུ་ཆ	51
ངོས་ཀྱི་ཆུ་	10
ངོས་ཀྱི་ཆུ་	10
བཤམས་པའི་ཆུ་	10
དང་པོ་ལ་ཆུ་	10
དང་པོ་ལ་ཆུ་	12
ཆུ་ལ་ཆུ་	15
ཆུ་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་	11
ཆུ་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་	15
ཆུ་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་	11
ཆུ་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་	16
ཆུ་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་	10
ཆུ་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་	11
ཆུ་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་	10
ཆུ་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་	11

3

ཆུ་ལ་ཆུ་	11
ཆུ་ལ་ཆུ་	11
ཆུ་	11, 15, 10, 51, 52, 53, 54, 115, 110, 10			

Words.				Page
કુ મગિત્	૭૮
કુ ઉદક	૭૮
કુ જલ	૧૭
કુ સલિલ	૭૮
કુ અભઃ	૬૧, ૭૯, ૮૮
કુ ગતિર અભિ	૬૦
કુર્વે નવી	૬૧
કુર્વે જલદ	૬૧
કુન્ઽ યુવતિ	૭૦
કુન્ઽ માર્યા	૭૨
કુન્ઽઽઽ વરયુવતિ	૭૦
કુસાન્ઽગિશ કચ્ચ	૧૯
કે યુ	૬૧
કેન્ઽ ઉર	૭૩
કેભેન્ઽ ઉર	૬૯
કેન્ઽ મહા	૧૧
કેન્ઽ મહત્	૧૧
કેન્ઽ મહા	૮૩
કેસાન્ઽ અધિકતર	૮૯
કેન્ઽ આતન્ઽ	૧૬, ૧૭

Words.				Page
ཚེས་ཀྱིན་ རམ་	62
མཆེ་བ་ རྒྱལ་	62
མཆེ་བ་ རྒྱལ་	72
མཆོག་ བླ་མ་	72
མཆོག་ ལམ་	72
མཆོག་ བླ་	64, 70, 72
མཆོད་པ་ ཐུ་མཚན་	76
མཆོད་པ་ མཐུ་མཚན་	77
མཆོད་པ་འཕྲུལ་ མཐུ་མཚན་	72
འཆར་ཀྱི་ རམ་	72, 80
འཆར་ཀྱི་ མཐུ་མཚན་	80
འཆི་བདག་ མཐུ་	61
འཆི་བད་འཕྲུལ་ མཐུ་མཚན་	74

. ར

རྩི་ལྟར་ མཐུ་	74
རྩི་ལྟར་ མཐུ་མཚན་	76
འཕྲུལ་འཕྲུལ་ མཐུ་མཚན་	77
འཕྲུལ་ མཐུ་མཚན་	85
འཕྲུལ་འཕྲུལ་ མཐུ་མཚན་	77, 80

Words.	୧୦
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୧୧, ୧୨
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୧୦
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୧୧
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୧୨
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୧୩
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୧୪
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୧୫
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୧୬
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୧୭
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୧୮
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୧୯
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୨୦
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୨୧
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୨୨
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୨୩
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୨୪
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୨୫
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୨୬
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୨୭
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୨୮
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୨୯
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଶିଳ୍ପ	୩୦

Words.			Page
གཉིས་འདུང་ཅིག	57, 70
གཉིན་ བཟུ	57, 72
གཉིན་འདུན་ བཟུ	65
བརྟེན་བཟུང་ལ་ ལ་མ་ལ་	70
བརྟེན་ མཆོ	66
རྟེན་ ལམ	70
རྟེན་པ་ བླམ	75
རྟེན་པར་ མ་ཕུལ་ (= མ་ཕུར་)	77
རྟེན་ ལུང་	71
རྟེན་འཇུག་	70
རྟེན་འཇུག་ ལུང་	72

ཏ

ཏ	70, 72, 75, 77, 78, 79
ཏ	78
བཏང་པ་ མཐ	72
བཏང་མཐ	70
བཏང་ བཏམ	71
བཏང་མ་ བཏམ	72
བཏང་མ་ བཏམ	72

Words.				Page
བསྟོན་པ་ ལུས་	୪୨
བསྟོན་པ་ ལཱ་	୪୧, ୫୨, ୫୩
བསྟོན་པ་ ལཱ་ལ་	୫୫
དྲ་ ལུས་	୪୨
དྲ་ ལཱ་	୪୨
དྲ་ ལཱ་	୫୫
དྲ་ ལཱ་ ལཱ་ ལཱ་ ལཱ་ ལཱ་	୪୧
ལྷ་ ལཱ་	୪୫
ལྷ་ ལཱ་	୫୦
ལྷ་ ལཱ་	୪୧, ୫୦, ୫୧, ୫୨, ୫୩
ལྷ་ ལཱ་ ལཱ་	୪୧
ལྷ་ ལཱ་ ལཱ་	୫୨
ལྷ་ ལཱ་ ལཱ་	୫୩
ལྷ་ ལཱ་ ལཱ་	୫୩

མ

མ་ ལཱ་	୫୫
མ་ ལཱ་	୪୫
མ་ ལཱ་	୫୫

Words.				Page
དུ	୪୭, ୫୦, ୫୧, ୫୨, ୭୭
དུ་པ ཕུམ	୫୦, ୫୧
དུ་མ མཆེན	୫୫
དུ་མ་དག མཆེན	୪୮
དུག བེམ	୮୭
དུད་པ བཟུ	୭୭
དུད་པའི བཟུམུ	୮୦
དུཔ་པ རྒྱུ	୪୨
དུམ་པ རྒྱུ	୪୧
དུཔ་པ བཟུ	୭୭
དུམ་ རྒྱུ	୭୧
དུམ་པའི རྒྱུ	୪୮
དུམ་པའི རྒྱུ	୭୧
དུམ་པའི རྒྱུ	୪୮
དུམ་པའི རྒྱུ	୪୭
དེ ཁྱེད	୫୪, ୮୭
དེ ཁྱེད	୫୭
དེདག ཁྱེད	୪୪
དེ ཁྱེད	୮୪, ୮୫
དེའི ཁྱེད	୮୪

Words.				Page
དེ་དག་ འདྲ་	੧੩
དེ་ནི་ ཡུལ་	੮੬
དེ་ནི་ མ་	੭੮
དེ་ནི་ ལ་	੮੬
དེ་བཞིན་ འཇམ་	੮੭
དེ་ཡི་ འཇམ་	੧੮
དེ་ཡིས་ འཇམ་	੮੭
དེ་ལྟ་ན་ཡང་ འདྲ་	੧੮
དེ་ལྟ་སྟེང་གི་ འཇམ་པའི་	੧੭
དེ་ལྟར་ འཇམ་	੧੬
དེ་ལྟར་ན་ཡང་ འཇམ་པའི་	੧੭
དེ་སྟེང་ འཇམ་པའི་	੧੬
དེའི་ འདྲ་	੧੭
དེའི་དོན་དུ་ འཇམ་པའི་	੧੭
དོ་སྒྲུབ་མེད་ འཇམ་པའི་	੧੭
དོ་ལྟ་ འཇམ་	੭੮
དོན་ འཇམ་	੧੮, ੧੭, ੧੧, ੮੬	
དོན་གཉིས་ འཇམ་པའི་	੧੮, ੧੬	
དོན་གཉིས་པ་ འཇམ་པའི་	੭੭	
དོན་དུ་གཉིས་ འཇམ་པའི་	੭੬	

Words.			Page
དོན་དུ་གཉེན་ན་ གཞུགས་པའི་	୮୭
དོན་མ་མཆིས་པའི་ བེད་ཀྱི་	୮୮
དོན་མེད་ བཞུགས་	୮୯
དོན་མེད་མ་ གཞུགས་	୮୯
དོན་མེད་ གཞུགས་	୯୦
དོན་མེད་ དུས་ཀྱི་	୯୧
དོན་མེད་ བཞུགས་	୯୨
དོན་མེད་ བཞུགས་	୯୩
དོན་མེད་ བཞུགས་	୯୪
དོན་མེད་ བཞུགས་	୯୫
དོན་མེད་ བཞུགས་	୯୬
དོན་མེད་ བཞུགས་	୯୭
དོན་མེད་ བཞུགས་	୯୮
དོན་མེད་ བཞུགས་	୯୯
དོན་མེད་ བཞུགས་	୧୦୦
དོན་མེད་ བཞུགས་	୧୦୧
དོན་མེད་ བཞུགས་	୧୦୨
དོན་མེད་ བཞུགས་	୧୦୩
དོན་མེད་ བཞུགས་	୧୦୪
དོན་མེད་ བཞུགས་	୧୦୫
དོན་མེད་ བཞུགས་	୧୦୬
དོན་མེད་ བཞུགས་	୧୦୭
དོན་མེད་ བཞུགས་	୧୦୮
དོན་མེད་ བཞུགས་	୧୦୯
དོན་མེད་ བཞུགས་	୧୧୦

Words.				Page
ਤ੍ਰਿਕਿਸ਼ ਸੁਰਮਿ	੭੮
ਤ੍ਰਿਪਤ੍ਰਿ ਕਾਥੀ	੭੯
ਤ੍ਰਿਪਾ ਬਟ	੭੨
ਤ੍ਰਿਪਾਸ ਰਧ	੮੧
ਤ੍ਰਿਪਾਸਾ ਰਧ	੭੮
ਤ੍ਰਿਪਦਸ ਭਾਜ	੮੮
ਤ੍ਰਿਪਦਸ ਆਰਾਧ	੮੪
ਤ੍ਰਿਪੁਸੁ ਰਜਧ	੭੧
ਤ੍ਰਿਪੁਸਾ ਆਰਾਧ	੭੦
ਤ੍ਰਿਪੁਦਾ ਰਜ	੭੭, ੮੯
ਤ੍ਰਿਪੁਦ ਮਛੀਰ	੭੬
ਤ੍ਰਿਪੁਦਾ ਰਜ	੮੮
ਤ੍ਰਿਪੁਦਾ ਕਟਕ	੮੭
ਤ੍ਰਿਪਦਸਾ ਧਰਮ	੮੭
ਤ੍ਰਿਪਦਸਾ ਰਜ ਧਰਮ	੮੮, ੮੭
ਤ੍ਰਿਪੁਸੁ ਰਜਧ	੮੭
ਤ੍ਰਿਪੁਸੁ ਰਜ ਧਰਮ	੭੨
ਤ੍ਰਿਪਾ ਮਾਂ	੭੮
ਤ੍ਰਿਪਾ ਆਲਾ	੮੮
ਤ੍ਰਿਪਾ ਰਜ	੭੮

Words.				Page
མདུང་ བླམ	52
མདུད་པ་ ཡམི	54
མདུན་དུ ཕྱལ་པ་	110, 115
འདའ་བར་མཛོད་པ་ ལའི་ཀམ་མཐོ་	117
འདི་ རལ་	118
འདི་དག	119
འདི་ནི་ རལ་	121
འདི་ནི་ ལམ་	122
འདི་ཙམ་ཞེས་པ་ རལ་	122
འདི་ཙམ་ཞེས་པར་མཛོད་པ་ ལའི་ལའི་ལའི་	122
འདུག་ཅིང་ རལ་	123
འདུན་ས་ ལམ་	124
འདེབས་པ་ རལ་	125
འདོད་ རལ་	126
འདོད་པ་ ལམ་	127, 128
འདོད་པ་ ལམ་	128
འདོད་པ་ ལམ་	129
འདོད་པ་ རལ་	130
འདྲ་	131, 132
འདྲི་བའི་ ལའི་	133

Words.				Page
རྒྱལ་པོ་	୨୦, ୨୭
རྒྱལ་	୨୦
རྒྱལ་	୮୦
རྒྱལ་	୨୦
རྒྱལ་	୫୩, ୨୮
རྒྱལ་	୨୦
རྒྱལ་	...	୪୦, ୫୦, ୫୨, ୨୩, ୨୫, ୨୭, ୨୮		
རྒྱལ་	୨୦
རྒྱལ་	୫୦
རྒྱལ་	୮୨
རྒྱལ་	୪୩, ୫୮
རྒྱལ་	୪୭
རྒྱལ་	୪୭, ୫୦
རྒྱལ་	୫୫
རྒྱལ་	୪୦
རྒྱལ་	୪୩
རྒྱལ་	୮୨
རྒྱལ་	୨୦
རྒྱལ་	୪୩, ୪୪, ୪୫, ୨୩, ୮୫	
རྒྱལ་	୪୪

ཐུག་བསྐུལ་ལྟན་པ་ ལྷ་མོ།	༥༨, ༤༩
ཐེང་མོ་ གཙུག་པོ།	༤༩

ན

ན	༡༤, ༢༡, ༤༡, ༤༩
ནལ་ན་ གཙུག་པོ།	༡༤
ནགས་ཚེལ་ ལེགས་པོ།	༤༩
ནང་ གཙུག་པོ།	༤༩
ནང་ ལེགས་པོ།	༤༩
ནང་གི་ ལེགས་པོ།	༢༡
ནང་དུ་ གཙུག་པོ།	༢༤
ནང་དུ་ གཙུག་པོ།	༢༤
ནང་ལོགས་ ལེགས་པོ།	༡༤
ནངས་ཀྱིས་ གཙུག་པོ།	༤༩
ནངས་ཀྱིས་ནང་ལོགས་ ལེགས་པོ།	༤༩
ནང་གི་ ལེགས་པོ།	༤༡
ནང་གི་ཕྱི་ལོགས་ ལེགས་པོ།	༡༤
ནང་ ལེགས་པོ།	༤༩
ནང་ལོགས་ ལེགས་པོ།	༢༤
ནང་གི་ ལེགས་པོ།	༢༡

Words.			Page
କ୍ଷା'କାମର ମଗନ	୬୦, ୮୧
କ୍ଷା'କାମର ଷୋମନ୍	୮୦, ୮୭
କ୍ଷା'ଅନ ଜାତୁ	୧୪
କ୍ଷା	୬୦
କ୍ଷି	୧୨, ୧୩, ୧୪, ୧୫, ୧୬, ୧୭, ୧୮, ୨୧, ୨୩, ୨୪, ୨୫, ୨୬, ୨୭, ୨୮, ୨୯, ୩୦, ୩୧, ୩୨, ୩୩, ୩୪, ୩୫, ୩୬, ୩୭, ୩୮, ୩୯, ୪୦, ୪୧, ୪୨, ୪୩, ୪୪, ୪୫, ୪୬, ୪୭, ୪୮, ୪୯, ୫୦, ୫୧, ୫୨, ୫୩, ୫୪, ୫୫, ୫୬, ୫୭, ୫୮, ୫୯, ୬୦, ୬୧, ୬୨, ୬୩, ୬୪, ୬୫, ୬୬, ୬୭, ୬୮, ୬୯, ୭୦, ୭୧, ୭୨, ୭୩, ୭୪, ୭୫, ୭୬, ୭୭, ୭୮, ୭୯, ୮୦, ୮୧, ୮୨, ୮୩, ୮୪, ୮୫, ୮୬, ୮୭, ୮୮, ୮୯, ୯୦, ୯୧, ୯୨, ୯୩, ୯୪, ୯୫, ୯୬, ୯୭, ୯୮, ୯୯, ୧୦୦		
କ୍ଷୁ'କ୍ଷ ଶାନ୍ତ	୧୪
କ୍ଷୁ'କ୍ଷ ଶାନ୍ତ	୧୪
କ୍ଷୁ'କ୍ଷ କ୍ରବ	୧୮
କ୍ଷୁ'କ୍ଷ ସାମର୍ଥ୍ୟ	୧୪
କ୍ଷୁ'କ୍ଷ ଶାନ୍ତି	୬୦
କ୍ଷୁ'କ୍ଷ ସାମର୍ଥ୍ୟ	୧୪
କ୍ଷୁ'କ୍ଷ ଧନ	୬୦
କ୍ଷୁ'କ୍ଷ ବିଜ୍ଞ	୧୭
କ୍ଷୁ'କ୍ଷ ମଣି	୧୭, ୧୮, ୧୯, ୨୦
କ୍ଷୁ'କ୍ଷ ନିର୍ଦ୍ଧନ	୧୭
କ୍ଷୁ'କ୍ଷ ଉପହତ	୬୦
କ୍ଷୁ'କ୍ଷ ଶା	୮୨, ୮୩
କ୍ଷୁ'କ୍ଷ ଶାନ୍ତ	୮୮
କ୍ଷୁ'କ୍ଷ ପଦ	୬୧

Words.				Page
གནས་ཤིང་ བཤམས་	50
བསྐྱེད་ བཤམས་	51
བསྐྱེད་པ་ བཤམས་	52
མཚན་ ཀམ	50
མཚན་ (?) ལ་ཇཱེལ་ (?)	122
ན་པ་ ལཱ་	50
ན་པ་ ལཱ་	114
ན་པ་ ལཱ་	52
ན་པ་ལཱ་ ལཱ་	114
ན་པ་ལཱ་ལཱ་ ལཱ་	117
ན་པ་ལཱ་ལཱ་ལཱ་ ལཱ་	120
ན་པ་ལཱ་ལཱ་ལཱ་ ལཱ་	114
ན་པ་ལཱ་ལཱ་ལཱ་ ལཱ་	110
ན་པ་ལཱ་ལཱ་ ལཱ་	50
ན་པ་ལཱ་ལཱ་ ལཱ་	51
ན་པ་ལཱ་ལཱ་ ལཱ་	55
ན་པ་ལཱ་ལཱ་ ལཱ་	50
ན་པ་ལཱ་ལཱ་ ལཱ་	122
ན་པ་ལཱ་	122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130,			
	131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141,			

Words.				Page
རྫོན་པོ་ ཁོ་ལྟ་	52
སྒྲུ་ཚེས་སྒྲུ་ བེམ་	20
སྒྲུ་ཚེས་སྒྲུ་པོ་ བེམ་ལྟ་	20
སྒྲུ་པོ་ ལ་ལོ་ལྟ་	22
སྒྲུ་ཚེས་པོ་ ལ་ལྟ་	20
སྒྲུ་ཚེས་པོ་ལྟ་ལྟ་ ལ་ལྟ་ (oily and luminous)	20
རྫོན་ པ་ལྟ་	56

པ

པ་ཚེས་པོ་ ལ་ལྟ་	60
པ་ཚེས་ ལ་ལྟ་	25
པ་ཚེས་ ལ་ལྟ་	26
པ་ཚེས་པོ་ ལ་ལྟ་	54
པ་ཚེས་	22, 22
པ་ཚེས་ ལ་ལྟ་	22
པ་ཚེས་ ལ་ལྟ་	22
པ་ཚེས་ ལ་ལྟ་	52
པ་ཚེས་ ལ་ལྟ་	22, 52
པ་ཚེས་ ལ་ལྟ་	22

Words.

Page

དབལ་འབྱོར་ ལྷ་ལོ	୫୦
དབལ་སྡེ་ལྷན་ བོར་སྡེ	୭୮
དབྱང་པ་ མུན	୫୧
ཐྲུགས་ མའི	୫୮
ཐྲུངས་ ལྷ་ལོ	୫୮
ཐྲུངས་པ་ བཞུགས་པ་	୭୨
ཐྲུ་ རོམ་	୭୩, ୭୪
ཐྲུ་ལོ་ རོམ་ལྷ	୭୪
ཐྲུ་པ་ ལྷ་ལོ	୭୪
ཐྲོང་པ་འབྱུང་ ལྷ་ལོ	୫୮
ཐྲུ་པ་ ལྷ་ལོ	୫୪
ཐྲོང་ ལྷ་ལོ	୫୪
ཐྲོང་པ་ མུན	୫୮
ཐྲོང་པ་འབྱུང་པ་ ལྷ་ལོ	୭୧
ཐྲོང་ ལྷ་ལོ	୫୪
ཐྲུ་པ་ ལྷ་ལོ	୫୫, ୫୬
ཐྲོང་པ་	୫୧

Words.				Page
ཕྱིར	57, 72
ཕྱུ་མའི	72
ཕྱུ་མ་མའི	72
ཕྱུ་མར་སྒྲོལ་ཕིག་ཅི	57
ཕྱོགས་འོག་	72, 73
ཕྱོགས་གང་ཞིག་ལ་བདེན་སྒྲུབ་པ་	72
ཕྱོགས་ཚོགས་འོག་འོག་	72
ཕྱུ་མའི	72
ཕྱག་དོག་	72
ཕྱག་པ་	52
ཕྱང་བ་ཆུ་	72, 73, 50, 56
ཕྱང་བ་མཆོག་	57, 58, 75
ཕྱང་བ་འཛོམས་པ་	60
ཕྱོགས་པ་	55
འཕགས་པ་	72
འཕགས་པ་	72, 73, 57
འཕེལ་བ་	77
འཕེལ་བ་ལྟར་བ་	76
འཕྱུ་འོག་	77
འཕྱར་བ་	57

Words.

Page

འཕྲུལ་དུ་སཔའི་	54
འཕྲུལ་དུ་ཕྱུག་	57
འཕྲུལ་ལ་ཤུའི་	77
འཕྲུལ་ལ་སྐྱེ་	50
འཕྲོ་མཁའ་	77
འཕྲོ་ཞིང་པུ་མེད་	50
འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་	50

བ

བུ་མོ་གཙུག་	42
བུ་མོ་མེད་པའི་	42
བུ་མོ་མེད་པའི་	42
བུ་མོ་	77
བུ་མོ་	77
བུ་མོ་ཕྱི་ལོ་	54
བུ་མོ་ཕྱི་ལོ་	75
བུ་མོ་ཕྱི་ལོ་	50
བུ་མོ་ཕྱི་ལོ་	57
བུ་མོ་ཕྱི་ལོ་	74
བུ་མོ་ཕྱི་ལོ་	74, 75

Words.				Page
བོད	୪୭
བྱབ ୟାལར	୪୮
བྱབར ଜନସିତୁଁ	୪୯
བྱམས་པ་མེད	୮୬
བྱམས་པ་འདི་མེད	୬୪
བྱས་ཆེན	୪୧, ୮୮
བྱས་ཤིང་ཆེན	୬୬
བྱིང་བ་མཐ	୪୪
བྱང་ཕྱ	୪୭
བྱང་མཚམས	୬
བྱང་འཕྲུལ་མཐ	୮୨
བྱེ་བ་ཀོའི	୮୦
བྱེ་བྱལ་མེད་པར་འཛིན་པུ་	୪୩
བྱེ་བྱལ་དང་མེད་པུ་	୬=
བྱེ་བྱལ་འབྲུར་མཐ	୬୬
བྱར་མཐ	୬୧
བྱར་མཐ་མཐ	୬୪
བྱལ་བ་མཐ	୬୭
བྱལ་པ་མཐ	୬୧
བྱལ་པ་མཐ	୭୭, ୮୦

Words.			Page
अस्यसुखं लयला	११
अस्य वृत्ति (connection)	८८
अस्यस्य भेदात्	८८
अस्य अटवी	५२
अस्यस्य वीति	४८
अस्यस्य वेला	१०
अस्य जयित	५१
अस्यस्य भोग्य	८०
अस्य इष्ट	१२
अस्य इति	४३
अ			.
अ न. १	१०
अ न	१०
अ माता	११
अस्यस्य अनियत	८८
अस्यस्य मन्दा	४५
अस्यस्यस्य ननु	१२
अस्यस्य अष्टव	८३
अस्यस्य अपवृत्त	१०

Words.				Page
མང་	62
མང་རབ་དུ་ཟགས་པ་ བཞུགས་	62
མན་ངག་ བཞུགས་	60
མཁ་ བཞུགས་	50
མཁ་ལྟོན་ བཞུགས་	50, 70
མི་ བ	60
མི་ བར་	52, 62
མི་དགའ་ བཞུགས་	70
མི་དགའ་ བཞུགས་	70
མི་དགའ་ བཞུགས་	60
མི་དགའ་ བཞུགས་	65
མི་མཁས་པ་ བཞུགས་	65
མི་འཕྲོགས་ བཞུགས་	67
མི་འཕྲོགས་ལྟོན་ལྟོན་ བཞུགས་	67
མི་ལྟོན་ བཞུགས་	67
མི་ལྟོན་ བཞུགས་	65
མི་ལྟོན་ བཞུགས་	52, 54, 70
མི་ལྟོན་ བཞུགས་	72
མི་ལྟོན་ བཞུགས་	72
མི་ལྟོན་ བཞུགས་	70

Words.				Page
མིན་ན་ ག	੧੩
མུན་ ལམ་ལྱིར	੧੨, ੩੭
མུན་པ་ ལམ་ལྱིར	੩੨
མུན་པ་ ལྱིར	੧੨, ੩੭
མེ་ བརྒྱ	੧੨, ੧੪, ੩੭
མེ་དོག་ རྩམ་ (i)	੭੭
མེ་དོག་ རྩམ་	੧੨
མེ་ལྷ་ག་ ལྷ་ལྷ་	੩੦
མེད་ན	੧੪
མོད	੩੨
མུག་མ་པ་ བེལ	੩੬
མུང་ ལྱིར་ལྱིར	੩੭
མུར་ ལྱིར་ལྱིར	੩੭
མུང་ལྱིར་ལྱིར	੭੭
མུས་ མེད	੭੩
མུས་ མེད་ལྱིར	੭੩
མུས་པ་ ལྱིར	੩੭
མུས་པ་ མེད	੩੨, ੩੭
མུས་ལྱིར་ བེལ་མེད	੩੭
དམར་ ལྱིར	੧੭

Words.

Page

དམག་དཔོན་ ཇེ་མ་གཤི	୭୦
དམག་པར་ ཇེ་མ་	୮୦
དམར་པ་ ཀུན་ལ་	୮୦
དམར་པ་ ར་མ་	୮୨
དམར་པ་ཉིད་ ཇེ་མ་གཤི	୮୦
མ་ཕྱུ་ ཇེ་མ་གཤི	୭୨
མི་ལ་ ཇེ་མ་	୭୨
མིང་མ་ ཇེ་མ་	୮୨
མྱུང་ ཇེ་མ་	୮୦
མྱུང་མྱུང་པ་ཇེ་མ་གཤི	୮୦
མྱུང་ ཇེ་མ་	୬୮
མྱུང་པ་ ཇེ་མ་	୮୮
མྱུང་མིན་ ཇེ་མ་གཤི	୭୮
མྱུང་ ཇེ་མ་	୬୨
མྱུང་མ་ ཇེ་མ་	୬୪
མྱུང་མིན་ ཇེ་མ་	୮୨
མྱུང་མ་ ཇེ་མ་	୮୬
མྱུང་མ་ ཇེ་མ་	୬୪
མྱུང་མ་ ཇེ་མ་	୬୪

ཅ

Words.				Page
ཅན་དན་ བཏངས་	ཉ་
ཅམ་ མམ་	ཉཉ, 44
ཅམ་ཡང་ གཤི	ཉཙ
གཤིགས་པ་ རུ་ཁུང་	53
གཤུག་ ལྷ་མ་	ཉ', 40
གཤེ་ (ཅེ) གཤེ	54
གཤེ་པོ་ མམ་མེ	ཉཙ
གཤེ་པོ་ མམ་	ཉ3
གཤེ་དགའ་ བེམ་མེ	57
གཤེ་པ་ གཤུགས་མེ	ཉ5
གཤེ་དགའ་ གཤུགས་མེ	ཉ6
ཅ་ མམ་མེ	54
ཅུ་པ་ཅེང་ མམ་མེ	ཉ5
ཅུ་པ་མོ་ རུ་ཁུང་	54
ཅེ་ མེམ་	ཉ4
ཅེ་ མེམ་	57
ཅེ་ མེམ་	53
ཅེ་དགའ་ མེམ་	ཉ6

Words.			Page
ཅེ་བར་འགུར་ མཁུ་ཤི	୭୫
ཅེ་མོ་ མཇུག	୬୭
ཅེ་མོ་ ཐུག	୭୨
ཅེ་རབ་ འགྲུག	୬୭
ཅེ་སྒྲ་ ལམ་ལུགས་	୬୫
ཕྱུ་ཡ་དུ་གསོལ་ རེ་ཤི	୮୭
ཕྱུ་ཡ་གྱི་ བེལ་མཆོམ་	୮୮

ཀྲ

ཀྲ་ཟེང་ཅན་ ཁྲ་མཁུ་ཤི	୮୭
ཀྲ་མཁུ་ ཁྲ་མཁུ་	୮୭, ୮୮
ཀྲ་མཁུ་ཅན་ འགྲུག	୬୫
ཀྲ་མཁུ་ཅན་ འགྲུག	୬୫
ཀྲ་མཁུ་ཅན་ འགྲུག	୮୨
ཀྲ་མཁུ་ འགྲུག	୮୬, ୮୭
ཀྲ་མཁུ་ འགྲུག	୬୨
ཀྲ་མཁུ་ འགྲུག	୭୭
ཀྲ་མཁུ་ འགྲུག	୮୬
ཀྲ་མཁུ་ འགྲུག	୭୭
ཀྲ་མཁུ་ འགྲུག	୮୬

Words.

Page

མོ་ཆུ་	57
མོ་ལུ་	70
མོ་ཤེས་	62
མོ་ཤེས་ལོ་	77, 44
མོ་ཤེས་མཚན་	47
མོ་ཤེས་ལྟུང་ (assemblage)	62
མོ་ཤེས་མེད་	59
མོ་ཤེས་ལུ་མཚན་	55
མོ་ཤེས་ཤིན་པ་	55
མོ་ཤེས་ལུ་	55
མོ་ཤེས་ལུ་མཚན་	77
མོ་ཤེས་ལུ་མཚན་	72
མོ་ཤེས་ལུ་མཚན་	60
མོ་ཤེས་ལུ་མཚན་	60
མཚན་ལོ་ཤེས་ ལུ་མཚན་	52
མཚན་ལུ་མཚན་	72
མཚན་ལུ་མཚན་	77
མཚན་ལུ་མཚན་	72
མཚན་ལུ་མཚན་	54
མཚན་ལུ་མཚན་	55, 57, 67

Words.				Page
འཁྱེད་པ་ ལྷ་	50
འཁྱེད་ རལིར་	72
འཁྱེད་ རལི	72

ཨ

མཛེད་ ལུ	45
མཛེད་ཅིག་ ལུ	47
མཛེད་པ་འཛོམས་སྟོ་ ཤེས་མཁས་	60
མཛེས་པ་ བེམ་ལི	50
མཛེས་ཕྱེད་ ལུ	50
མཛེས་མ་ ལུ	72
མཛེས་མས་ ལྷ་	70
མཛེད་ ལུ	72
མཛེད་ ལུ	72
མཛེད་འཛོམས་ ལུ	72
འཛོམས་ ལུ	72
འཛོམས་ ལུ	72
འཛོམས་པ་ ལུ	72
འཛོམས་པ་འཛོམས་ ལུ	50, 70
འཛོམས་འཛོམས་ ལུ	52

Words.				Page
འཛུམ་ མེར	୭୦
རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་ རྩོམ་	୭୦
རྩོམ་པ་ བཤུ་	୭୫
རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་ རྩོམ་	୮୫
རྩོམ་ རྩོམ་	୫୭

ཁ

ཁམས་ པམ་	୫୦
ཁམས་པ་ པམ་	୫୮
ཁམས་པ་ པམ་	୮୦
ཁམས་ པམ་	୮୫
ཁམས་ པམ་	୮୦, ୫୮, ୮୦
ཁམས་ པམ་	୫୮
ཁམས་པ་ པམ་	୮୨
ཁམས་པ་ པམ་	୭୭
ཁམས་ པམ་	୭୨
ཁམས་ པམ་	୮୫
ཁམས་པ་ པམ་	୭୨
ཁམས་ པམ་	୫୭
ཁམས་ པམ་	୮୮

Words.					Page
ཞེས	୧୩
ཞེས་ཀྱི་ཙམ་ལྷན་	୮୭
ཞོན་ཏེ་འཕྱི་རྒྱུ་	୭୭
བཞན་པ་དང་དག་ཤིང་	୮୫
བཞན་པར་	୧୩, ୭୦
བཞན་གྱིས་འཇམ་	୮୭
བཞན་དག་འཇམ་	୧୫
བཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་པར་ལྷན་	୧୫
བཞན་ལས་པར་ལྷན་	୧୩
བཞི་མཐའ་	୫୮
བཞིན་ཏེ་	୭୫
བཞིན་མེད་འཕྲུལ་ལྷན་	୫୫
བཞད་ཤིང་	୮୭
བཞིན་པར་ (as it were)	୮୭
བཞིན་པར་ (like)	୮୭
བཞིན་པར་	୮୭
བཞིན་ཏེ་པར་	୧୮
བཞུགས་ཤིང་	୮୩
བཞུགས་ཤིང་འཇམ་	୮୦

Words.				Page
अक्षय	६३
अक्षत	७८, ७९
अक्ष तर्पण	१०
अक्षयिणी परिभव	१७
अक्षयिणी कटाक्ष	७४
अक्षय वेणी	७७
अक्षय किञ्चन	७७
अक्ष वत्	१८
अक्ष कटा	७८
अक्षयिणी अमरकट	७८
अक्ष बाज	१७
अक्ष जग	७८
अक्ष अक्षि	८७
अक्ष प्रति	७९
अक्षयिणी प्रकाश	७९
अक्षयिणी वृद्धि	८७
अक्षयिणी कटकभट	७९
अक्षयिणी वत्	७७

Words.

Page

गुप्तगण्डर्भ आहति	५८
गुप्तगण्डर्भ (?)	७७
गुप्तगण्डर्भ (गुप्तगण्डर्भ) ग्रह	५१
गुप्तगण्डर्भ ग्रह	७०
गुप्तगण्डर्भ ग्रह	५३
गुप्तगण्डर्भ ग्रह	५३
गुप्तगण्डर्भ ग्रह	७७
गुप्तगण्डर्भ ग्रह	५७

२

गुप्तगण्डर्भ	५५
गुप्तगण्डर्भ	५७
गुप्तगण्डर्भ	५८
गुप्तगण्डर्भ	५५
गुप्तगण्डर्भ	५८
गुप्तगण्डर्भ	५३
गुप्तगण्डर्भ (lustre)	५८
गुप्तगण्डर्भ	५८
गुप्तगण्डर्भ किरण	५५, ५७, ७३, ८०, ८१	
गुप्तगण्डर्भ मण्डल	७३

Words.				Page
འོད་ཟེར་ གམ	42
འོད་ཟེར་ ཀར་ལ་	43
འོད་ལྡན་ མེལ་བ་	44
འོན་ཀྱང་ ཁྱིལ་	45
འོས་པ་ བཤེད་	46

ཡ

ཡང་ ཡཔི	43, 44, 46, 47, 48
ཡང་ བ	46
ཡང་ ཐུག་	48
ཡང་དག་ ལམ་ལ་	49
ཡང་སོང་ཞེས་བྱེད་ཅིང་ ཀུན་པལ་	50
ཡངས་ ལྷ་ཅེ	51
ཡངས་ ཡལ་ལ	52
ཡངས་སྒྲིག་དང་ལྡན་ ཡམས་ལྷ་	53
ཡངས་ལྡན་ བྱེད་ལ	54
ཡན་ལག་ ལྷ་	55
ཡན་ལག་སྒྲིག་ ལྷ་ལྷ་	56
ཡི་	57, 58, 59, 60, 61, 62
ཡི་གེ་ ལྷ་ལྷ་	63

Words.

Page

གཤམ་ཞིང་ བཟུལ	54
གཤམ་ཞིང་ སེམ་	77

3

རང་ མ	44, 72
རང་གི་སྤྱོ་བོ་ མཚན་	72
རང་དགའ་ མཚན་	50
རང་སེམས་ མཚན་	45
རབ་སྤྱོ་ཞིང་ མཚན་	71
རབ་གཞི་དོ་ མཚན་	70
རབ་གསལ་ མཚན་	40
རབ་དུ་	52
རབ་དུ་དགའ་བ་ མཚན་	54
རབ་དུ་བཞིན་ མཚན་	40
རབ་དུ་གསལ་བ་ མཚན་	73
རབ་བསྐྱེད་མཚན་	71
རབ་བསྐྱེད་ མཚན་	70
རབ་དུ་དགའ་བ་ མཚན་	57
རབ་དུ་མི་གསལ་ མཚན་	40
རབ་དུ་མི་གསལ་མཚན་	55

Words.			Page
རི་དྭགས་དག ལྷག་ཅིག	53
རི་ལུ གུའི་ཀླ་	54
རིང་དུ ལུ་ལུ་	72
རིང་པོ་	74
རིང་སྤ་དྭགས་པོ་ གྲོ་ཆ	52
རིན་ཆེན་ རུ་	70, 71
རིན་པོ་ཆེ་ རུ་	75
རིས་ རྒྱལ་ལུ་	76
རིས་པ་ རྒྱལ་	55
རིས་པ་རྒྱལ་ རྒྱལ་ལུ་	76
འུ་	77
འུ་པ་ རྒྱལ་	54
རེ་པ་ རྒྱལ་	72
རེ་འདྲོད་ རྒྱལ་	74
རོ་ རུ་	70
རོ་ལྷངས་ རེ་ཀུ་	72
རོ་ལ་པ་ རེ་ཀུ་	70

ལ

ལ 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81,
82, 83, 84, 85, 86, 87

Words.	191			Page
ལུས་ ལུ	१२, ५१
ལུས་ ལྷོ་	५१, १७
ལུས་ ལུ་	५८
ལུས་ ལུ་	५८, १७
ལོག་	१२
ལོག་ནས་ ལུ་	५२
ལོག་པའི་ ལུ་	५५
ལོང་ ལུ་ (bristling)	१७
ལོང་པ་ ལུ་	१०
ལོན་པའི་	११
ལྷོ་ ལུ་	१७
ལྷོ་པའི་ ལུ་	१७

29

ལ་ ལུ་	५८
ལས་ལུ་ ལུ་	५२
ལོག་ ལུ་	१०
ལོང་ ལུ་	११
ལོང་	५२, ५८, १०, १७
ལོན་པའི་ ལུ་ (greater)...	५८

Words			Page
ཤིན་ཏུ་ཡང་ཡང་ ལྷན་ལྷན་	੧੭
ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་མ་ ལྷན་ལྷན་	੧੭
ཤུགས་ ལྷན་	੧੭
ཤུགས་ ལྷན་	੭੦, ੭੧
ཤུགས་ ལྷན་	੭੨
ཤུགས་ ལྷན་	੭੩
ཤུགས་ ལྷན་	੭੪
ཤུགས་ ལྷན་	੭੫
ཤུགས་ ལྷན་	੭੬
ཤུགས་ ལྷན་	੭੭
ཤུགས་ ལྷན་	੭੮
ཤུགས་ ལྷན་	੭੯
ཤུགས་ ལྷན་	੮੦

ས

ས་ ལྷན་	੧੭
ས་ ལྷན་	੧੭
ས་ ལྷན་	੭੨
ས་ ལྷན་	੭੩
ས་ ལྷན་	੭੪
ས་ ལྷན་	੭੫
ས་ ལྷན་	੭੬
ས་ ལྷན་	੭੭
ས་ ལྷན་	੭੮
ས་ ལྷན་	੭੯
ས་ ལྷན་	੮੦

Words.			Page
ས་འོག་དགའ་བ་མཆོས་སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୮୩
ས་འོག་སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୮୪
ས་འོག་...	୮୫
ས་འོག་ལྟུང་ལྟུང་	୮୬
ས་འོག་སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୮୭
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୮୮
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୮୯
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୯୦
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୯୧
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୯୨
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୯୩
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୯୪
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୯୫
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୯୬
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୯୭
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୯୮
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୯୯
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୧୦୦
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୧୦୧
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୧୦୨
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୧୦୩
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୧୦୪
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୧୦୫
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୧୦୬
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୧୦୭
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୧୦୮
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୧୦୯
སྤྱོད་ལྟུང་ལྟུང་	୧୧୦

Words.				Page
གསལ་ཞིང་ མུམ	51
གསུམ་ ཁི་	52
གསེར་	53
གསེར་ བའི་ཀར་	54
གསེར་ ཀལ་ཀ	55
གསེར་ ཀལ་ཀ	56
གསེར་འོད་ལྗང་ ཀལ་ཀའམ་	57
གསོ་བར་བྱེད་ བའམ་མའི་	58
གསོད་ བཟུང་	59
གསོད་པ་	60
གསོལ་པ་ བའམ་ཀའ་	61
གསོལ་བར་བ	62
གསོལ་པ་བར་བ་པམ་ བའམ་ཀའ་	63
བསམས་པ་ བའམ་ཀའ་	64
བསམ་ བཟུང་	65
བསམ་པ་ བའམ་ཀའ་	66
བསོལ་པ་ བའམ་ཀའ་	67
བསོལ་བའི་ བའམ་ཀའ་ (cool)	68
བསོད་ཀློང་ བའམ་ཀའ་	69
བསུབས་པ་ བའམ་ཀའ་	70

Words.	196	Page
ସନ୍ଧି ଦକ୍ଷି	...	୧୭
ସନ୍ଧିମାଧ୍ୟ ଅବସ୍ଥିତ	...	୧୮

୫

ମୁକ୍ତିମୁକ୍ତ ହସ୍ତୀ	୬୭
ହୁ ଅମର	୭୭
ହୁ ମରତ୍ତ	୮୩
ହୁ ହୁ	୧୭, ୭୭
ହୁଁ ଦେବୀ	୭୦
ହୁଁ ଦେବକନ୍ୟା	୭୫
ହୁଁ ଦେବୀ	୮୫
ହୁଁ ଦେବୀ (together)	୭୮
ହୁଁ ଦେବୀ ବିଦ୍ୟାଳୟ	୮୭
ହୁଁ ଦେବୀ ନିକଟ	୮୯

୬

ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ	୭୮
ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ	୮୯, ୭୮
ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ	୭୮

INDEX
OF
SANSKRIT WORDS WITH TIBETAN SYNONYMS.

Words.	अ				Page
अ न	१४
अंश कः'पुन	१४
अंश कः'पुन	१४, ३०
अंशलेय	३२
अक्षयकाञ्चन	७६
अक्षय धी'पे	१४
अक्षि मीन	१६, २५, ३५
अक्षोभ्य	३०
अखिल झे'व'से'उ'द'	१६
अखिल झे'व'से'द'	१६
अग्रतिक	३०
अग्रद झे'न	२६
अग्रदवगुटिका	७६
अग्रद अ'ग'ह	३०, ३८
अग्र म'उ' (३)	१६
अग्र म'उ'म	६

Words.				Page
अयवल्ली	१०
अथ ह्रीं	७
अथ यङ्ग	२८
अथ लुङ्ग	२६, ३८
अथ लोट् (bristling)	३८
अथ लिट् अथ लृट्	१७
अथ लीट्	१६
अथ लृट् अथ लृट्	१६
अथ लृट् अथ लृट्	१६
अथ लृट्	२२, ३४
अथ लृट् अथ लृट्	२६
अथ लृट् अथ लृट्	३६
अथ लृट्	३६
अथ लृट्	३३
अथ लृट् अथ लृट्	७
अथ लृट्	३७
अथ लृट्	३७, ३८
अथ लृट्	१७, १४
अथ लृट्	१३
अथ लृट्	३३

Words.					Page
ਅਖਿਬੁਲਿ	੪੨
ਅਖਿਲੁਕੁ ਭੋਜਨੇ	੪੮
ਅਖਿਲੁਕੁ ਵਸਤੁਕੁ	੪੮
ਅਖਿਲੁਕੁ	੪੯
ਅਖਿਲੁਕੁ	੪
ਅਨਿਯਮਿਤੁ ਧੰਨੁਕੁ	੪
ਅਨਨੁ ਮਨੁਕੁ	੪੨
ਅਨੁਕੂਲੁ	੪੪
ਅਨਾਧੁ ਮਨੁਕੁ	੪
ਅਨਿਯਮਿਤੁ ਮਨੁਕੁ	੪੮
ਅਨਿਯਮਿਤੁ ਮਨੁਕੁ	੪੮
ਅਨੁਕੂਲੁ ਮਨੁਕੁ	੪੦
ਅਨੁਕੂਲੁ ਮਨੁਕੁ	੪੦
ਅਨੁਕੂਲੁ	੪੬
ਅਨੁਕੂਲੁ ਮਨੁਕੁ	੪੬
ਅਨੁਕੂਲੁ ਮਨੁਕੁ	੪੬, ੪੭
ਅਨੁਕੂਲੁ ਮਨੁਕੁ	੪੬
ਅਨੁਕੂਲੁ ਮਨੁਕੁ	੪੭
ਅਨੁਕੂਲੁ ਮਨੁਕੁ	੪੭
ਅਨੁਕੂਲੁ ਮਨੁਕੁ	੪੭

Words.				Page
ཕྱེད་ཀྱི་མ་	੨੩
ཕྱེད་ཀྱི་མ་དག	੨੪
ཕྱེད་ཀྱི་དག	੨੫
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་ལ་	੨੬
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་ལ་	੨੭
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་ལ་	੨੮
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੨੯, ੩੦
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་ལ་	੩੧
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་ལ་	੩੨
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੩੩
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੩੪
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੩੫
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੩੬
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੩੭
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੩੮
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੩੯
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੪੦
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੪੧
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੪੨
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੪੩
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੪੪
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੪੫
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੪੬
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੪੭
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੪੮
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੪੯
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੫੦
ཕྱེད་ཀྱི་མ་མོ་	੫੧

Words.				Page
མཁུ་ ཡུ་	ཅ, ༤, ༡༩, ༣༩, ༨༩
མཁུ་ ཀུ་	ཕ, ༤, ༡༣, ༡༥, ༢༣
མཁུ་ལྟ་	༩༩
མཁུ་ལྟ་ མ་མེལ་	༤
མཁུ་ལྟ་ རབ་དུ་མི་གསལ་	༤
མཁུ་ལྟ་ བཞུ་མེད་	༧༩
མཁུ་ལྟ་ སམ་པ་མེད་པ་	༧༩
མཁུ་ལྟ་ ཐོབ་པར་མ་གཏུ་པ་	༧༤
མཁུ་ལྟ་ དོན་མེད་མ་	༡༩
མཁུ་ལྟ་ མི་སྐུ་པ་	༨༩
མཁུ་ སྒྲ་	༩༩
མཁུ་ རྒྱ་གཞིར་	༡༩
མཁུ་ རྒྱ་མཚོ་	༨༩
མཁུ་ལྟ་	༤
མཁུ་ ལྟ་	༡༩
མཁུ་ལྟ་	༣༩
མཁུ་ལྟ་ལྟ་	༡༩, ༣༩
མཁུ་ལྟ་ མཚོན་འདོད་	༡༣
མཁུ་ལྟ་ལྟ་ མཚོན་པར་བཞུ་དྲིན་	༡, ༩
མཁུ་ལྟ་ མཚོན་པར་དོན་གཞིར་	༤

Words.				Page
ਅਧੀਂ ਫੋੜ੍ਹਾਭੇੜਾ	੨੮
ਅਭਿਤਿ ਫੋੜਾ	੧੨
ਅਨਯਕ ਸ਼ੁਧਾਭੇ	੧
ਅਨਯਕ ਸ਼ੁਧ	੨੦
ਅਨਯਕ ਸ਼ੁਧ	੨੨
ਅਨਿ ਸੁਦਾ	੨੧
ਅਨਤਲ ਸ਼ੁਧ	੨੬
ਅਨਤਲ ਸ਼ੁਧ ਸ਼ੁਧਾਭੇ	੨੬
ਅਨਤਿ ਸ਼ੁਧ	੨੭
ਅਨਧਾਤ	੨੬
ਅਨਧਾਤ ਕੁਠਲ	੨੮
ਅਨਧਾਤਿਕਿਤੇਅਧ	੨੪, ੨੬
ਅਨਧਾਤ ਸ਼ੁਧਾਭੇ	੭
ਅਨਧਾਤ	੧੪
ਅਨਿਰਲ ਸ਼ੁਧ	੨੮
ਅਨਿਰਲ ਸ਼ੁਧ	੨੨
ਅਨ ੬	੨੨
ਅਨਧਾਤਿਕਿਤਿ	੨, ੧੪, ੨੪
ਅਨਧਾਤਿਕਿਤਿ	੨੩
ਅਨਧਾਤਿਕਿਤਿ	੪

Words.				Page
आचार	ཐུན	24
आज्ञा	འགྲ	25
आटोप (?)	མཚན (?)	26
आढम्बर	རྩྭ་མཚམས	27
आतपत्र	གཏུག་མཚམས	28
आतिथ्य	29
आत्मभरि	བདག་ཉིད་གསོ	30, 31
आत्मा	བདག	32
आत्मोपश	བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས	33
आनन्द	ཀུན་དགའ	34
आपद	ཤིངས	35
आपित्स	འཛིན་འདོད	36
आपित्स	མཚང་འདོད	37
आपूर्यमाण	འགྲངས་ཤིང་	38
आप्त	ཐོབ	39
आवृत्तप्रभाम	བརྒྱུང་བྱས	40
आभा	འོད	41
आभोग	ཁྱེན་གཞན	42, 43
आभुक्ति	གྲོལ་བའི་བར་དུ	44, 45
आज्ञा	མཚན་གྲུབ	46, 47

Words.				Page
आवत अन्त	२६
आवत द्रुमदिन	३५
आवता अन्तर्निर्गन्तु	२६
आवाति अमुक	८
आयुः क	२८
आरम्भ कुम्भ	२३
आरम्भ कुम्भ	५
आराव अन्तर्गम	२०
आराव अन्तर्गम	२८
आर्त	१०
आर्त अन्तर्गम	३८
आर्ततारा	३६
आर्त अन्तर्गम	१, ३, २२
आर्त अन्तर्गम	१
आर्त अन्तर्गम	१८
आर्त अन्तर्गम	३०
आर्त अन्तर्गम	२०
आर्त अन्तर्गम	५
आर्त अन्तर्गम	१
आर्त अन्तर्गम	२१, ३८

Words.				Page
आवर्त अष्टिमाहस	३७
आवहन्ति 'त्रेद'पद'मुद्र	२४
आवहन्त योमाहस	२०
आवद्य लुपस'दस	३१
आवित्तो 'त्रेद'पद'मुद्र	१७
आव्या दे'प	५
आवहन्त ठमाह	२६
आवहन्ति 'मि'	२७
आवहन्त वलुपस	३६
आवहन्त वदुस'पद	३१
आवहन्ति 'मि'	२०
आवहन्ति 'मि'	३७
आवहन्त 'मि'	१७

इ

इति 'मि'	१०
इति 'मि'	१२
इति 'मि'	१३
इति 'मि'	३०, ३२
इति 'मि'	३२, ३३
इति 'मि'	२०

Words.

ཇམ་ལ་ འདི་ཙམ་ཞིས་པ་	87
ཇམ་ བཞིན་ (as it were)	88
ཇམ་ བཞིན་ (like)	88
ཇམ་ བཞིན་ཏུ	98

ཇྲི

ཇྲི་མེད་ བཞུས་	98
ཇྲི་མེད་ དབང་ཕྱུག་	87
ཇྲི་མེད་ བཞུས་ཏུ	89

ཉ

ཉམ་ དྲག་མོད་	89
ཉམ་: བསའ་འཕྲོན་	92
ཉམ་མེད་ བཞུས་པ་	80
ཉམ་མེད་ བཞུས་པ་	90
ཉམ་མེད་ བཞུས་པ་	92
ཉམ་མེད་ བཞུས་པ་	91
ཉམ་མེད་ བཞུས་པ་	91, 92
ཉམ་མེད་ བཞུས་པ་	91
ཉམ་མེད་ བཞུས་པ་	90
ཉམ་མེད་ བཞུས་པ་	90
ཉམ་མེད་ བཞུས་པ་	92

Words.

उपेक्षा चन्दनसूत्र	१२
उपेक्षा	२
उपेक्षा	१८
उपेक्षा	२१
उपेक्षा	३२
उपेक्षा	२८

ऊ

ऊर्ध्व चन्द्रिका	१२
------------------	-----	-----	-----	----

ए

एक चन्द्रिका	२४, २८, ३०
एक चन्द्रिका	३३, ३७
एक चन्द्रिका	८
एक चन्द्रिका	१३
एक चन्द्रिका	३१
एक चन्द्रिका	३३
एक चन्द्रिका	३२
एक चन्द्रिका	३७, ३८
एक चन्द्रिका	७, १०, १३ —
एक चन्द्रिका	१३
एक चन्द्रिका	१३

श्री

Words.				Page .
श्रीच ॐनाम	१०, ४८
श्रीच म	२२

क

कच ॐनाम	८
कट ॐनाम	१८
कट ॐनाम	१८
कटक ॐनाम	१८
कटक म ॐनाम	१८
कटक	१८, २३
कटकमट म ॐनाम (?)	२२
कटाच ॐनाम	१८
कटि ॐनाम	२८
कटितटो	२८
कट ॐनाम	२२
कटिनाम	४५
कट ॐनाम	२२
कट ॐनाम	२२
कट ॐनाम	१३

Words.				Page
कनक वासरे	३६
कन्दर्प अर्द्ध-य	३७
कपोलि	३८
कमलिनी यन्त्र	३९
कर प्रथ	१
कर अर्द्ध	८
कर अक्ष	१६
करभ हर्ष	१७
करवर्ध अर्द्ध-य	८
कराल द्वाय	१७
करिन् ब्रह्म-रक्ष	३८
कबला सुवास-हृद	७, ७७
कर्पट रक्ष-रक्ष	२८, २९
कर्पूर हृदय-रक्ष	२८, २९
कर्पूर सु-रक्ष	२८
कर्पूर वा-रक्ष	३७, ३८
कर्म्म अक्ष	२३, ३०
कर्मान्ना अक्ष-रक्ष	२९, ३०
कर्मान्ना रक्ष-रक्ष	२९
कला रक्ष-रक्ष	२७, ७७

Words.				Page
काचे ठे	२५
काष्ठीर	२
काष्ठीरिक्	५०
किं ठे	१२
किं दम'उं	१३
किं किं ठे'द'उं	५
किञ्जल्क जे'द'सु	३६
किन्तु दे'ग'ग'द	३६
किरख दे'ग'जे'र	२३, २४, २६, ३१	
किरख दे'ग'ज'जे'र	३२
किरख दम'द'य (red)	३३
किरोट	३६
कोनाथ य'पि'क'हे	२१, २२
कुण कुम	३७, ३८
कुटिल सिंघ	१६
कुन'ग'बात	२०
कुम्भखान	१६
कुम्भख' कु'द'म'प'प'प'	२१, २५
कुम्भ ग'ह	२०
कुम्भ खो'द'	१०

Words.				Page
ཀུར་ མཛོད་ཅུག	80
ཀུམ་ལུ་	12
ཀུམ་ མེ་ཤོག	1
ཀུམ་ སུག	24
ཀུམ་ སྤྱི་ལམ	20
ཀུམ་ རྒྱ་མཚུངས་	7
ཀུམ་ལུ་	2
ཀུམ་ སུག	1, 80
ཀུམ་ སུག་ཤིང་	22
ཀུམ་ སྤྱི་ལམ	21
ཀུམ་ སྤྱི་ལམ	22, 20
ཀུམ་ སྤྱི་ལམ	12
ཀུམ་ལུ་	81
ཀུམ་	20
ཀུམ་ སྤྱི་ལམ	22, 82
ཀུམ་ ཅེ་ཅེ་	81
ཀུམ་ ཅེ་དྲོ	22
ཀུམ་ ཅེ་དྲོ	22
ཀུམ་ ཅེ་	12, 80
ཀུམ་ སྤྱི་ལམ	22

Words.				Page
कोट्ट हें	१८
कोट्ट भावर	१८
कोट्टाकथा	१९
कोलाहल झोला'पर'पुन'प	४१
कोष मर्दे	४२
कोषभट्ट मर्दे'मर्दे	४२, ४३
कोष्ठक	४१
कम रिस'प	४३
कम मर्दे	४०
कमाव रिस	१४
कमाव रिस'पर	१४
कमि	२६
कोर्ना कु'पर'पुन	४७
कोर्ना कु	४७
कोर्ना कु'पर'पुन	४३
कोर्ना कु'पर'पुन	४६
कोर्ना कु'पर'पुन	४०
कोर्ना कु'पर'पुन	८
कोर्ना कु'पर'पुन	१०
कोर्ना कु'पर'पुन	१०

Words.				Page
མཚན་སྒྲིབ།	੧੪
མཚམས་སྒྲིབ།	੧੦
མཐུན་སྒྲིབ།	੫
མཐུན་སྒྲིབ།	੨੬, ੨੦
མཐུན་སྒྲིབ་སྒྲིབ།	੫
མཐུན་སྒྲིབ།	੧੦
མཐུན་སྒྲིབ།	੨੨
མཐུན་སྒྲིབ།	੨੨
མཐུན་སྒྲིབ།	੨੨
མཐུན་སྒྲིབ།	੨੦, ੨੨
མཐུན་སྒྲིབ།	੨੨

མ

མཚན་སྒྲིབ།	੨੧
མཐུན་སྒྲིབ།	੫
མཐུན་སྒྲིབ།	੨੬
མཐུན་སྒྲིབ།	੫
མཐུན་སྒྲིབ།	੨੧
མཐུན་སྒྲིབ།	੬

ग

Words.				Page
गगन गगन	१७
गगन कन'गगन	१७, १२
गगन कन'गगन	१७
गगन गगन	२१
गगन गगन	१७
गगन गगन	२७
गगन गगन	१८
गगन गगन	४, ५
गगन गगन	४
गगन गगन	४
गगन गगन	२५
गगन गगन	१७
गगन गगन	१७
गगन गगन	१२, १३
गगन गगन	२७
गगन गगन	२७
गगन गगन	१७
गगन गगन	१७
गगन गगन	८

Words.				Page
गल सप्रिङ्	३२
गलस्यक	३३
गिरु क्क	३८
गिरोय	३०
गोर्वाङ् क्क	३८, ३९
गुटिका र्क	३६
गुड य्क	२१, ३२, ३३, ३४, ३८	
गुडौय य्क	३८
गुड क्क	२०, २८
गुहा युग	८
गुह हिम	१०
गुह क्क	३१
गुह क्क	८
गोड क्क	२०, ३८
गोड क्क	२२
गुह क्क	८
गुह क्क	२६
गुह क्क (क्क)	२६
गुह क्क	८
गुह क्क	३८, ३९
गुह क्क	३२

घ

Words				Page
घन घनत्व	२८
घन स्निग्ध (thick)	४७
घनकवले घुमास ह्रस्व स्निग्ध	४७

च

च दन्	१३, १४, ४३
च धन्	१४
च दन्	१३
चक्र अक्षि	३२
चक्र कौशल (assemblage)	४२
चक्रवर्त्तु	२२
चटव घुमास	१६
चतुर्दश	३३
चतुर्दश	४३
चतुर्मास	४१
चन्दन उर्वर	३३
चन्दनादि	३४
चन्द्रक	३३
चन्द्रातप	३६
चन्द्रार्क शिखर	५

Words.				Page
ཁར བཤེ	82
ཁར་མཁུ་ལྷོ་མཁུ་	22, 82
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	84
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	81
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	14
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	24
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	20
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	24
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	1
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	20
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་ (wonderful)	82
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་ (image)	82
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	14
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	2
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	24
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	82
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	2
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	22
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	1, 24
ཁར་མཁུ་རྒྱ་མཁུ་	20

Words.			Page
तद्वै	१३
तद्वै वैद्वै	१३
तद्वै	१, १०, १८.
तद्वै	२३
तद्वै	२३
तद्वै (greater)	३२
तद्वै	३६
तद्वै	२५
तद्वै	२८, २९
तद्वै	३८
तद्वै	१
तद्वै	०
तद्वै	२१, ३०
तद्वै	१०
तद्वै	२०
तद्वै	३८
तद्वै	२२
तद्वै	१
तद्वै	१०
तद्वै	१, २२, ३८

Words.

Page

མའི་ལོ་སྒྲུབ་མ	1, 3, 4.
མཁུ་ཤེས་པ་	89
མཁུ་	88
མཁུ་དེ་སྒྲིབ་	90
མཁུ་མཁུ་	9
མཁུ་མཁུ་མཁུ་	9
མཁུ་མཁུ་	20
མཁུ་མཁུ་	19
མཁུ་	20
མཁུ་མཁུ་	88
མཁུ་	89
མཁུ་མཁུ་མཁུ་	90
མཁུ་མཁུ་མཁུ་	90
མཁུ་མཁུ་མཁུ་མཁུ་	89, 90
མཁུ་ (= མཁུ་མཁུ་) མཁུ་མཁུ་	89
མཁུ་མཁུ་	89
མཁུ་	91
མཁུ་མཁུ་	91
མཁུ་	91

Words.		Page
ते छेद	...	१६
तेन देयिष्ये	...	४८
तत्तु देवः	...	१३
तजति माहेदे'वर'द्वारा	...	२२
तजति श्वेदे'वर'द्वारा	...	२२
तस्यन् क्षमांश्चे	...	२०
त्रि वास्तु	...	३६
त्रिमण्ड	...	२५
त्रिजगद्	...	११
त्रिदशाक्षर	...	३६
त्रिभुव	...	४
त्रिमदमद् कुंक्ष'पुन	...	२४, २५
त्रिलोक अहो'देव'वास्तु	...	३६
त्रिलोक अहो'देव'वास्तु	...	८, ४२
तं छेद'गुण	...	४६
तं छेद	...	६
तन् प्रद	...	३०
तन् ए	...	२६
तन् छेद'यस्य	...	१२
तद् छेद	...	२५, ३२, ३६, ३८, ४०, ४८

Words.

Page

འཛིན་པོ་	ཅ
འཛིན་པོ་	ཅ
འོ་མ་ རྒྱུ་མཉམ་	༩༩
འོ་མ་ རྒྱུ་མཉམ་	༩༩
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	ལ, ༩༠, ༩༩, ༩༩, ༩༩	
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	༩, ༩༩
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	༩༩
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་ (lustre)	༩༩
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	༩༩
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	༩༩
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	ལ
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	ལ
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	༩
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	༩
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	༩
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	༩༠
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	༩༩
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	༩༩
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	༩༩
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	༩༩
རྒྱུ་མཉམ་ རྒྱུ་མཉམ་	༩༩

Words.				Page
देवी क्लृप्ते	१६
देहि सुखं दुःखसौख्य	३०
देव द्यौः	२६, ३०
देव द्रष्टु	२६
दीक्षा प्रोक्षण	१८, २८
दीर्घ क्षेप	१३
दीर्घ व्याप	२८
दीर्घ प्रमा	३१
दीक्षाधमान द्यौःप्रकाशः द्यौःप्रकाश	२३
दीक्षाधमान द्रष्टु	२३
द्रुम क्षेप (१)	३६
द्रुम प्रोक्षण	१८, २८
द्रुम द्यौः	२५
द्रुम द्रष्टु	२५
द्रुम द्यौः	३१
द्रुम द्यौः	२, ६
द्रुम द्यौः	१७
ध				
धनं धर्मद्वयप्रकाश	२१, २८
धनं धर्म	२०

Words.				Page
अनविहार	३४
धरा धर्कन्दि	१
धर्माकाव	४२
धर्माकर	१
धवज दगद	४३
धानी धुम	८
धाम धेनूमे	४२
धाम धर्षि	१८
धारसीमन्त्र	३३
धारा क्षुब्ध	२४
धिक क्षुब्ध	७, ८
धिमधिक क्षुब्ध क्षुब्ध पक्षिणां	८
धी क्षुब्ध	१०
धुम दुःख	१०, २१
धुमि दुःख	२८
धुमी दुःख	२६
धुत मन्त्र	१०
धुत मन्त्र	१०
धीत मन्त्र	२०
धनव धी	४०

Words.				Page
आत्मा सुदय	७, ७७
		न		
न म	१७
न मी	२७
न मेद	६
न मेदुद	१२
नम सुद-मो	२०
नमति सुविस-उद-	१२
नदी कु-यो	२७
ननु देस-यद	७
ननु म-ममम-मम	७
नन्दन दमद-यदि	२६
नमः सुमाद-ऊद-ये	१
नमव सुद-य	२८
नमन मीम	५
नर मी	१६, ७२
नरव द-यद	२७
नरव	२८
नव-ममम	१
नाम सु	७२, ७३

Words.			Page
गाङ्गी उ	२६
गाङ्गीकाय मर्मेक्षुप्रस	८
गाव. क्ष	१२, २५
गाम. 'मि'	१२
गाम. मर्मेक्ष	१२, १६
गाङ्गा	१४
गाविका	२८
गिर. 'मर्मेक्ष	२६
गिर. 'मर्मेक्ष	२४
गिर. 'मर्मेक्ष	२१
गिर. 'मर्मेक्ष	२६
गिर. 'मर्मेक्ष	५
गिर. 'मर्मेक्ष	२०
गिर. 'मर्मेक्ष	१६
गिर. 'मर्मेक्ष	२६
गिर. 'मर्मेक्ष	२२, २२, २२
गिर. 'मर्मेक्ष	२०, २२, २२
गिर. 'मर्मेक्ष	२६, २०
गिर. 'मर्मेक्ष	२६
गिर. 'मर्मेक्ष	७

Words.				Page
निवसन् बोस	१०
निष्कृत	२०
निष्पत्तु अमम	२३
निष्पत्तु मायैव भेदते	१६
निष्पत्तु मायैवे	१६
निष्पत्तु भूत	२०
नील भू	३१
भुति वस्तु	१, ११
भुतिपर वस्तु	११
भूत	२१
भूत भिन्न		२१
भेषज कस	२
भोक्ता भु	१
भ्रातृ	
प				
पटन भुक्त	१
पञ्च भुक्त	१
पद भुक्त	१२, १
पद भुक्त	१
पद भुक्त	

Words.			Page
ཐག་མེད་	੨੮
ཐར་གཞིན་	੫, ੬, ੨੮
ཐར་མཆོད་གཞིན་གྱི་འགྲོ་བ་	੬
ཐར་མཆོད་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་	੨੦
ཐར་མཆོད་	੨੨
ཐར་མཆོད་རྒྱུ་གཞིན་	੨੦
ཐར་མཆོད་མཆོད་	੨੪
ཐར་མཆོད་མཆོད་མཆོད་	੨੮
ཐར་མཆོད་མཆོད་མཆོད་	੨੦
ཐར་མཆོད་མཆོད་མཆོད་	੫
ཐར་མཆོད་མཆོད་མཆོད་	੨੨
ཐར་མཆོད་མཆོད་མཆོད་	੨੬
ཐར་མཆོད་མཆོད་མཆོད་	੨੦
ཐར་མཆོད་མཆོད་མཆོད་	੨੦
ཐར་མཆོད་མཆོད་མཆོད་	੨੨
ཐར་མཆོད་མཆོད་མཆོད་	੨੨
ཐར་མཆོད་མཆོད་མཆོད་	੨੮
ཐར་མཆོད་མཆོད་མཆོད་	੨੦
ཐར་མཆོད་མཆོད་མཆོད་	੨, ੨੦
ཐར་མཆོད་མཆོད་མཆོད་	੨, ੨੧, ੨੦

Words.

མེལ་བྱ་རབ་འབྱུང་བ་	13
མེལ་བྱ་རབ་གསལ་	14
མེལ་ཐུག་འཆར་གྱི་	15
མེལ་བཞུགས་པ་	16
མེལ་རིང་སྐད་ཀྱི་	17

ཕ

ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་	18
ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཚུ་	19, 20
ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་	21
ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་	22, 23
ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་	24
ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་	25
ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་	26

ཁ

ཁ་མ་གཉིས་ཀྱི་	27
ཁ་མ་གཉིས་ཀྱི་	28, 29
ཁ་མ་གཉིས་ཀྱི་	30
ཁ་མ་གཉིས་ཀྱི་	31
ཁ་མ་གཉིས་ཀྱི་	32
ཁ་མ་གཉིས་ཀྱི་	33

Words.			Page
বক্তব্য: অঙ্গমদবগ্য	৬
বাল অকর'ণ	১, ৬৬
বাল্যক	১, ৬০, ৮০
বাক্ত অম	১৭
বুধ	৮০
বুধ মাধ্যম	৬৬
বোধিবিল	১১
বোধিসত্ত্ব	৬৮
বোধিসত্ত্বদেয়ী	৭
ব্রহ্ম কন্দ	৬০
ব্রহ্মা কন্দ	৬২
ম			
মল্লি মুখ	২৬
মল্লি মুখ'দ	১, ১৭, ২৬, ৬৬
মল্লি মল্লি	২৬
মল্লি মুখ'দ	১
মল্লি মল্লি	৬
মল্লি মল্লি	৬২
মল্লি	২৬
মল্লি	৬৬

Words.				Page
ਮਨੁ ਬਟ	81
ਮਨੁ ਅਵਿਗਿਆਨ	82
ਮਨੁ ਸੁਖ	83, 84
ਮਨੁ ਮਾਨੁ ਸੁਖਿ ਮਨੁ ਉਦ	85
ਮਨੁ ਮਾਨੁ ਸੁਖਿ ਮਨੁ ਉਦ	86
ਮਨੁ ਸੁਖ	87
ਮਨੁ ਸੁਖ	88
ਮਨੁ ਸੁਖ	89
ਮਨੁ ਸੁਖ	90
ਮਨੁ ਸੁਖ	91
ਮਨੁ ਸੁਖ	92
ਮਨੁ ਸੁਖ	93
ਮਨੁ ਸੁਖ	94
ਮਨੁ ਸੁਖ	95
ਮਨੁ ਸੁਖ	96
ਮਨੁ ਸੁਖ	97
ਮਨੁ ਸੁਖ	98
ਮਨੁ ਸੁਖ	99
ਮਨੁ ਸੁਖ	100

Words.			Page
མིག་	२
མིག་ཆལ་	१६
མིག་སྒྲིབ་	१६, १७
མིག་འཕྲིན་	३२
མུག་	१
མུག་དབྱེད་	२५
མུག་སྤྲོད་ (enjoyer)	७७
མུ་སྐྱུ་	७२
མུ་སྐྱུ་ལྷོ་	१२, २८
མུ་ལྷོ་	१२
མུ་ལྷོ་སྐྱུ་ལྷོ་	७२
མུ་ལྷོ་སྐྱུ་ལྷོ་སྐྱུ་ལྷོ་	७७
མུ་ལྷོ་སྐྱུ་	२६
མུ་ལྷོ་སྐྱུ་ལྷོ་	७६
མུ་ལྷོ་སྐྱུ་ལྷོ་	५
མུ་ལྷོ་སྐྱུ་ལྷོ་	७१, २६
མུ་ལྷོ་སྐྱུ་ལྷོ་ལྷོ་	१२
མུ་ལྷོ་སྐྱུ་ལྷོ་	२७
མུ་ལྷོ་སྐྱུ་ལྷོ་	१६, २०
མུ་ལྷོ་སྐྱུ་	३२

Words.	248	Page
ਮੇਵ ਸੁਭੋਦਯ	---	੨੨
ਮੇਵਾਵ ਸੁਭੋਦਯ	...	੨੨
ਮੈਥ ਸੁਭੋਦਯ	...	੨੩, ੨੮
ਮੈਥ ਸੁਭੋਦਯ	...	੨੩, ੨੮
ਮੈਥ ਸੁਭੋਦਯ	...	੨੩, ੨੮
ਮੋਘ ਸੁਭੋਦਯ	...	੨੮
ਅਸ	...	੨੮
ਅਸਿਤ ਸੁਭੋਦਯ	...	੨੯
ਆਨ ਸੁਭੋਦਯ	...	੨੯
ਸੁਭੋਦਯ	...	੨੯
ਸੁਭੋਦਯ	...	੨੯

स

મગ	કુલ	૧૦
મગ્ગી	૧૦
મગ્ગી	૧૫
મગ	૧૭
મગ	૧૭
મગ	૧૭, ૧૮, ૧૯
મગ	૨૦, ૨૧

Words.

मवि वदमा	१०
मवि सिं वी	४०
मबूख देद-त्रे	३२
मरिष्यत् अके-वस-अमु	१३
मबत्	४२, ४३
मर्बादाभूमि	१६
मलय	३४
महती केव	१३
महा के	८
महा केव	४१
महाकेलि	४२
महाभय	४, १५, २४
महावाधि	२५
महासिद्धि	३३
मही स	३८
मही स-मलि	२५, ३८
मां वदमा	८
मांल अमस	२६
मांली	३८
माता स	८

Words.				Page
मात्र उभ	३०
मात्स्यं शेर-सू	१४, १५
मातृश्र वदनाद	०, ३३
माद्यत् मुँस	३५
माधुर्ग (= मधुरम्) मृदुपद	३६
मान द-कुप	१४
मानसेन्द्रिय	३०
माया मृ	१४, १५
माया मृ-म	३३
मायाजाल	३०
मार	३१, ३८
मार्गं मर	०
माता श्रुत-व	१८, २१, ३६
मित्र व-प्रेम-मर्दि	३८
मित्रा मेल-पदि	३३
मित्रा वदेक-म-मर्दि	३३
• मुकुट उद-वद	१०
• मुल उ	२०
मुल उ-म	३१
मुल म	३६

Words.			Page
ལུས་གཙོ་པོ་	32
ལུས་	3
ལུས་པ་དག	34
ལུས་ལྡན་	2
ལུས་	35, 36
ལུས་ ལུས་པ་	20
ལུས་ ལོངས་	4
ལུས་ ལུས་ལོངས་	4
ལུས་ ལུས་	28, 37
ལུས་ ལོངས་པ་	20
ལུས་ལོངས་ ལོངས་པ་	20
ལུས་ ལོངས་པ་	17
ལུས་ལོངས་	4
ལུས་ ལུས་ལོངས་པ་	14
ལུས་ ལོངས་	37

ཡ

ཡ་ ལོངས་	10, 20
ཡ་ ལོངས་ལོངས་	22
ཡ་ ལོངས་	18, 37

Words.				Page
रक्षस् शैव्ये	२७
रक्षा शुद्धम्	२७
रक्षणा वर्गेन	१७
रक्षित वर्गेन	१
रक्षित वर्गेन	२०, ४२
रक्षु क्षमाय	२१, २२
रक्षित श्रुति	२२
रक्षित श्रुति	४४
रक्ष रक्षके	८, ३६
रक्ष रक्षके	३६
रक्षा	६
रक्षणी दमाय	३६
रक्ष रक्ष	४८
रक्षणा रक्षके	२१
रक्षणा रक्ष	३४
रक्षा रक्ष	२६
रक्ष रक्ष	१
रक्ष रक्ष	४२
रक्ष रक्ष	४४

Words.			Page
रिपु दम्प	२०
रश्मि	८
रश्मि	३३
रश्मि	३२
रश्मि	३३
रश्मि	३८
रश्मि	३९
रश्मि	१६
रश्मि	२५
रश्मि	३०, ३२
रश्मि	३३
रश्मि	३३
रश्मि	३०, ३३
रश्मि	२०
रश्मि	३२
रश्मि	३२, ३८
रश्मि	३०
रश्मि	३८
रश्मि	३३
रश्मि	३३

Words.				Page
बच्चन मर्कट	३२
बच्चन	३०
बच्चो देव	५
बच्चो दस	५
बच्चो दसदस	३६
बच्चो दसदस	२२
बच्चो दसदस	३६
बच्चो दसदस	१३
बच्चो दसदस	३०, ३८
बच्चो दसदस	३३
बच्चो दसदस	१६
बच्चो दसदस	१६
बच्चो दसदस	१०
बच्चो दसदस	३२
बच्चो दसदस	१६, २०
बच्चो दसदस	३२, ३५
बच्चो दसदस	३, ३६, ३८
बच्चो दसदस	३८
बच्चो दसदस	१६

Words.			Page
କୌଣ୍ୟ ଶ୍ଵାମୟାସ	୧୬
କୌଣ୍ୟ ସୁଦସ	୧୮, ୧୯
କୌଣ୍ୟ ନୟନ-ସଂକ୍ରମ	୫୩
ବଂଶ	୫୭
ବନ୍ଧୁ ମ	୧୧, ୫୫
ବନ୍ଧୁ ଦିବି	୧୦, ୫୬
ବନ୍ଧୁସୁକୁମାର	୧, ୫
ବନ୍ଧୁ ସଂକ୍ରମ (like)	୫୫
ବନ୍ଧିତ ସୁମାସୁନୀ	୫୮
ବନ୍ଧୁ ସୁମାସୁନୀ	, ୫୯
ବନ୍ଧୁ: ଶ୍ରୀ	୧୬
ବନ୍ଧୁ ଶ୍ରୀ	୧୬, ୧୮, ୫୯
ବନ୍ଧୁଶ୍ରୀ	୧୬
ବନ୍ଧୁ	୧୧
ବନ୍ଧୁବନ୍ଧିତ କୁନ୍ଦ-ଶ୍ରୀ	୧୮
ବନ୍ଧୁ	୧୫
ବନ୍ଧୁମାଳ ସୁଦସ	୫୦
ବନ୍ଧୁ ଦିବି	୧୧
ବନ୍ଧୁ ଦିବିସୁଦସ	୧୦

Words.				Page
བཅོད་ ཆར་	੨੪
བཅའ་ དགྲིས་	੨੧
བཅའ་ བཀུ་བ་ཙན་	੨੧
བཅའ་ བཀུ་བུ་	੨੧, ੪੧
བཅའ་མིའི་ བསྐྱེད་པ་	੨੮
བཅིག་ བཏོར་མ་	੪੪
བཅིག་ཕྱི་ བཏོར་མ་སྤྱོད་པ་	੪੪
བཅུ་གྲོ་	੨੭
བཅུ་ ཁྲི་ལིང་	੧੬
བཅུ་ འཁྲི་ལིང་	੬
བཅུ་ འབྲུང་པ་	੨੮
བཅི་ མེ	੫, ੧੦, ੧੮
བཅ་ དམ་	੪੪
བཅའ་མཐུ་ འབྲུང་པ་	੨੭, ੪੫
བཅ་ རྒྱུ་	੨੦
བཅ་ རྒྱུ་ལིས་	੪੬
བཅ་ རྒྱུ་ལིས་	੨੨, ੨੩
བཅ་ འདོད་	੬
བཅ་ འདོད་པ་	੪੮
བཅ་ རེ་འདོད་	੬

Words.	Page			Page
ବାଇ ଶବ୍ଦ	୧୭, ୧୮
ବାଇ ଛୁଟି	୧୯
ବାବୁ କିଆଁସ	୨୦
ବାପୁ ଛୁଟି	୨୧
ବାବୁଜୀ	୨୨
ବାଇମାଲ ସମ୍ପଦ-ସୁନ୍ଦର-ସମ୍ପଦ	୧୭
ବିକଟ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାଥ	୨୦
ବିକଟ ସନ୍ତସନ	୧୯
ବିକଟ ଶ୍ରୀ-ସୁନ୍ଦର	୨୧
ବିକଟ ଶ୍ରୀ-ସନ୍ଦର୍ଭ-ସୁନ୍ଦର	୨୨
ବିକଟମଣିକାଦେବ ମହାବିହାର	୨୦
ବିକଟା ଶ୍ରୀ-ସୁନ୍ଦର	୧୯
ବିକଟ ସନ୍ଦର୍ଭ-ସୁନ୍ଦର	୨୧
ବିକଟମାଲ ଶ୍ରୀ	୧୯
ବିକଟ ଶ୍ରୀ	୧୯, ୨୦
ବିକଟ ଶ୍ରୀ	୧୯, ୨୦
ବିକଟ	୧୯
ବିକଟା	୧୯
ବିକଟାଧର	୧୯
ବିକଟ ଶ୍ରୀ	୧୯, ୨୦
ବିକଟ ଶ୍ରୀ-ସନ୍ଦର୍ଭ-ସୁନ୍ଦର	୧୯

Words.			Page
विद्विषत् क्ख'प'स'स'प'	२५
विधिं सुव'उदे	३६
विषमत् सुद'प'दे	३०
विषयं सुप'प'	३८, ३९
विनिपतितं क्ख'स'प'	५
विनिमय	३०
विन्दति क्ख'प'	३६
विपन्न	२७
विपुलं सु'उदे	१३
विपुलं प'प'	८
विपुलं प'प'प'	९
विभवं सु'उदे	१२, २७
विभिन्नं प'	३३
विभूतिं सु'उदे	२१
विभूतिं क्ख'प'	२१
विभूतां सु'उदे	२१
विष्णुं प'प'	७
विद्विषत् क्ख'प'स'स'प'	२४
विद्वत् सु'उदे	६६
विद्वत् क्ख'प'स'स'प'	९

Words.			Page
གིས་	੧੧
གིས་ དཔལ་པོ་	੨੫
གིས་ལེ་ལྷ་ ལྷ་ལོ་དང་དཔལ་ལྷ་	੩੨
གིས་ལེ་ལྷ་ དཔལ་ལྷ་ལྷ་	੩੨
ཆལ་ བོང་	੬
ཆལ་ འཕྲོ་བ	੩੦
ཆལ་ ལྷ་ལྷ་	੧੦
ཆལ་ རྩེ་ལྷ་	੩੫
ཆལ་ ལྷ་ལྷ་	੩੬, ੩੭
ཆལ་ རྩེ་ལྷ་	੪੧
ཆལ་ ལྷ་ལྷ་	੪੪
ཆལ་ ལྷ་ལྷ་	੪੬
ཆལ་ ལྷ་ལྷ་	੧੬
ཆལ་ ལྷ་	੪੧
ཆལ་ ལྷ་ལྷ་	੬, ੧੭, ੧੮
ཆལ་ ལྷ་	੩੬
ཆལ་ ལྷ་	੧੭
ཆལ་ ལྷ་ ལྷ་ལྷ་ལྷ་	੧
ཆལ་ ལྷ་ ལྷ་ལྷ་ལྷ་	੧
ཆལ་ ལྷ་	੧

Words.

མཐོའུ་ བསྐྱེད་སྒྲུབ་ཀྱིས་	२०
ཤམ་ རྩོ་ (ཁ་རྩོ)	२२
མཐུ་	२३
མཐུ་ རྩོ་བ་	२४
མཐུ་ བསྐྱེད་སྒྲུབ་ཀྱིས་	२५
མཐུ་ རྩོ་བ་	२६, २७
མཐུ་	२, २८
མཐུ་ རྩོ་བ་	२९
མཐུ་ བསྐྱེད་སྒྲུབ་ཀྱིས་ (cool)	३०
མཐུ་ རྩོ་བ་ (luminous)	३१
མཐུ་ རྩོ་བ་	३२
མཐུ་ རྩོ་བ་	३३
མཐུ་ རྩོ་བ་	३४
མཐུ་ རྩོ་བ་	३५
མཐུ་ རྩོ་བ་	३६
མཐུ་ རྩོ་བ་	३७
མཐུ་ རྩོ་བ་	३८
མཐུ་ རྩོ་བ་	३९
མཐུ་ རྩོ་བ་	४०
མཐུ་ རྩོ་བ་	४१
མཐུ་ རྩོ་བ་	४२
མཐུ་ རྩོ་བ་	४३
མཐུ་ རྩོ་བ་	४४
མཐུ་ རྩོ་བ་	४५
མཐུ་ རྩོ་བ་	४६
མཐུ་ རྩོ་བ་	४७
མཐུ་ རྩོ་བ་	४८
མཐུ་ རྩོ་བ་	४९
མཐུ་ རྩོ་བ་	५०

स

Words.				Page
सः दे	२०
सः देङ्	२२
संज्ञोभ द्रुमस्य	१६
संज्ञोभ द्रुमस्य	१६
संज्ञ	०
संज्ञा मधुपत्रोद्वेग	२४, २५
संज्ञाशेष	१४
संसारभीष	४६
संसारसन्नास	४०
संज्ञा वसुदेवस्य	४८
संज्ञा श्वेत	१६
संज्ञा श्वेत	०, ४४
संज्ञा श्वेत	४१
संज्ञा श्वेत	००
संज्ञा श्वेत (?)	४३
संज्ञा श्वेत (?)	४३
संज्ञा श्वेत	२०
संज्ञा श्वेत	६
संज्ञा श्वेत	०, ४३

Words.

सद्यः अक्षय्य	१६
सन्ततं क्षुब्धमात्र	१२
सन्तोष क्लेश	४६
सन्धि विषय	२०
सपदि अक्षय्य	२२
सपथ्यां मर्त्येय	४६
सफला अक्षय्य	१०
सभा अक्षय्य	२७
समुदित वृत्तमात्र	२७
सम्यक् सुखसुखमात्र	१
सम्यक्	१
सम्यक् ईश्वरमात्रे साक्षात्क्षय	१०
सम्यक् सुद	२१
सम्यक्मान	१६
सम्योगकाय	४२
सम्यक् अक्षय्य	१०
सम्यक् सम्यक्मान	११
सहितं तु	२७
सर्वं प्रसन्न	२७
सर्वं गुण	२७

Words.

Page

མཉམ་པ་མཉམ་པ་	84
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	85, 86
མཉམ་པ་	86, 87, 88
མཉམ་པ་མཉམ་པ་མཉམ་པ་	89
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	90
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	91
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	92
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	93
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	94
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	95
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	96
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	97
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	98
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	99
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	100
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	101
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	102
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	103
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	104
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	105
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	106
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	107
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	108
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	109
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	110
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	111
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	112
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	113
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	114
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	115
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	116
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	117
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	118
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	119
མཉམ་པ་མཉམ་པ་	120

Words.	ॐ			Page
हरि	७५
हार	७५
हल मरु	१६
हाल मरु	७९
हाल मरु मरु मरु	७७
हिलोन	१८
हिम मरु	७
हिरण्यगर्भ	७५
हीर ह्री	३८
हीरभिन्न ह्री	३८
हृदय दन्त दन्त	१८
हृदय ह्री	१८
हत प्रोक्त	२४
हस्त ह्री	७६
हेतु प्रो	७७, ७६
हेतोः प्रो	८
हेना ह्री	१६
हेना ह्री	१६
हेमवती	८
हेमवती मरु मरु मरु	७

1641

ROYAL ASIATIC SOCIETY OF BENGAL LIBRARY

Author

Title

Sragdhara Stobham.

Call No.

*294.3
M679.S.S*

Date of Issue

Issued to

Date of Return

Library of the
ROYAL ASIATIC SOCIETY OF BENGAL
Call No. *294.3/M679.S.S*
Accession No. *1641*